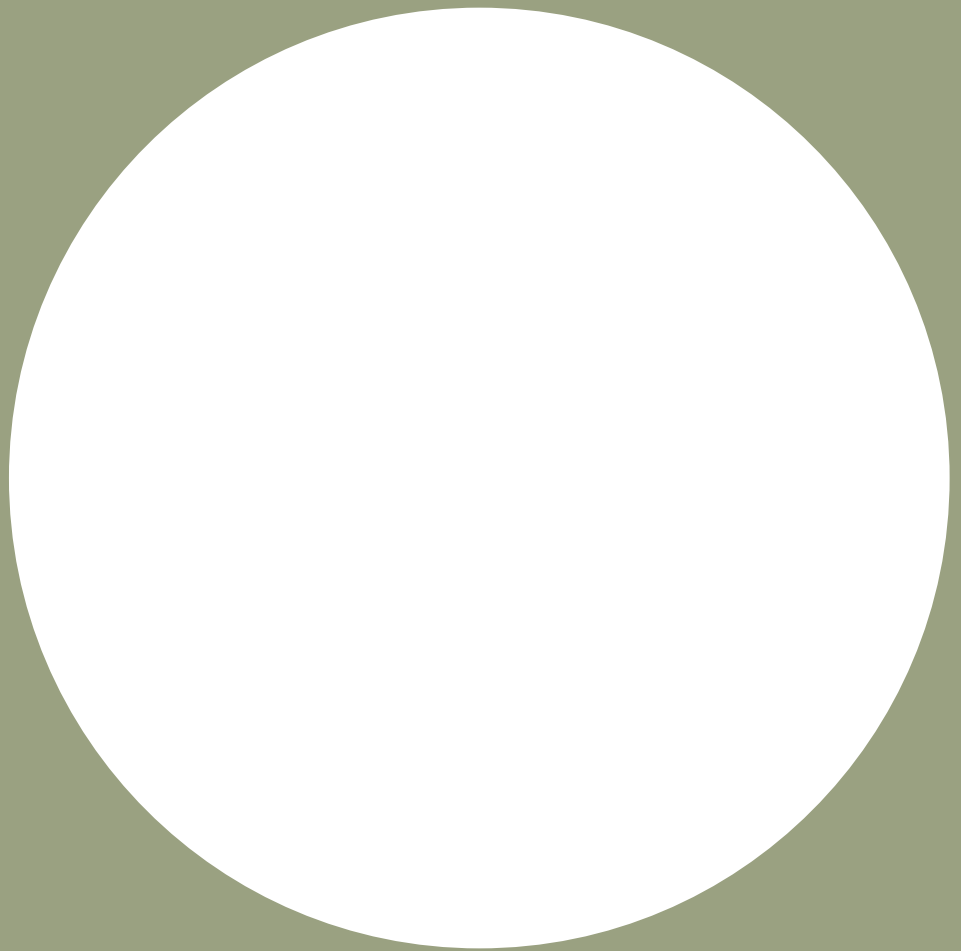

Stavebne historický prieskum Domu Kultúry v Banskej Bystrici

Modulová časť diplomového seminára
Revitalizácia Domu Kultúry v Banskej Bystrici
Katarína Tomášiková
ATELIER EFLER - STUDIO VERNAKULÁRNÍ ARCHITEKTURY
LS 2024 - FA ČVUT

Stavebne historický prieskum bol vypracovaný v rámci modulej časti diplomového projektu revitalizácie Domu kultúry v Banskej Bystrici. Prieskum bol vypracovaný pod vedením PhDr. Miroslavem Pavlem, Ph.D. Za spoluprácu, konzultácie, vedenie prieskumu a nadšenie pre projekt a inšpiráciu úprimne ďakujem.

Hlavný konzultant: PhDr. Miroslav Pavel, Ph.D.

Osnova:

Anotácia	6
Úvod	6
titulní list	6
vymedzenie prieskumu	7
História a archívny prieskum	7
dejiny miesta a stavby	7
základné dáta	8
chronológia	10
literatúra	12
archívna dokumentácia	12
hmotné fragmenty v archívoch a zbierkach	13
Popis a rozbor objektu	13
urbanizmus a krajinný kontext	13
architektonická kompozícia a dramaturgia	14
funkčná skladba, dispozícia a komunikačné schéma	15
konštrukcia	19
výtvorné a užité umenie v interiéroch	19
Stavebná história, súčasný stav s závady	20
premeny stavby exteriéru	20
premeny stavby interiéru	20
Hodnotenie a interpretácia	21
hodnotenie objektu a interiéru	21
Analytická časť	
grafické vyhodnotenie stavebnehistorického prieskumu	
autenticita priestoru	23
hodnota priestoru	35
Prílohy:	
archívna rešerš, historická dokumentácia, fotografické a textové analýzy	
výber z dobovej plánovej a dobovej aj súčasnej fotografickej	
dokumentácie	45
výber z dobovej plánovej a dobovej fotografickej kontextuálnej	
dokumentácie	99
zameranie dreveného obkladu	
obklad vstupnej haly bábkového divadla	103
Zdroje	107

Anotácia

Kultúrne domy z 2. polovice 20. storočia sú témou ktorá zaujíma miesto v oblasti povojnovej architektúry a je jej venovaná postupne väčšia pozornosť. Záujem o Dom Kultúry v Banskej Bystrici bol podnietený dianím okolo stavby, zmeny majiteľa a možnosťou venovať sa tomuto objektu hlbšie z vlastnej iniciatívy. V rámci prípravy v poslednom magisterskom ročníku na záverečnú prácu bol Dom Kultúry zvolený ako predmet diplomovej práce pre prieskum potenciálu možnosti využitia stavby a doloženia jeho kultúrnej hodnoty pre mesto. Prvá časť diplomu je preto venovaná hlbšiemu prieskumu stavby samotnej, a zadefinovanie a vyjasnenie si bodov ktoré objekt ukotvujú v meste. Snahou prieskumu je ukázať na hodnoty a mestotvorné princípy ktoré stavba nesie, a upozorniť na chátrajúci stav a naliehavosť situácie. Dlhodobu neriešené problémy sa začínajú prejavovať a hrozí že priestor presiahne hranicu novej obnovy.

Úvod

Titulný list

Identifikačné údaje:

Názov:	Dom Kultúry Banská Bystrica
Krajina:	Slovenská republika
Kraj:	Banskobystrický kraj
Okres:	Banská Bystrica
Obec:	Banská Bystrica
Ulica:	Námestie Slobody
Popisné číslo:	
Súpisné číslo:	203
Katastrálne územie:	Banská Bystrica [801062]
Číslo parciel:	1204/25, 1204/45, 1204/46
GPS (WGS 84):	48.7359165N, 19.1556256E
Vlastník:	Dom kultúry BB s.r.o., Československej armády 1141/26, Banská Bystrica, PSČ 974 01, SR

Pozemoky:

Číslo parcely:	1204/45
Číslo LV:	4073
Výmera:	2995 m ²
Druh:	ostatná plocha
Spôsob využívania:	Pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok
Umiestnenie:	pozemok je umiestnený v zastavanom území obce
Vlastník:	Mesto Banská Bystrica, ČSA 26, Banská Bystrica, PSČ 974 01, SR

Číslo parcely:	1204/46
Číslo LV:	7680
Výmera:	54 m ²
Druh:	ostatná plocha
Spôsob využívania:	Pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok
Umiestnenie:	pozemok je umiestnený v zastavanom území obce

Vlastník:	Dom Kultúry BB s.r.o., Československej armády 1141/26, Banská Bystrica, PSČ 974 01, SR
Číslo parcely:	1204/25
Číslo LV:	7680
Výmera:	4904 m ²
Druh:	ostatná plocha
Spôsob využívania:	Pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok
Umiestnenie:	pozemok je umiestnený v zastavanom území obce
Vlastník:	Dom Kultúry BB s.r.o., Československej armády 1141/26, Banská Bystrica, PSČ 974 01, SR

Vymedzenie prieskumu

Stavebne historický prieskum je zameraný prvotnú dokumentáciu stavby, a slúži ako podklad pre budúce práce a podrobnejšie prieskumy. Hlavným zámerom je spracovať prístupné informácie o stavbe, a popísať súčasný stav. Na základe týchto poznatkov bude vypracovaná diplomová práca so zameraním na revitalizáciu objektu formou dislokačnej štúdie. Prieskum sa bude venovať popisu základných údajov o stavbe, jej historickému vývoju, urbanistickému a architektonickému kontextu, umeleckej hodnote, stavebnému vývoju, a určeníu hodnôt a autenticity priestorov pomocou grafického zobrazenia. Stavebne historický prieskum nebol spracovaný podľa štandardnej metodiky NPÚ. Zdroje použité ako podklad sú hlavne publikácie v dobových časopisoch Projekt, potom je to dostupná archívna dokumentácia na mestskom úrade, na oddelení architektúry mesta Banská Bystrica, hrubé orientačné dwg plány súčasného stavu, a osobná obhliadka miesta s vlastnou fotodokumentáciou.

História a archívny prieskum

Dejiny miesta a stavby

Premena územia a časti mesta kde v súčasnosti stojí Dom kultúry začala až v 60. rokoch 20. storočia. Výstavba mesta smerom na východ bola reakciou na pribúdajúce obyvateľstvo vďaka rozvoju priemyslu. Najprv vznikla v 50. rokoch zástavba pre železničnou stanicou s názvom „Pri stanici“. Priestor medzi novou zástavbou a centrom mesta bol nezastavaný. Nezastavané miesto bolo definované meandrom rieky Hron, a preto aj centrum mesta sa nachádzalo nad týmto meandrom, na vyvýšenom mieste. PO výstavbe obytného súboru sa pristúpilo k myšlienke spojenia súboru s centrom mesta. Medzi rokmi 1958 a 1959 tak prebehla súťaž, ktorá mala dve zadania, návrh na architektonické riešenie pamätníka a návrh urbanistických vzťahov. Banská Bystrica je historicky spojená so Slovenským národným povstaním, a nový pamätník bol určený tejto významnej udalosti. Urbanistickú súťaž vyhrali Prof. Ing. arch. Dr. techn. Emanuel Hruška, CSc a Prof. Ing. arch. Milan Kodoň. V ich návrhu je dominantná osa východ – západ, kde na západnú stranu, na prirodzenej terénnej terase, umiestnili priestor pre zamýšľaný pamätník. Návrh bol inak zameraný na vytvorenie novej pokojnej mestskej zóny - s parkom a novým kultúrne – spoločenským centrom. Vytvorili tak prirodzený prechod z rušného centra mesta, cez pamiatku, prechádzajúc do tichšieho prostredia zelene, následne s kultúrnym a spoločenským strediskom a na to nadväzujúcou obytnou zástavbou. Celý plán počítal s limitovanou automobilovou dopravou a bol stavaný najmä na peší pohyb. Časť súťaže zameranú na pamätník vyhral Ing. arch. Dušan Kuzma, a pamätník bol otvorený v roku 1969.

Celý nový urbanizmus z veľkej časti vznikol v nezastavanej oblasti historického mesta. Ku demolácii došlo v okolí pamätníka, kde bola odstránená časť Kapitulskej ulice, a celá ulica Nová a Mäsiarska. Zástavba z týchto ulíc sa nedochovala, zachovaná zostala len bašta a hradné múry. Ďalším veľkým zásahom do prostredia bol odklon meandru Hrona. Meander sa zmenšil smerom na juh, a v oblasti zostal potom ktorý územím preteká a v súčasnosti je vedený v podzemí a vlieva sa do Hrona. Vďaka vysokej hladine podzemnej vody mal Dom kultúry navrhnutý ketón na zníženie jej hladiny.

Súťaž na Dom kultúry bola anonymná a bola spustená v roku 1961. Prvé miesto získal Ing. arch. Jozef Chrobák v spolupráci s Ing. arch. Karlom Tisončíkom a Ing. arch. Jozefom Pálkom. Návrh obsahoval nový dom kultúry, ale riešil aj príslušné námestie – naproti navrhol banku a obchody. Nový návrh sa bankou a obchodmi mierne odklonil od urbanistickej súťaže, ale vniesol tak mestotvorné prvky, a okolie posilnil o ďalšie funkcie. Hlavná myšlienka Hruškovho urbanizmu však bola dodržaná.

Na osu pamätníka, na východnej strane námestia, umiestnil pomník Lenina. Na pomník tiež prebehla súťaž a realizácia vznikla za spolupráce so sochárom M. Ksandrom, ktorý sa podieľal umeleckými dielami aj na Dome kultúry.

Od výhry súťaže v roku 1961 až po realizáciu a následne dostavbu kina v roku 1988 prešla dlhá doba, koncept projektu sa však výrazne nezmenil a zostával konzistentný. Následne neboli robené žiadne výrazné vonkajšie zmeny alebo dostavby. Stavba bola využívaná až do roku 2015. Koncom tohto obdobia bola vytvorená štúdia pre nového majiteľa. Štúdia pojednávala o dostavbách a prestavbách v interiéri a o prepojení s Hotelom Lux na západnej strane. Ďalšie stavebné kroky sa nekonali, prišla kríza a bankrot majiteľa. Stavba dlhodobo chátrala, nebolo možné nájsť investora na odkúpenie. V roku 2023 sa mestu Banská Bystrica a samospráve Banskobystrického kraja podarilo založiť s.r.o. a v dražbe stavbu odkúpiť. V súčasnosti je objekt zatvorený. Poruchy odvodu dažďovej vody spôsobujú urýchlenú degradáciu materiálov v niektorých miestnostiach, okná na nižších poschodiach sú vybité, umelecké diela boli odstránené a o ich existencii sa nevie, a celkovo má priestor zastaralú a nefunkčnú technológiu.

Základné dáta

Funkcia stavby: multifunkčné priestory, kultúrne využitie

Datácia:

- Vypísaná súťaž: 1961
- Projekt: 1971 - 1975
- Zahájenie výstavby: 1973
- Ukončenie výstavby: 1979
- Stavebné zmeny/doplnenie: 1988 - kinosála

Generálny autor: Ing. Arch. Jozef Chrobák

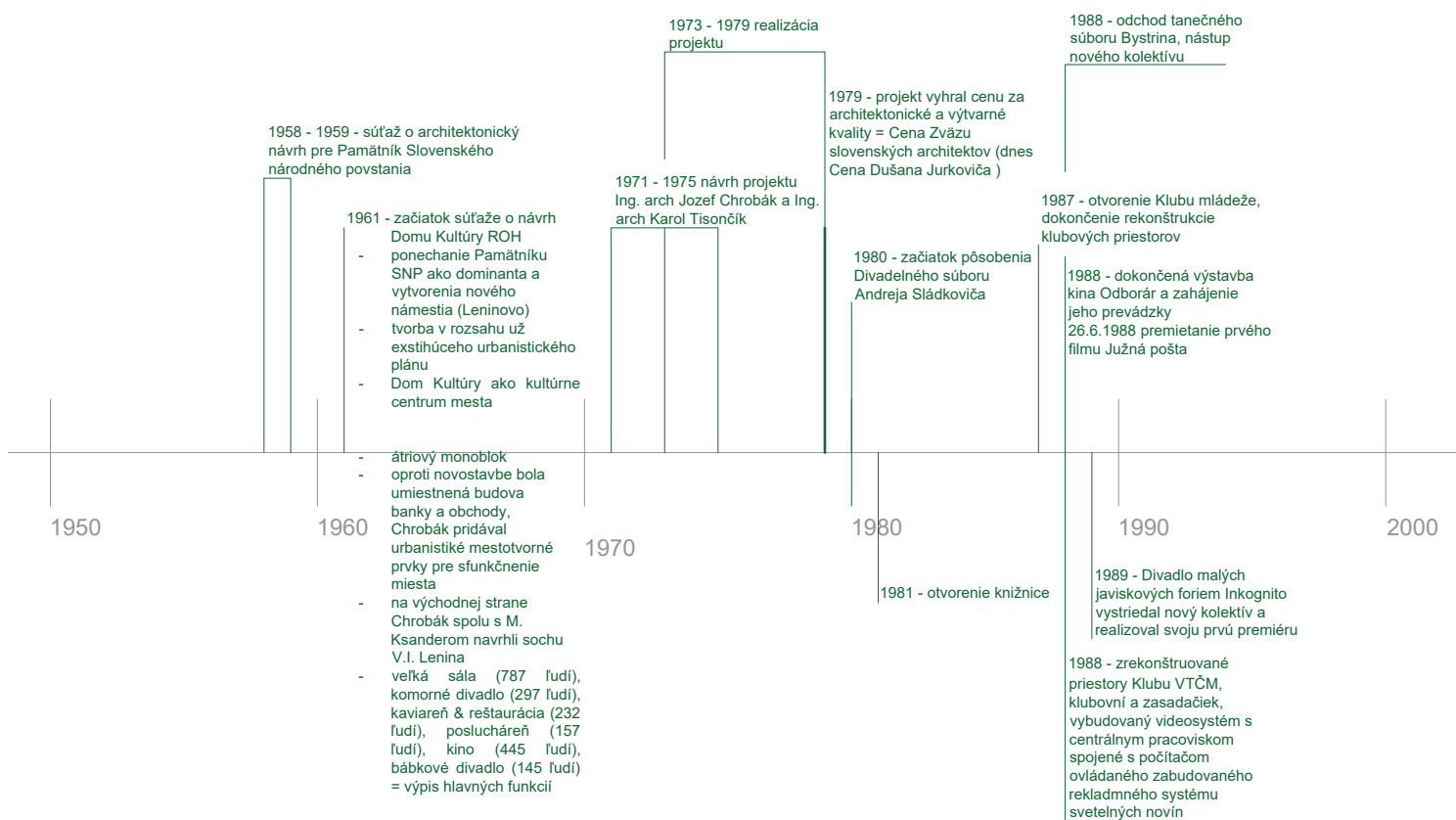
Spoluautor: Ing. Arch. Jozef Tisončík

Generálny projektant: Stavoprojekt Banská Bystrica

Autori a projektanti interiéru: Ing. Arch. Jozef Chrobák
Ing. Arch. Alfréd Németh

	Ing. Arch. Marian Lipták Ing. Arch. Milan Pastorek
Spolupráca na interiéroch:	Ing. Arch. Juraj Štecko Ing. Arch. Štefan Mikuška Ing. Arch. Igor Gerdenich Ing. Arch. Boris Džadoň
Výtvarné diela:	akad. maliar Ľubomír Blecha Doc. Václav Cigler Akad. sochár Alfonz Groma Akad. sochár Ivan Hroško Ing. Arch. Jozef Chrobák Zasl. Umelec akad. sochách Vladimír Kompánek Akad. sochár Miroslav Ksandr Akad. maliar Milan Láluha Zasl. Umelec Martin Martinček Zasl. Umelkyňa akad. maliarka Ester Martinčeková-Šimerová Akad. maliar Oto Opršal Akad. sochár Mikuláš Palko Zasl. Umelec akad. maliar Ján Paľo František Tomík
Statika:	Ing. J. Kubovský Ing. J. Majka Ing. A. Dúha
Investor:	Slovenská odborová rada Bratislava a Okresný národný výbor Banská Bystrica
Investorská činnosť:	Stavoinvesta Banská Bystrica
Generálny dodávateľ:	Pozemné stavby Banská Bystrica
Stavbyvedúci:	Tomáš Dáňa
Súčasný vlastník:	Dom Kultúry s.r.o.
Pôvodní vlastníci:	Odborový zväz KOVO 1961 - 2007 VAV Invest 2007 - 2023
Autorské práva, súčasnosť:	Ing. arch. Jozef Chrobák ml. Ing. arch. Igor Teplan
Právo hospodárenia s majetkom:	v súdnom procese (aktuálne, rok 2024)
Obostavaný priestor:	73 965 m ³
Kapacita:	2263 návštevníckych miest (bez kina)
Náklad:	90 mil. Kčs (hlava II-VII)
Náklad výstavby kina:	cca 10 mil Kčs

Chronológia

2007 - pôvodný majiteľ OZ KOVO predal budovu súkromnému investorovi, developerovi VAV invest

2011 - Mestský ples, jedeno z posledných väčších podujatí

2013 - budova bola zatvorená

2018 - začala debata, či má byť Dom Kultúry zapísaný ako národná kultúrna pamiatka (v procese)

2023 - Dom Kultúry bol v dražbe odkúpený spoločnosťou Dom Kultúry BB s.r.o., ktorú spolu založilo Mesto Banská Bystrica a Banskobystrický samosprávny kraj. Cena bola 1,8 mil bez DPH.

VAV invest malo v záujme revitalizovať stavbu a vytvoriť moderný dom kultúry, a zväčšiť kapacity. VAV invest postavil nákupné centrum Európa shopping center, je jedným z popredných developerov na strednom Slovensku. S rekonštrukciou mali začať v roku 2008. Prvým krokom malo byť premenovanie Domu Kultúry na Europa Culture Center.

Rekonštrukcia nezačala kvôli autorskému zásahu architekta Chrobáka - vyslovil obavy z rekonštrukcie, a vydal vyjadrenie, že jeho ateliér by mal byť ten, kto bude robiť opravy alebo modernizáciu, keďže je pôvodným autorom, a mal by aspoň dať súhlas na akúkoľvek zmenu na stavbe. Tento konflikt trval dva roky.

Keď začala finančná kríza, VAV invest chceli predať stavbu mestu s príslubom znovu odkúpenia stavby po troch rokoch, alebo dať mestu stavbu do prenájmu. Boli vznesené argumenty, že dom kultúry by stratil svoju kultúrnu funkciu a nadobudol by funkciu komerčnú. VAV invest sa neskôr zadžili, a Dom Kultúry bol uvedený do dražby v roku 2016. V prvom kole neboli žiadny záujemcovia, tak neskôr mesto navrhlo odkúpiť budovu, ale za nižšiu cenu. Nastali komplikácie a mesto nakoniec stavbu neodkúpilo.

Bol problém, že pozemky a stavba boli vlastnené rôznymi vlastníkmi.

V súčasnosti pozemky aj stavba sú vlastnené mestom a samostrávnym krajom a spoločnosťou ktorá kúpila Dom Kultúry (spoločnosť Dom Kultúry s.r.o. založilo mesto BB a samostrávnny kraj BB).

V súčasnosti Dom Kultúry patrí spoločnosti Dom Kultúry BB s.r.o., ktorá bola založená v spolupráci mesta a samosprávneho kraja. Zároveň prebieha súdny proces s VAV invest (stav 02 / 2024). Premeny a obnovu budovy je náročné napláňovať. Do hry vstupuje autorský zákon, ktorým argumentuje potomok autora Ing. arch. Chrobák ml. a spolumajiteľ autorských práv Ing. arch. Igor Teplan, ktorí majú záujem o obnovu stavby. Kým sa nevyrieši súdny spor, nebude mestu poskytnutá kompletná dokumentácia stavby a nebude možné realizovať akékoľvek zmeny na stavbe. Tieto informácie sú aktuálne v dobe vzniku diplomovej práce a to až do 05 / 2024.

Literatúra

Dostupnej literatúry nie je veľa, stavba nie je moc obšírne v literatúre popisovaná, najviac informácií je možné čerpať z dobovej tlače.

DULLA, Matúš a MORAVČÍKOVÁ, Henrieta. Architektúra Slovenska v 20. storočí. Bratislava: Slovart, 2002. ISBN 80-7145-684-5.

CHROBÁK, Jozef: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 18, 1976, 3, s. 38 – 40

CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21

KUSÝ, Martin: Všeodborový klub KOR v Banskej Bystrici. Projekt 4, 1962, 1, s. 14 – 17

MORAVČÍKOVÁ, Henrieta - SZALAY, Peter. Domy kultúry na Slovensku: Vzostup a pád jedného typologického druhu. In Osvěta, kultura, zábava: kulturní domy v Československu, Michaela Janečková, Irena Lehkoživoá (eds.) 2024, VI PER: Praha, 601 s

ZALČÍK, Tibor – DULLA, Matúš; Slovenská architektúra 1976 – 1980. Bratislava, Veda 1982. 192 s., tu. S. 60 - 61

Publikácia k 10. výročiu:

Kliment, J. and Teremová, Z. (1989) 10 rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. BANSKÁ BYSTRICA. Banská Bystrica, Slovensko: Tlačiarne SNP, š.p., Martin, závod Banská Bystrica

Internetové zdroje:

Andrášiová, K. (2022) Neskora Moderna - Reflexia Vybraných Diel: Dom Kultúry V Banskej Bystrici, Archinfo.sk. Dostupné: <https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html>

Archinfo - portál pre architektov (2015) In honorem Jozef Chrobák, Archinfo.sk. Dostupné: <https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/in-honorem-jozef-chrobak.html>

Dom Kultúry Roh Banská Bystrica, Slovenská komora architektov. Dostupné: <https://www.komarch.sk/dielo/53-dom-kultury-roh-banska-bystrica>

Kubičková, K. (2015) Za Jozefom Chrobákom..., Archinfo.sk. Dostupné: <https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/za-jozefom-chrobakom.html>

Register modernej architektúry OA Hú SAV, Register modernej architektúry. Dostupné: <https://www.register-architektury.sk/objekt/308-dom-kultury-v-banskej-bystrici>

Archívna dokumentácia

V čase tvorenia prieskumu (2023, 2024) nebol prístup k celej archívnej dokumentácii,

nakoľko sa nenachádza na žiadnom stavebnom úrade a ani v archívoch. Časti dokumentácie sa nachádzajú na oddelené revitalizácie mesta Banská Bystrica. Kompletná dokumentácia sa nachádza v súkromnom vlastníctve Ing. arch. Jozefa Chrobáka ml..

Projektová dokumentácia, architektonicko stavebné riešenie, 1972, Ing. arch. Jozef Chrobák

Hmotné fragmenty v archívoch a zbierkach

V interiery absentuje väčšina umeleckých diel, ich súčasná lokalita nie je známa. Neboli (k súčasnému dátumu 05/2024) zaznamenané v žiadnych zdiarkach ani archívoch.

Popis a rozbor objektu

urbanizmus a krajinný kontext

Banská Bystrica je krajské mesto Banskobystrického kraja na strednom Slovensku. Banská Bystrica leží v kotline a je obklopená Starohorskými vrchmi, Kremnickými vrchmi a Poľanou. Preteká ňou rieka Hron a Bystrica.

Historicky staršie mesto ako Bystrica je smerom na juh mesto Zvolen, po ktorom prvotne dostala Banská Bystrica svoj názov : nemecky Neusohl – Nový Zvolen. Neskôr po maďarsky Besztercz-Bánya. V minulosti tu prebiehala ťažba medi (zlatá Štiavnica, strieborná Kremnica, medená Bystrica – ľudové porekadlo), čo podnietilo rozvoj osídlenia územia. Veľký nárast obyvateľov nastal na prelome 19. a 20. storočia. Mesto je známe aj ako centrum Slovenského národného povstania, kde tu sídlili vedúce sily povstania. Medzi rokmi 1949 – 1990 bola Bystrica politickým, hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom stredného Slovenska. Je to obdobie kedy sa mesto značne polohovo rozrastalo. Dnes sa v okolí Banská Bystrica aj z tohto rýchleho rozmachu zvykne prezývať „Pažravá“.

Stavebné úpravy a zásahy ktoré boli v meste robené počas 60-tych až 80-tych rokov sa týkali viacej vtedy okrajových častí mesta. Historické centrum nebolo príliš narušené. V dnešnej dobe sa novostavby presúvajú bližšie do centra mesta.

Dom kultúry vznikol na vtedy voľnom, z väčšej časti rovnom, priestranstve. Východne od historického centra mesta meandrovalo koryto Hrona, a viedla tadiaľ železničná trať. Po pretrasovaní a odklonení železničnej trate vznikla zástavba v 50-tych rokoch navrhnutá M. Kusým – Pred stanicou. Neskôr v 60-tych rokoch vznikol urbanistický plán od Emila Hrušku na základe urbanistickej súťaže z roku 1959. V pláne je celkom dominantná osa východ – západ, vidno zachovanú starú zástavbu, ale na východnej časti, dnes z ulice Kapitulskej, smerom na západ bola zbúraná stará zástavba, spolu so zástavbou ktorá stála pri rieke Hron. Zdemolované boli aj mosty ktoré viedli cez vodu v tom území. Bolo naplánované odklonenie meandru Hrona na umiernenějšíu krivku, a od tej doby rieka drží svoj tvar dodnes. V pláne ja zakreslená bytová zástavba Pred stanicou, je vidno polohu parku (dnes park SNP), a je definované nové námestie s okolitou zástavbou. Pribudla nová hlavná cesta mesta na juhu popri rieke Hron, a hlavná železničná trať je uvažovaná južne od zástavby z 50-tych rokov. Pôvodná trať vedúca územím zanikla, ale dodnes zostali koľaje na svojom pôvodnom mieste, vedú cez dvory firiem a popri chodníku. Pôvodne boli uvažované viaceré vodné plochy a prvky v území. Vodné plochy postupne vymizli. Záhradky v tejto oblasti majú reputácie jedných z najúrodnejších v meste.

V súčasnosti sa osa a hlavné myšlienky urbanistického plánu zachovali, bolo vybudované SNP ktoré sa stalo dominantou a okolité stavby dohliadali na to, aby pamätník dominantou zostal. Dom kultúry bol postavený ako horizontálny prvok, aby tak vyvažoval vertikálu Hotela

Lux. Vzniklo nové námestie, pomerne priestranné, a celý priestor sa mal stať novým centrom kultúry. V súčasnom stave je tento priestor poloopustený, využívaný skôr ako dopravný ťah alebo v prípade zástavby bytov ako obytná časť.

architektonická kompozícia a dramaturgia

Prvú vec, čo si všimne každý okoloidúci z blízka, je veľká horizontálna hmota popri ktorej dlho kráča. Pokiaľ vnímame stavbu na obzore, čítame je spolu s Hotel Lux ako vzájomne sa doplňujúcu vertikálu s horizontálou. Každá stavba na námestí je solitérom, ale nemáme pocit stiesnenosti alebo boja medzi stavbami. Je to pre ich vzájomný súzvuk.

Dôležitý je priestor pred vstupom, na námestí. Otvorené námestie sa trochu stíši stromoradiím pred vstupom, a divákovi sa zmenší vnemový priestor. Prestáva sa sústrediť na otvorenosť, a začína zblízka vnímať stavbu pri ňom.

Prichádzame z Námestia Slobody. Presklená stena prezrádza vnútro stavby a maže pocit uzatvorenia. Hrubá hmota konzoly strechy závetria preráža sklo, a bez debaty diktuje hlavný vstup. Keď prejdeme okolo sklenej časti, vystrieda ju stena ako umelecké dielo, ktoré jednak zaujme tvarom naskladaných ôk. Chceme vidieť čo sa nachádza za nimi, tak sa zatavíme a hľadáme cez ne. Takáto umelecká čipka pokračuje aj obďaleč. Najprv nás ale po plnosti prekvapí prázdnota. Stojíme pod niečím ťažkým, cítime útlm zhora, a vidíme, že ak podbehneme tak sa dostaneme na otvorené priestranstvo. Pocitovo akoby človek bežal hustým lesom a vybehol na čistinu. Okolo nás je v zrazu v príjemných rozmeroch stavba, ktorá nás síce obklopuje, ale nie je vysoká a nebo nad nami je otvorené. Stojíme v priestore átria, kde po tom ako sme prebehli dovnútra, naproti nám je ďalšia konzola, ale jemnejšia, pretože len trochu vystupuje do priestoru, a dvere a sklo pod nimi nie sú vysoké, ale ľudsky vysoké. Máme pocit, že sa nebijeme s monumentalitou, ale vstupujeme do pre nás uchopiteľnejšieho priestoru. Ak by sme ale neboli vtiahnutí do átria, a došli by sme nakoniec až smerovali už do parku, minuli by sme ďalší vstup. Nemáme tu konzolu, sú tu jednoduché presklené dvere, okolo stena je zdobená okami. V monumentalite ostatného priestoru je tento stíšenie, nekonkuruje. Keď bežíme popred stavbu, vnímame len parter. Vyššie poschodie, to si vychutná človek keď prechádza námestím na druhej strane. Nevidí vstup, ale jasne vidí, že horizontálna hmota je masívna, ale ľahká – vďaka oknám na výšku dvoch poschodí. Okná sú prerušené umelecky stvárnenou reliéfovou stenou, ktorá rozbíja vzrastajúcu uniformitu okien. Málokto si už ale všimne úplný vrch, kde z pohľadu levituje doska. Pôsobí ako čiapka na vrchu strechy.

Ak by sme naopak prichádzali z parku, a rozhodli by sme sa ísť po chodníku popri rýchlostnej ceste, videli by sme Dom kultúry odzadu. Z tohto pohľadu nevnímame stavbu ako veľmi masívnu, pretože síce je dlhá, ale nie je až tak široká. Steny sú z panelov, a tie sú uložené na podlahe ktorá prechádza do konzoly. Dlhé horizontálne prvky sú tak odľahčené sklom. Plochy fasády sú pokryté malou bielou mozaikou. To síce z diaľky nevidíme, ale pri pohľade zblízka je to detail ktorý zjemňuje celú hmotu pred nami. Okná majú spodnú časť svetlo zelenú, čo sa vpija do okolitej zelene. Vystúpili sme z parku, ale pred očami máme stále zelenú farbu, a stromy. Citelne vnímame vystupujúcu hmotu, a aj návštevník vie, že vnútri sa sedí. Prechádzame okolo stavby a smerujeme napríklad na vlak, ale stále vnímame, kadiaľ by sme išli dnu. Ako prvé vidíme rampu, kde rozmýšľame, či už aj vtedy ju používali vozíčkari. Je šikmá, naklonená, a výrazne vystrkuje do priestoru. Oproti rovným líniam stavby pôsobí veľmi dynamicky. Prejdeme okolo kina, a vidíme zrazu priestor pod kinom, a priestor mierne zarastený krovím. Vstupy nemajú výrazné prvky. Prejdeme okolo s pocitom, že toto je priestor pre zamestnancov. Preto pozeráme hore, kde dlhá rada okien je prerušená vertikálnym prvkom. Tento kontrast donúti zamyslieť sa a hľadať dôvod, prečo tam je. Ak by sme každý prvok otočili, prekvapilo by nás, že sa pozeráme na slnolamy ktoré do seba dokonale zapadajú. V pevnej hmote tento pohyblivý prvok pôsobí vskutku dynamicky.

Prišli sme na chodník, a pokračujeme smerom na námestie. Prejdeme popri kratšej strane stavby, kde najprv obídeme schodisko. Schodisko vedie na zdvihnutý chodník ktorú vedie priamo do zamestnaneckej časti. V pohľadu chodníka je menej nápadný ako zo zadného pohľadu z cesty. Jeho plné steny zábradlia a jeho zabiehanie až do polovice fasády splývajú s celkovou horizontálou stavby. Ako prvok tak pôsobí menej nápadne ako rampa na západnej strane. Obídeme východnú časť, a posledný prvok ktorý nás zastaví je do panelovej steny vložený štvorec. V mori obdĺžnikov je to nový tvar, jasne ukazujúci na zmenu programu.

Celá stavba je hrou ako urobiť položený hranol dynamickým, a ako ho rozbiť a zároveň nerozbiť. Darí ta to konkurovaním horizontále vertikálnymi prvkami v menšej mierke. Masa stien je vylahčená presklenými časťami fasády, ktoré dodávajú celkovému vzhľadu vzdušnosť. Dynamika fasády sa ukazuje pravidelnosťou panelov s občasnými prestávkami. Kombinácia zelených panelov a malej šedo bielej mozaiky zjemňuje veľkosť stavby.

Prekvapením interiéru je jeho otvorenosť a svetlosť. Hlavným reprezentatívnym priestorom dominujú svetlé farby ktoré dodávajú priestoru nádych. Biely mramorový obklad v kombinácii s tmavo sivým obkladom sa vzájomne dopĺňajú a farebne blokujú. Intímne priestory sú naproti veľkým stíšené tmavými prírodnými farbami. Kde sa má návštevník cítiť pohodlne, tam je uprednostnené drevo a menej svetla. Denné svetlo je hlavným architektom pocitov v budove. Presklené steny púšťajú zo severu a z juhu svetlo do estrády a do foyer. Svetlíky pod stropom v chodbách vedú svetlo až do prostriedku stavby. Sklo a svetlo stierajú hranicu medzi vnútrom a vonkajškom.

funkčná skladba, dispozícia a komunikačné schéma

Pohyb z pohľadu návštevníka:

Návštevník estrády

Vstupujeme z námestia závetrím do vestibulu estrády. Dnu návštevníka prekvapí vzdušnosť priestoru. Svetlé farby mramoru na stene, stĺpoch a zemi opticky zväčšujú priestor. Nad nami je zlatý strop s lampami. Zlatá farba pôsobí honosne, a predstavujeme si ako sa asi leskne keď večer zasvietia svetlá. Hneď naproti vstupu priťahuje pohľad tmavé zákutie. Oproti otvorenosti vestibulu je to tmavý kontrast. Po priblížení vidíme prívetivý priestor. Kabát si zložíme na tmavosivú dosku z mramoru. Vzadu pozeráme na stenu obloženú tmavým, ale teplým dyhovaným drevom, na obklad rozličnej šírky. Podobne ako fasádu, aj tu vnímame dynamiku obkladu. Tmavý koberec na zemi zútulňuje priestor. Ako svetlená clona pôsobia svetlá nad doskou pultu. Takto nestrácame svetlo ktoré si pri skladaní kabátov zakrývame chrbtom. Pohľad do tmavšieho priestoru, s umelým osvetlením nad nami, nám stišuje myseľ a podvedome pripraví človeka na kultúrnu udalosť.

Vraciame sa do otvoreného vestibulu, už stíšený šatňou, a vystupujeme po priestranných schodoch na poschodie. Schody sú svetlé, stena naproti nám tmavá. Blokuje a skrakuje miestnosť.

Keď vyjdeme po schodoch hore, tak sme privítaný do dlhého, vysokého, vzdušného priestoru. Pozeráme pred seba, a vidíme až do foyer divadla. Obidva foyer sú rozdelené sklenenými dverami. Vidíme kontinuitu priestoru, ale jasne chápeme jeho hranice. Po pravej strane máme pohľad do námestia, a máme pocit, že sme luxusnom priestore s výhľadom. Použité materiály v priestore tomu pomáhajú. Vďaka tejto stene je priestor bohato osvetlený prirodzeným svetlom. Nie sú tak umelo navodzované pocity, cítime sa otvorene. Veľkoleposť priestoru narušuje kazetový plastový podhľad. V minulosti tu bol podhľad tvorený veľkou plochou žiaroviek, ten bol však odstránený. Ostalo nám umelecké osvetlenie nad schodiskom. To pripomína, že v minulosti bol priestor umením nabitý všade. Oproti sklu je stena, ktorá rozdeľuje pocit interiéru a exteriéru,

aj keď sa už dnu nachádzame. Pripomenie sa nám dolu šatňa a jej prívetivý drevený obklad. Vnímame balkón pri stene. Ak chceme vstúpiť ďalej, do sály, musím prejsť popod balkón. Týmto prechodom nachvíľu zmenšíme grandiózny pocit priestoru, len aby sme vstúpili do ďalšej veľkej sály.

Sála je tmavá, hlavný materiál je tu drevo. Pôsobí tmavo, aby sme našu pozornosť upriami na javisko počas vystúpenia. Keď sa hlavný dej odohráva na parkete, tak sa doširoka otvorí posuvné dvere na severnej strane, a pustí sa svetlo z foyer. Na južnej strane stačí pootočiť slnolamy na kolmo, a priestor máme zaplavený denným svetlom tak, že nie je treba lampy. Drevo ožije, a spoločnosť ožije na parkete.

Návštevník divadla

Vstupujeme z námestia závetrím do vestibulu divadla. Zažívame rovnaký pocit akoby sme vstúpili do vestibulu estrády. Svetlý mramor, zlatý podhľad... A medzi nami a vestibulom estrády tenká sklenená priečka. Zažívame jeden priestor, ale jasne rozdelený. Veľkoleposť priestoru je citeľná hlavne z vedľajšej sály, komorné divadlo má vstup o trochu komornejší. U šatní si uvedomíme stíšenie priestoru teplými farbami, ktoré sú v kontraste so studenými farbami vestibulu. Drevo a koberec pôsobia domáckejšie. Vyzlečieme kabáty a otočíme sa, aby sme vystúpili po schodoch na poschodie. Schody neminieme, sú skoro uprostred miestnosti a jasne signalizujú, že hlavná udalosť sa odohráva hore. Dolu nechávame prízemné potreby, a vystupujeme smerom hore za kultúrou.

Vystúpime hore po schodisku, a vojdeme do foyer. Smerom do námestia sledujeme námestie cez presklené steny. Denného svetla je tu dosť, ale priestor je jednoposchodový. Oproti foyer estrády nemáme pocit otvoreného neba nad nami. Estráda má však foyer na to, aby sa aj v tom priestore zdržiavali ľudia. V divadle sme vedený sadnú si priamo do sály. Do sály vstupujeme po dvoch stranách, obchádzame oblúkové steny a prirodzene vplávame do hľadiska. V hľadisku sa nám stíši svet. Drevené dyhované drevo je všade okolo nás. Priestor je stlmený, ale nie čiernou farbou, tá je na javisku, aby sa lepšie pracovalo s priestorom. V hľadisku dominuje hnedá farba, jemná na oči, nerozptyľuje, nepúta na seba pozornosť. Keď zasvietia svetlá, vnímame len hru.

Návštevník reštaurácie a kaviarne

Do reštaurácie nevstupujeme priamo z námestia. Vstup nie je ďaleko, stačí zísť za roh. Vojdeme dnu, kde sme ešte v neutrálnom neurčitom priestore. Máme pocit vestibulu, ale automaticky pokračuje po schodoch hore. Vystúpime o pol poschodia vyššie, a pred sebou začíname vnímať len jeden trakt. Vošli sme do vstupnej chodby gastronómie. Ak by sme pokračovali ďalej, vojdeme do bývalej reštaurácie. Celý čas máme po ľavej strane celú stenu z panelov. Tie sú orientované na západ, do ulice. Ak by sme prešli až dozadu, vstúpili by sme do priestoru personálu. Vrátime sa na chodbu a vystúpime po trojramennom schodisku, ktoré je akoby zapustené do steny a obchádza naširoko prázdny priestor. Svetlé biele steny a schody pôsobia otvoreným dojmom. Priestor medzi schodmi pýta niečo vložiť. Je tu pravdepodobnosť, že výstupom po schodoch sme mali obchádzať skulptúru, pretože na podlahe a strope vidíme ponechané úchyty.

Keď vystúpime na druhé poschodie, smerom doprava vstúpime do pôvodného reštauračného priestoru. Zo západnej strany máme stále denné osvetlenie. Stojíme však v pomerne otvorenom priestore, pretože uprostred miestnosti je v strope diela a z tretieho poschodia je tak galéria s pohľadom nadol. Reštaurácia je tak zjednotená s kaviarňou nad ňou.

Do kaviarne môžeme vystúpiť po schodoch na chodbe, alebo aj priamo z reštaurácie. Z kaviarne, aj z reštaurácie, vieme prejsť do foyer estrády alebo na balkón estrády.

Návštevník kina

Prelezieme cez severnú fasádu do átria, a vstúpime dovnútra. Víta nás široký, ale prázdny priestor. Biely mramor a biela omietka pôsobia v priestore trochu prázdne. Naproti vstupu do vestibulu je priamo po stranách vstup do kina. Vstúpime dnu, vystúpime po stupňoch a môžeme sa usadiť. Celý priestor je tmavý, svietia len lampy. Na vysokom strope je zavesený podhľad vínovej farby. Farebne ladí so stenami, ktoré pre lepšiu akustiku sú obložené akustickými bielymi panelmi. Tie svojim diamantovým tvarom sú niečím novým v porovnaní so zvyškom objektu. Farebný akcent celého priestoru je hnedý, vďaka dreveným obkladom. Pôsobí tak ale prirodzeným dojmom, zároveň ale ukazuje na kreatívnu stránku interiéru.

Bývalý klub mladých, západné krídlo

Do tejto časti stavby vieme vstúpiť tromi spôsobmi.

Návštevník má možnosť zísť z námestia, zísť po schodoch o trochu nižšie a na konci fasády, pod rampou, vstúpiť dovnútra. Kedysi toto bol hlavný vstup pre bábkové divadlo, neskôr sa tadiaľto chodilo napríklad do tanečnej školy. Návštevník v tejto časti vstúpi do vstupnej chodby, z ktorej môže priamo pokračovať ešte nižšie do sály, alebo z chodby vystúpiť na prvé poschodie. Rampou, na západnej strane celej stavby, sa návštevník dostane len na prvé poschodie. Vstúpi do vstupnej haly, a ocitne sa pre dlhou chodbou. Vnímame, že celý priestor je osvetlený, aj keď stojíme na chodbe. To preto, pretože v stenách deliacich miestnosti do chodby sú svetlíky, ktoré púšťajú dnu denné svetlo. Svetlo je silným elementom v celej stavbe. Ak by sme sa pustili chodbou, tak za každými dverami je miestnosť ktorá má vonkajšiu stenu z panelov.

Ak sa rozhodneme vstúpiť hlavným vstupom z námestia, vojdeme do vestibulu s vysokým stropom. Pozornosť je upútaná rovno na vysoké schodisko, ktoré sa obtáča okolo svetelnej skulptúry. Vnímame svetlosť celého priestoru a hypnotizovane stúpame hore po schodoch. Vystúpime priamo na druhé poschodie, kde môžeme pokračovať buď rovno alebo doprava. Ak sa vyberieme rovno, dostaneme sa do posluchárne, ak by sme pokračovali, prejdeme až do foyer divadla. Z tejto chodby vieme menšími schodmi vyjsť priamo na tretie poschodie. Ak by sme zabočili doprava, vstúpime do dlhej chodby, ktorá vedie do dnes prázdnych miestností. Ako na prízemí, aj táto chodba je osvetlená cez svetlíky.

Pokračovaním okolo skulptúry na tretie poschodie, znovu sme prezentovaný možnosťou pokračovania rovno alebo doprava. Voľba doprava nám zopakuje dlhú chodbu, ktorá však na konci zabáča doľava a vedie na galériu do baletnej sály. Pokračovaním smeru rovno, obídeme okolo dvoch dvojposchodových ateliérov, z ktorých vieme vystúpiť na strechu. Pokračovaním chodbou však prejdeme až ku vstupu do technických priestorov komorného divadla. Pri konci chodby je schodisko. Týmto schodiskom vystúpime na štvrté poschodie. Tak návštevník sám prístup nemá.

Na štvrtok poschodí sa nachádza balkón, z ktorého sa vstupuje do ďalších priestorov interiéru. Stáli by sme tak nad reliéfnou stenou na fasáde.

Zamestnanci ktorý pracovali v tejto časti, či po otvorení, alebo v priebehu času, vstupovali a pohybovali sa priestorom rovnako ako návštevník.

Pohyb z pohľadu zamestnanca:

Zamestnanec estrády a divadla

Do zadných priestorov estrády a divadla sa vstupuje rovnakým spôsobom. Hlavný vstup je po schodisku a rampe na južnej strane. Vstúpi sa do vstupnej haly, z ktorej je možné ísť smerom doprava (na východ) a dostať sa tak ku skladom a priestoru pod javiskom. Okolo skladov sa dá chodbou prejsť až ku zadnej časti reštaurácie, alebo sa dostať dopredu ku šatniam. Ak pôjdeme smerom doľava, vyjdeme po jednoramennom schodisku na druhé poschodie.

Chodby ktorú tu vedú prepájajú priestory bývalých šatní. Hneď oproti vstupu je dvojica dverí vedúcich na javisko. Smerom doprava sa dostaneme ku šatniam estrády, až na javisko estrády. Estráda a divadlo majú spoločný priestor medzi nimi, kam vedie aj divadelný výťah. Ak by sme po ľavej strane obišli javisko, dostaneme sa do foyer divadla. Z miesta pred schodiskom, smerom doľava, prejdeme okolo šatní až do baletnej sály, ktorá vysoká cez dve poschodia, a hlavne osvetlená denným svetlom cez svetlíky. Po prechode úzkou chodbou sa nám zrazu otvorí veľký nadýchaný priestor tanca. Z javiska divadla sa vieme dostať ešte do jedného priestoru. Keď stojíme na doskách ktoré znamenajú svet, a prejdeme doprava, za oponu a výťah, tak sa dostaneme na schodisko, ktorým vystúpime až na štvrté poschodie a dostaneme sa nad hľadisko, s do obslužných miestností divadla hore. Tiež odtiaľto vieme prejsť rovno, akoby sme kopírovali balkón estrády, a dostaneme sa do technických miestností estrády.

Ak by sme ale vyšli po schodoch až na tretie poschodie, tak napravo aj naľavo máme dlhú chodbu, ktorá je síce užšia, no je neustále osvetlená svetlom cez svetlíky. Spája izby, ktoré slúžili v minulosti ako šatne. Po ľavej strane vieme však obísť priestor javiska a dostať sa za hľadisko, až ku technickým miestnostiam divadla.

Pokiaľ by sme po vstupe na prvom poschodí prešli chodbou medzi skladmi a podjaviskovým priestorom, dostaneme sa ku schodisku ktoré vedie do podzemných technických priestorov celej stavby. Podzemná časť estrády a divadla je oddelená od reštauračnej. Z vonka sa tu dostaneme buď z západnej strany cez vstup návštevníkov, alebo cez vysoké veľké dvere ktorými sa vozili rekvizity do divadla.

Zamestnanec reštaurácie a kaviarne

Zamestnanci gastronomickej časti vstupujú buď rovnakým vstupom ako zamestnanci divadla a estrády, alebo vstupom cez sklady podzemných priestorov. Reštauračná časť ma sklady a zásobovanie riešené v podzemí, s vlastnou nákladnou a výkladnou časťou. Zamestnanci sa tu pohybujú v juhovýchodnom kúte, cez točité schodisko, v prípade obsluhy návštevníkov cez schody prepíjajúce reštauráciu s kaviarňou. Inak je priestor prepojený jedálenskými výťahmi, takže každé poschodie bolo obsluhované inou skupinou ľudí.

Zamestnanec kina

Do technických priestorov kina bolo možné sa dostať z vestibulu kina. Po stranách vstupu do sály sa nachádzajú dvere, na východnej aj západnej strane. Cez tieto dvere zamestnanci vyšli na vonkajšiu chodby, vystúpili po stupňoch a vošli zo zadného traktu kinosály.

Dva byty a podnájom

Pôvodný návrh obsahoval dve bytové jednotky. Byty mali vlastný vstup, z rampy na južnej strane. Každý byt mal lodžiu, a v podzemí vlastnú pivnicu. Z bytov sa dalo vstúpiť aj do spojovacej chodby divadla. Každý byt mal zvonku vlastný vstup. Nasledovala chodba, hala, z haly prechod do obývačky, odkiaľ sa vstúpilo do kuchyne, alebo do spálne.

konštrukcia

Nosná konštrukcia zodpovedá modernému systému svojej doby. Použitie železobetónu otváralo priestor pre vzdušné priestory ako veľké foyer, či estrádna sála. Nosná konštrukcia je skeletová, nosné stĺpy dodržiujú raster približne 6x6m na osu. Stavba je delená na tri oddielované celky. Nosné prvky v podlahe sú ocelové prelamované nosníky – podľa dokumentácie z roku 1972 – ich súčasný stav a prítomnosť je potreba preveriť. Obvodové steny sú tvorené panelmi, ktoré v kontraste s konzolami vybiehajúcim z podláh tvoria vzdušnú časť fasády.

Nosné stĺpy a steny sú z CDM tvárnic a liateho železobetónu – čo bolo vizuálne potvrdené v priestoroch foyer estrádnej sály. Je možné predpokladať, že všetky stĺpy sú zo železobetónu. Materiál nosných stien by bolo potreba upresniť sondami. Dokumentácia z roku 1973 popisuje niektoré nosné steny stavané z tehál P100 na maltu M-4, alebo tehál P150 na maltu M-4.

Vnútorňý priestor je delený nenosnými priečkami, pôvodné priečky sú podľa dokumentácie 1973 12,9 mm, a použitý materiál je CDM na maltu M25. Tieto údaje boli uvedené v projektovej dokumentácii z roku 1972.

Podlaha je v podzemí rozdelená na tri rozličné úrovne. Podlaha v prízemí tiež. Južná časť, to znamená predovšetkým technické a zamestnanecké priestory, boli približne o +1,75 m vyššie. Na túto úroveň sa vstupovalo aj do kina, átrium je rozdelené na podesty postupne stúpajúce.

Schodiská ktoré slúžili pre návštevníkov boli honosné, boli obložené drahším materiálom, boli nadrozmerne a dominoval v priestore. Obslužné schodiská boli menšie a slúžili hlavne na pohyb, a nie na reprezentáciu priestoru.

Pre vertikálnu komunikáciu je potrebné spomenúť využívanie výťahov. Každá časť mala svoj výťah, v reštauračnej časti ich bolo viac.

výtvarné a užité umenie v interiéroch

Dom kultúry je sám o sebe masívna stavba, impozantná svojou konštrukciou, voľbou viditeľného materiálu na povrchoch. Hrá sa s objemom miestností, kde treba vytvoriť honosný priestor tam mu dopraje voľnosť, kde treba stíšiť okolie, vytvorí prirodzený prechod. Samotný priestor bol využívaný pre výtvarné inštalácie, prezentácie, akcie. Súčasťou takýchto stavieb však bývali aj vlastné umelecké diela, ktoré boli vytvorené buď pre stavbu ako jej pevná súčasť, alebo ako jej súčasť interiérového zariadenia. Sochy a skulptúry ktoré sa v priestore nachádzali boli vytvorené slovenskými autormi. Do umeleckej výstavy prispeli umelci akad. maliar Ľubomír Blecha, Doc. Václav Cigler, akad. sochár Alfonz Groma, akad. sochár Ivan Hroščo, Ing. Arch. Jozef Chrobák, zasl. umelec akad. sochách Vladimír Kompánek, akad. sochár Miroslav Ksandr, akad. maliar Milan Lалуha, zasl. Umelec Martin Martinček, zasl. umelkyňa akad. maliarka Ester Martinčeková-Šimerová, akad. maliar Oto Opršal, akad. sochár Mikuláš Palko, zasl. umelec akad. maliar Ján Paľo, F. Tomík. Súčasný stav umeleckých diel nie je známy. Drevené diela od Vladimíra Kompánka boli nájdené pod stolom v podjaviskovom priestore. Nádej bola, že vo foyer estrády sa stále nachádzajú pod sadrokartónom zakryté obrazy od Milana Láluhy. Po odkrytí bola odhalená len konštrukcia nosnej steny. Obrazy boli odnesené preč.

Absencia umeleckých diel v interiéri chýba. Priestor je bez nich prázdny. Umelecké diela nielen ukazujú tvorbu autora v danej dobe, ale častokrát niesli hlbší odkaz, ktorí nemusel byť na prvý pohľad jasný, ale mohol priestor dotvárať nielen svojou fyzickosťou, ale aj myšlienkou a konceptom.

Úžitkové umenie je prítomné najmä v detailoch, ktoré sa zachovali čiastočne. Je to napríklad označovanie miestností rovnakými nápismi vyskladaných z kociek s písmom, sú to kyvné dvere so zaoblenými detailmi v reštaurácii, na zábradlí ružovou látkou potiahnuté madlo ktorého farebnosť sa opakuje na dverách, alebo na mieru navrhované svietidlá, z ktorých vznikli až svetelné skulptúry. Krása je v detailoch takejto stavby, pretože každý dom kultúry mal svoje vlastné riešenia. Vloženie drobných detailov do takto veľkého priestoru podtrhuje jeho myšlienku a dodáva celej stavbe jej osobnosť.

Stavebná história, súčasný stav a závady

premeny stavby exteriéru

Dom kultúry má v roku 2024 45 rokov od prvého otvorenia, a je to 26 rokov od výstavby kina. Od tej doby prebehli zmeny hlavne v interiéri, a neprepísali sa vo veľkej miere na fasádu. Najväčšie zásahy však môžeme dodnes vidieť na severnej fasáde, otočenej do námestia. Je to priestor ktorým vstupujú primárne návštevníci do estrády a divadla. Na istú dobu, okolo roku 2012 pribudol na vrch steny, ktorá je hneď na rohu námestia, veľký LED panel s pohyblivou reklamou. V súčasnom stave (rok 2024) tam panel už nie je, bol demontovaný ešte pred rokom 2014 – podľa streetview na Google Maps. Veľkým zásahom bolo však premena priestoru pred sklenenou fasádou pri ceste. Boli vložené nové dvere, časť skla bola oblepená nepriesvitnou, nepriehľadnou červenou fóliou. V interiéri pribudli nové priečky okolo schodiska, a do Domu kultúry tak pribudla druhá kaviareň a herné automaty. Zmena nastala aj na vysokých oknách celej steny smerujúcej do námestia. Z vnútornej strany boli primontované polykarbonátové dosky, lexan, a fasáda tak stratila svoju priehľadnosť. Svetelnosť sa nezmenila, ale interiér prestal čiastočne komunikovať s exteriérom.

premeny stavby interiéru

Ľudský zásah v interiéri nastal hlavne vo výmene a úprave povrchov. Najväčší zásah ktorý zmenil vnímanie priestoru, a hlavne pohľady von na námestie, je montáž polykarbonátových panelov pred všetky sklá severných okien, a to na celú výšku stien. Zničila sa tak veľká časť komunikácie interiéru s exteriérom. Úpravám sa nevyhli ani panely s oknami. Pôsobením času hliníkové rámy pracovali a prestali tesniť. Riešením bolo oblepiť okná striebornou izolepou, aby na zamestnancov neťahalo. Okná a panely však vymenené neboli.

Úpravou prešlo prvé poschodie reštaurácie, kde si posledný nájomca upravil priestor, zbúral a prestaval priečky, obložil ich dreveným obkladom imitujúc drevenicu.

Dostavba vo vestibule estrády sa prepísala na severnú fasádu. Pod schodmi bola postavená tenká sadrokartonová priečka, ktorá presekla priestor vestibulu, a vytvorila tak novú miestnosť. Vznikla nová kaviareň. Neskôr sa rozrástla smerom do vestibulu o herňu s automatmi a zabrala tak okno fasády a celý priestor medzi schodiskom a fasádou. Jedná sa o veľmi výraznú úpravu, ktorou vznikol stiesnený priestor pod schodiskom.

Ďalšie zmeny sa odohrali v bývalých klubových častiach západného krídla. Niektorým miestnostiam sa zmenila dispozičná stopa, najväčšia zmena bola v povrchových úpravách.

Stavebne sa dajú zásahy zhodnotiť ako reverzibilné. Najväčšie škody sú spôsobené nevyužívaním priestoru, zanedbanými opravami, a hlavne dažďovou vodou. Na streche sa nachádzajú v pravidelnom rasti rozmiestnené dažďové vpusti, a sú vedené vnútrom stavby. Zvody, ktoré vedú spreď estrády sú poškodené. Voda steká po obkladoch, hľadá si miesto cez steny a vytvára vlhkostné stopy. V časoch veľkých dažďov sa vo vestibule estrády vytvorí rozsiahla mláka. Dva stĺpy hneď naproti vstupu sú zničené, mramorový obklad opadol, na odhalených tehlách rastie mach. Tento žalostný stav je prvá vec ktorú vidno vstúpením cez hlavný vchod. Vlhkosť z porušených zvodov vidno vo viacerých mastnostiach stavby. Problematické sú ateliéri a baletná sála. Svetlíky majú slabé tesnenie, a voda sa dostáva dnu. V baletnej sále voda tečie zo zavesených svietidiel, parketová podlaha je pri stene vydutá a nafúknutá.

Vo foyer komorného divadla muselo dôjsť k nesprávne zvolenej novej omietke. Je to jediná miestnosť kde sa náter odlupuje, a to ako na stene, tak aj na strope.

Najväčší zásah však interiér utrpel odnesením umeleckých diel. Ich zmiznutím zmizlo z kultúrnej stavby kúsok dôležitej kultúry.

Hodnotenie a interpretácia

hodnotenie objektu a interiéru

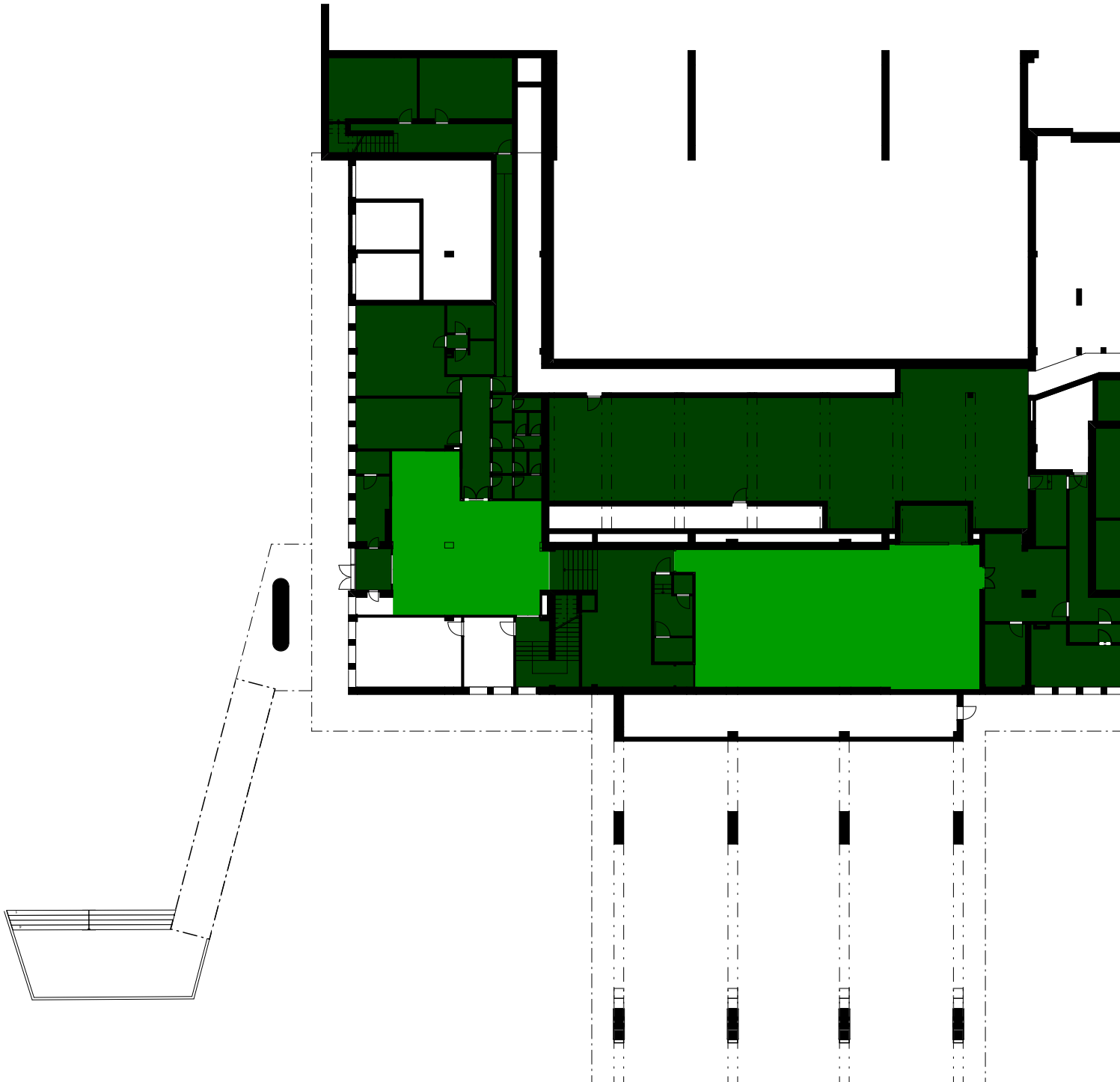
Architektonicky cenná novostavba (podkategória N), ale už s presahom do kategórie A. Dom kultúry by bol podľa tejto metodiky zaradený kvôli „mladšiemu veku“ do kategórie N ktorá je ale vytvorená ako dočasná kategória, kde sa stavby budú prehodnocovať. Napriek metodike a tvrdeniu, že stavby podobného charakteru možno chápať ako stavby ktoré z hľadiska oboru pamiatkovej starostlivosti netvorí, a ani vecne nemôžu tvoriť podstatu pamiatkových hodnôt daného územia, ale tvoria kvalitný súdobý doplnok. Dom Kultúry má tento rok od kolaudácie 54 rokov, a v kontexte súdobej architektúry Banskej Bystrice by bol zaradený do staršej fázy vývoja Banskej Bystrice. Medzi súdobú architektúru, kde chápeme architektúru 21. storočia, nemožno túto stavbu umiestniť. Spadá už pod istý architektonický výraz ktorý odznel. V súčasnom období už sme schopní popísať pamiatkové hodnoty stavby a jej vplyvu na oblasť. Preto je možné uvažovať o zaradení do kategórie A, pretože stavba určuje základ architektonických hodnôt územia. Samotná stavba je súčasťou urbanistického plánu ktorý jasne definuje a vymedzuje spôsob výstavby na novom území blízko historického jadra Banskej Bystrice, avšak bezprostredne doň nezasahuje. Čo sa týka vonkajšej podoby stavba nebola pozmenená, nesie na sebe umelecké prvky vytvorené špecificky pre ňu, a svojou hmotou a tvarom reaguje a spolupracuje s budovou na západnej strane – s Hotelom Lux.

Urbanistický plán Emila Hrušku vopred vymedzil isté parametre podľa ktorých sa navrhovalo celé územie, spolu s myšlienkou, že stavby sú jednotlivé solitéry tvorené rôznymi architektmi. V prípade Domu Kultúry autor rešpektoval územný plán a podľa toho vytvoril návrh. Funkcia stavby bola tiež vybraná cielene pre dotvorenie nového kultúrneho centra mesta, a vytvorenie nového námestia so silnou osou v smere východ – západ. Je potrebné podotknúť, že nový urbanistický plán vzniká na nezastavanom území. Zároveň, na západnej strane, tam kde je dnes situovaný vstup do areálu Pamätníka SNP, bola zdemolovaná pôvodná zástavba. Ďalšia zdemolovaná zástavba bola aj pri bývalom koryte rieky Hron. Síce v tomto prípade samotná stavba Domu Kultúry nezničila historickú zástavbu, ako tomu býva častým prípadom v iných mestách, stavba vznikala na mieste ktoré značne upravilo prírodné podmienky pre svoj vznik. Dom kultúry sa nachádza na západnej strane priamo nad bývalým ramenom rieky Hron, pod ním dodnes preteká rieka Bystrička ktorá sa južne vlieva do Hrona. Spodná voda je znižovaná ketónom, a v súčasnosti je možné, že stavba sadá a pracuje a následkom toho tú rozsiahle trhliny a pukliny po celej výške

a šírke stien. Toto tvrdenie je potrebné preveriť skúseným statikom a poriadnym technickým a geologickým prieskumom.

Typologicky sa jedná o átriový monoblok. V budove sú dodnes zachované priestory na ktorých vidno prepojenie a funkčnosť jednotlivých častí stavby. Ide o premyslené priestory a usporiadanie v rámci vnútornej prevádzky a fungovania budovy.

AUTENTICITA PRIESTOROV

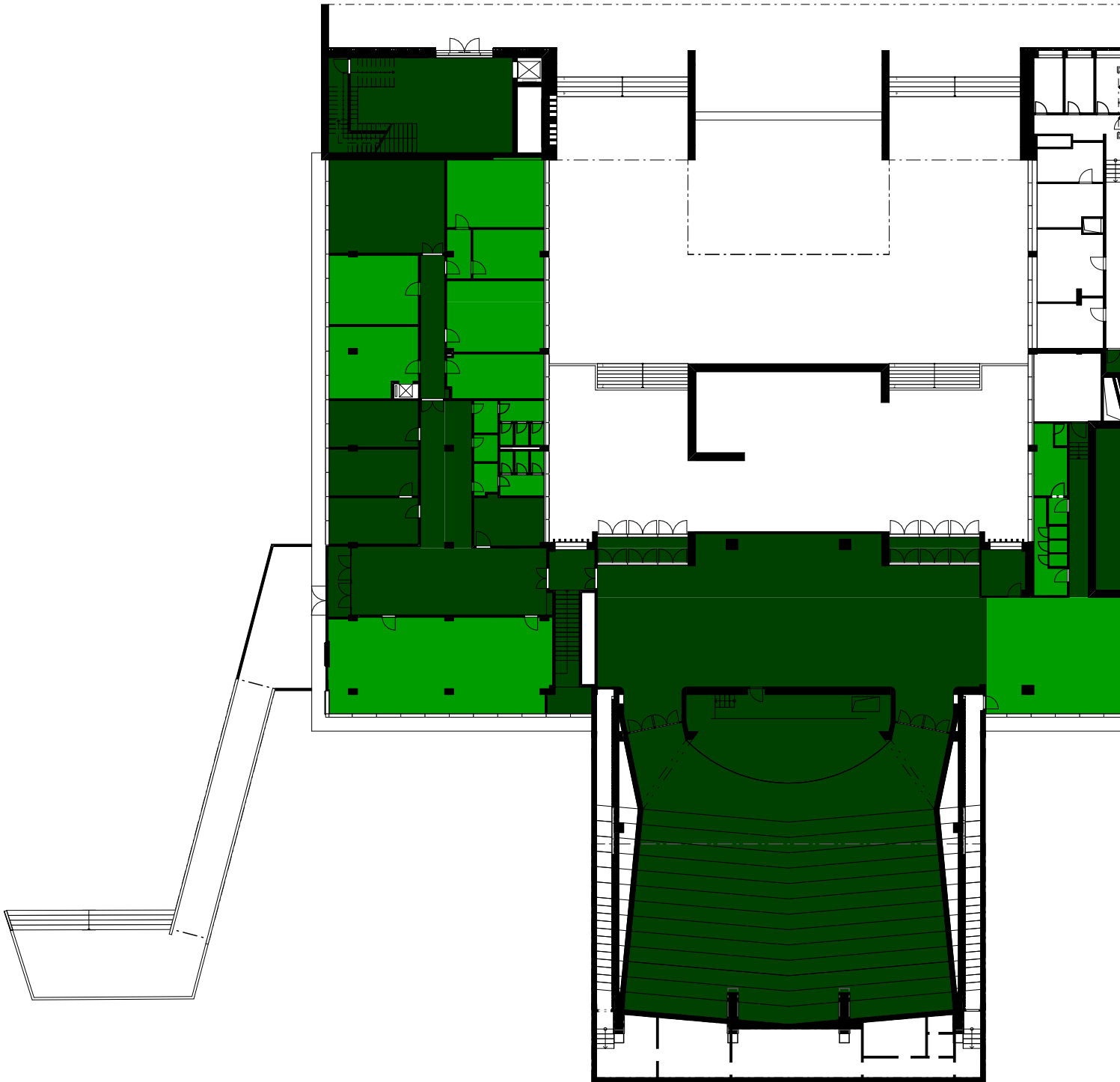
● PRIESTORY PŮVODNÉ
(drobné, reverzibilné zásahy)

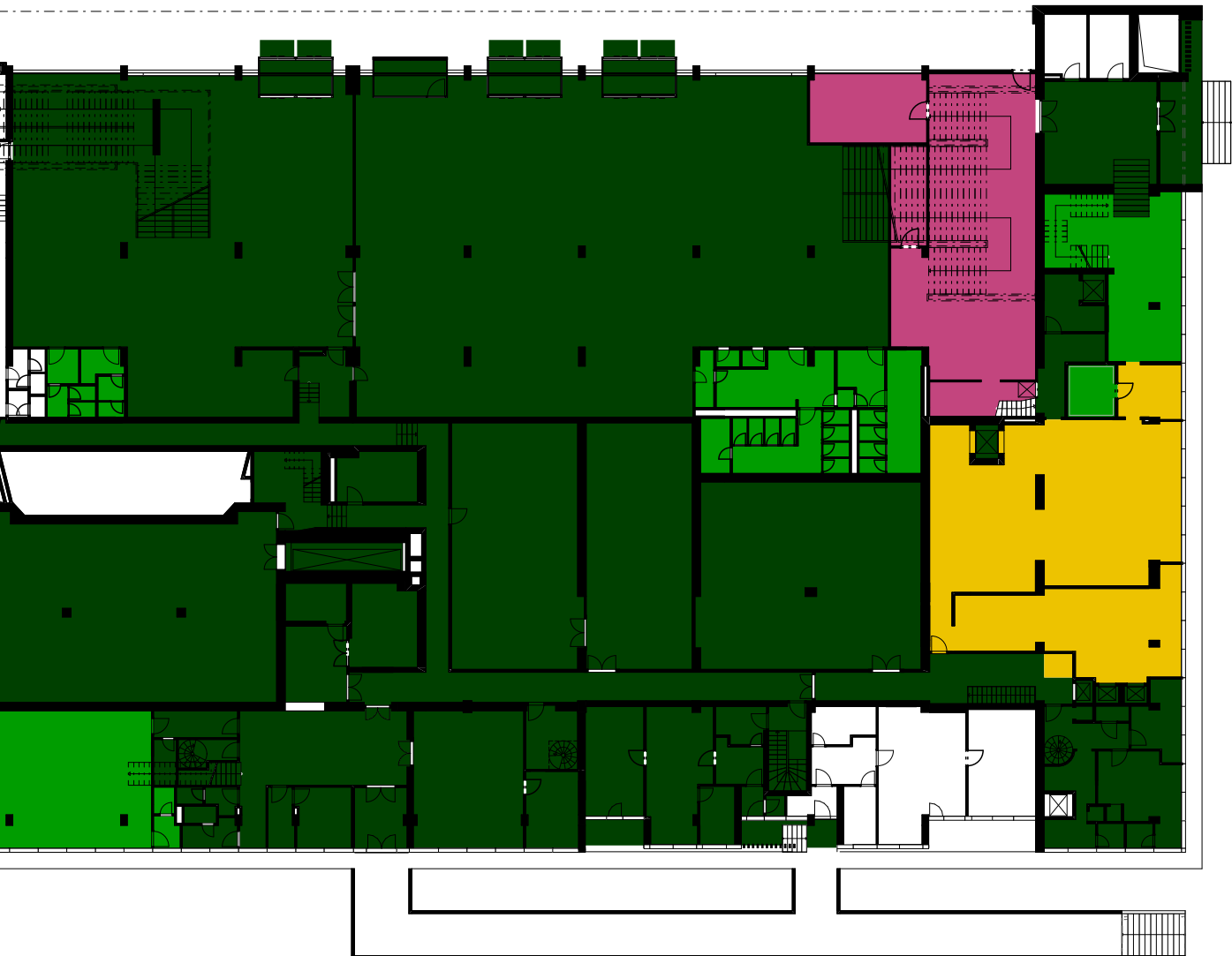
● PRIESTORY PREVAŽNE PŮVODNÉ
(väčšie, častokrát nezvratné zásahy)

● PRIESTORY PREVAŽNE NEPŮVODNÉ
(výrazné, nezvratné zásahy, úplne
meniace charakter)

● PRIESTORY NEPŮVODNÉ
(absolútna premena)

○ PRIESTORY NEPRÍSTUPNÉ PRE SHP

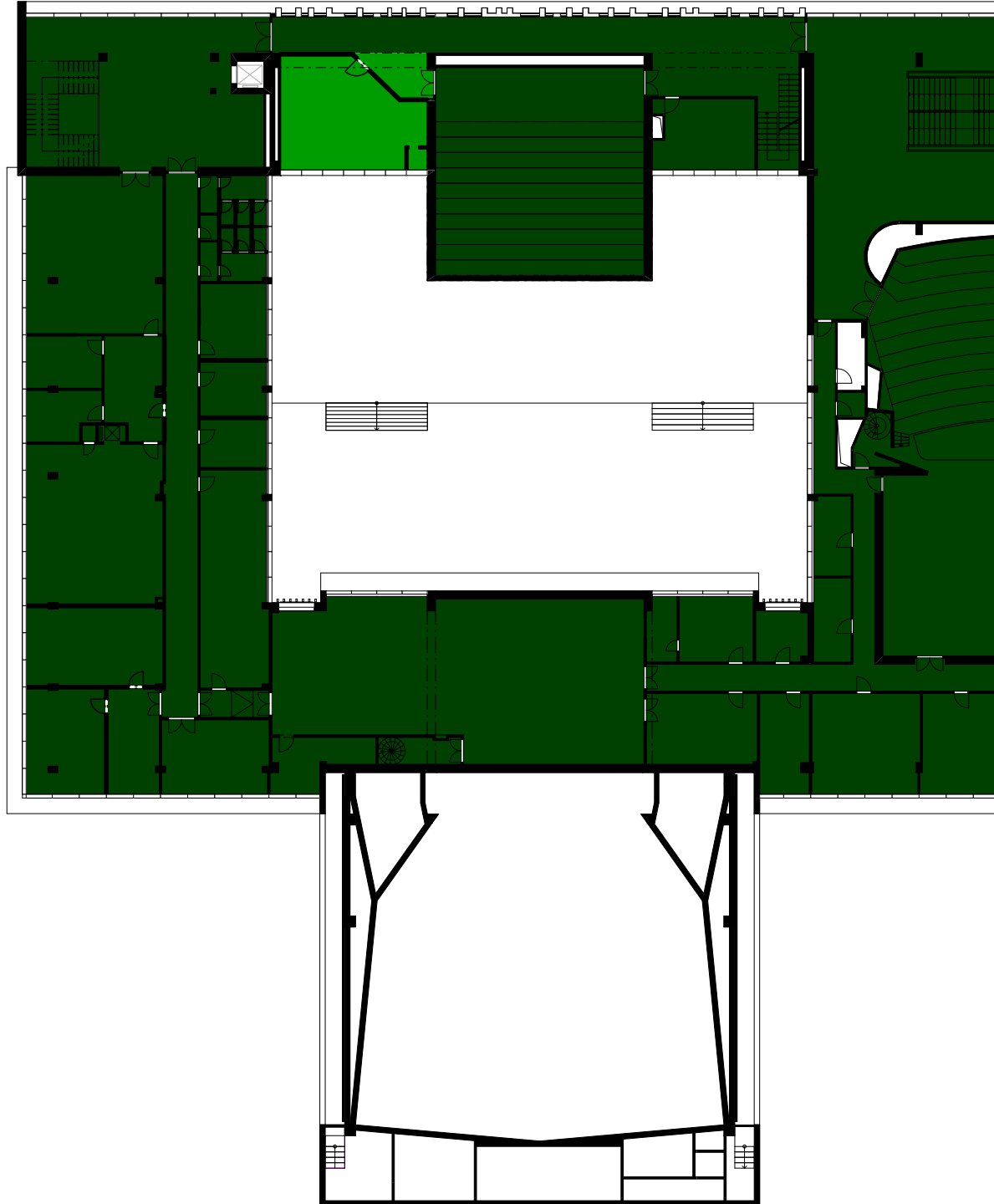
● PRIESTORY PŮVODNÉ
(drobné, reverzibilné zásahy)

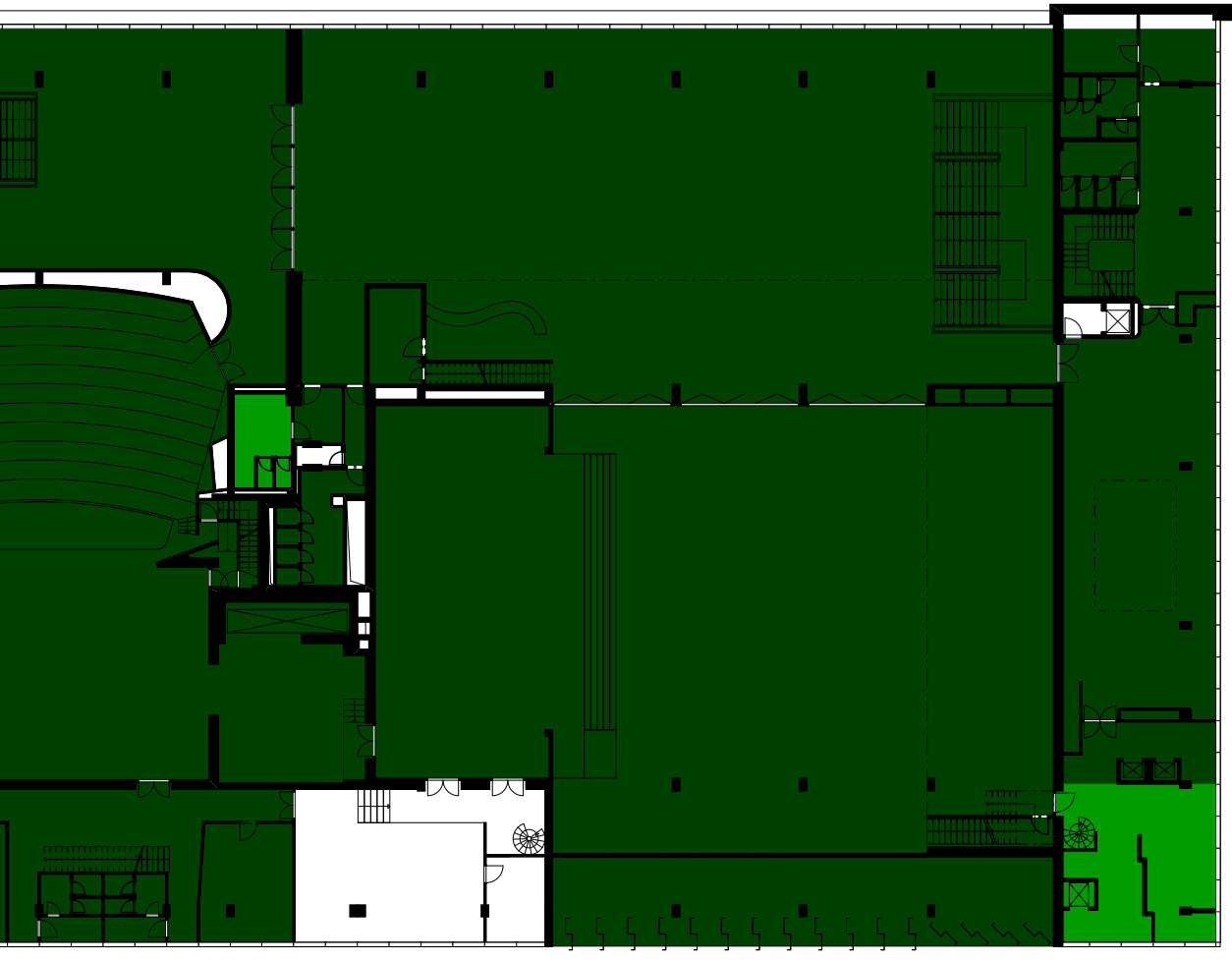
● PRIESTORY PREVAŽNE PŮVODNÉ
(väčšie, častokrát nezvratné zásahy)

● PRIESTORY PREVAŽNE NEPŮVODNÉ
(výrazné, nezvratné zásahy, úplne
meniace charakter)

● PRIESTORY NEPŮVODNÉ
(absolútna premena)

○ PRIESTORY NEPRÍSTUPNÉ PRE SHP

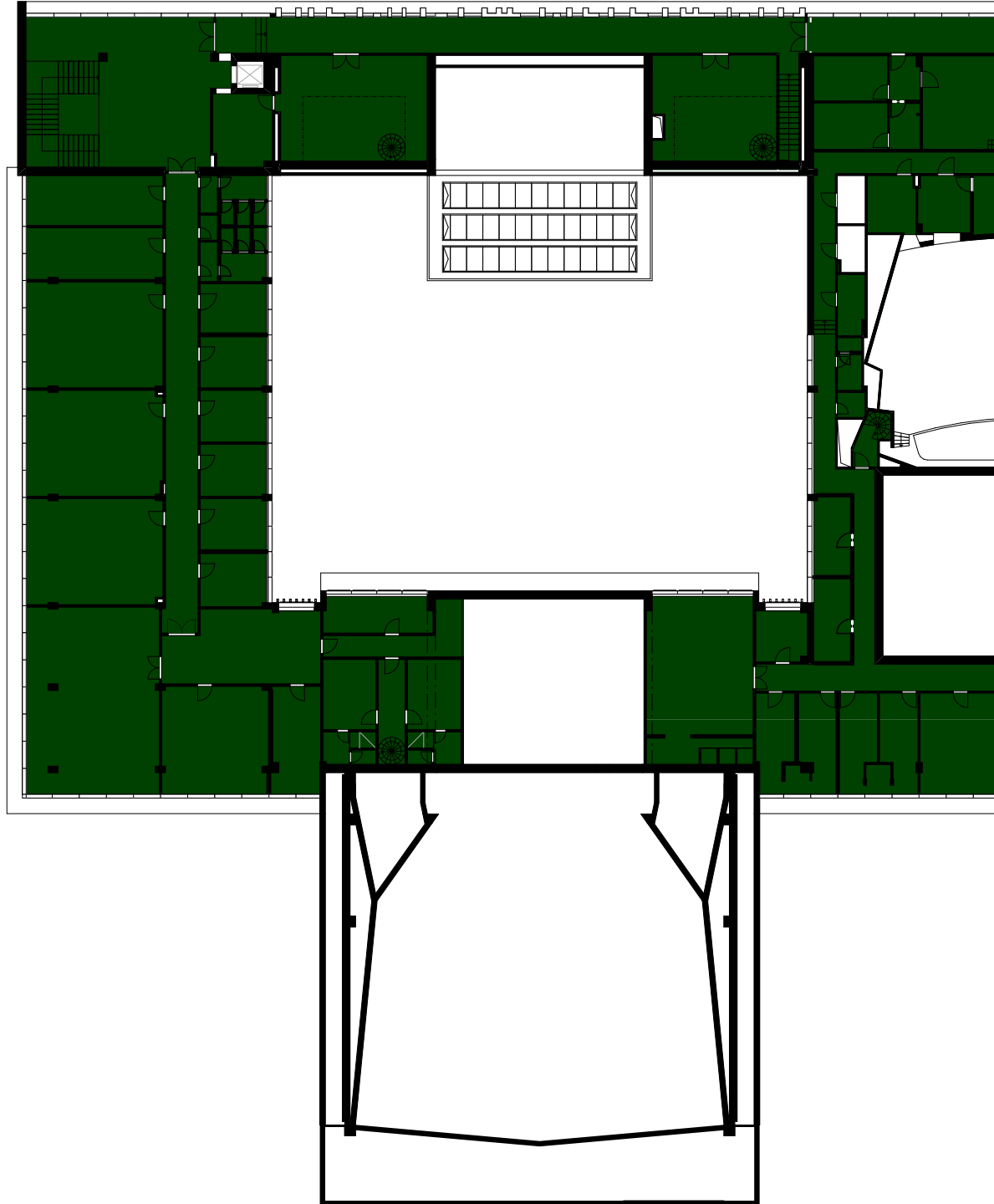
● PRIESTORY PŔVODNÉ
(drobné, reverzibilné zásahy)

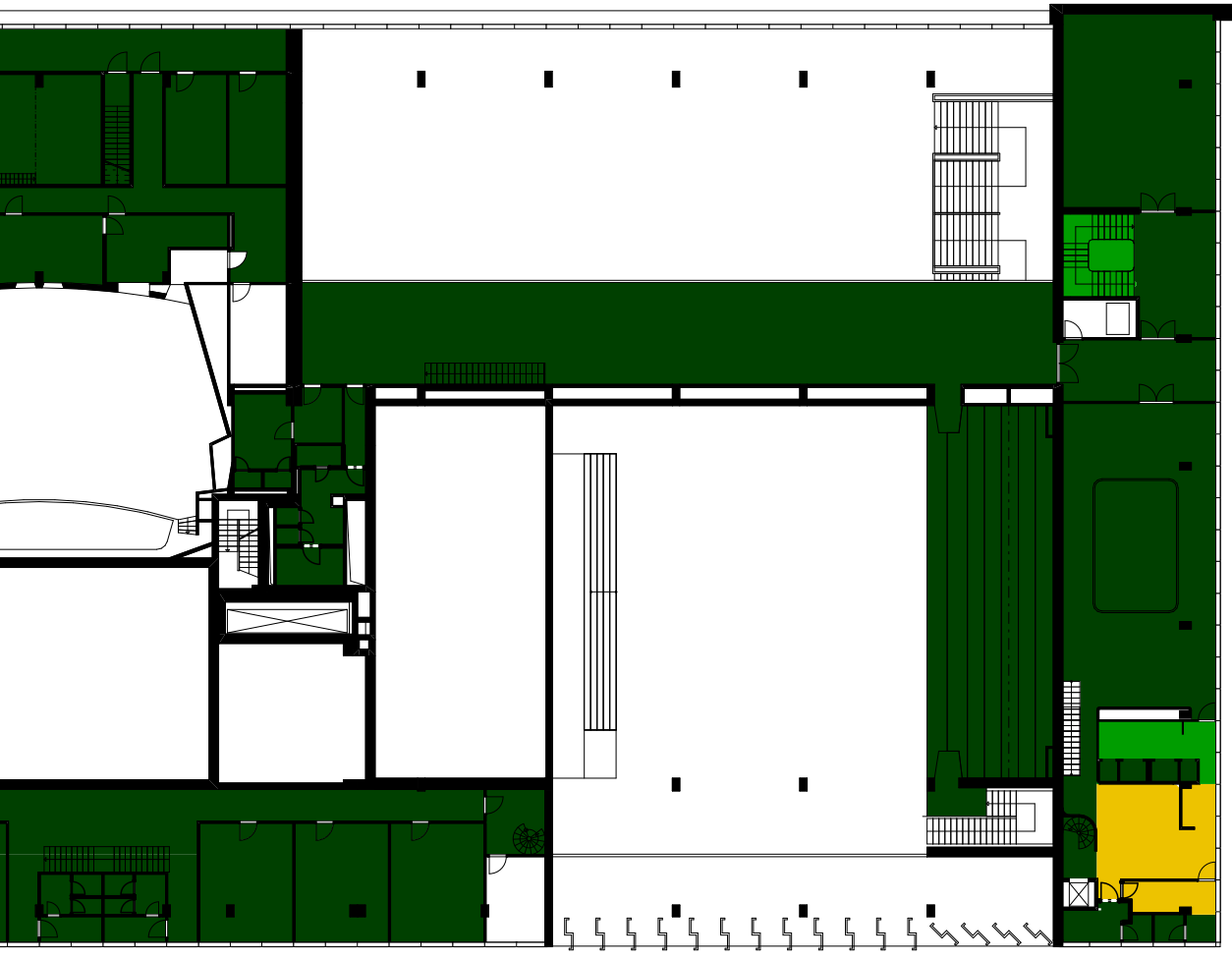
● PRIESTORY PREVAŽNE PŔVODNÉ
(väčšie, äastokrät nezvratné zásahy)

● PRIESTORY PREVAŽNE NEPŔVODNÉ
(výrazné, nezvratné zásahy, úplne
meniace charakter)

● PRIESTORY NEPŔVODNÉ
(absolútna premena)

○ PRIESTORY NEPRÍSTUPNÉ PRE SHP

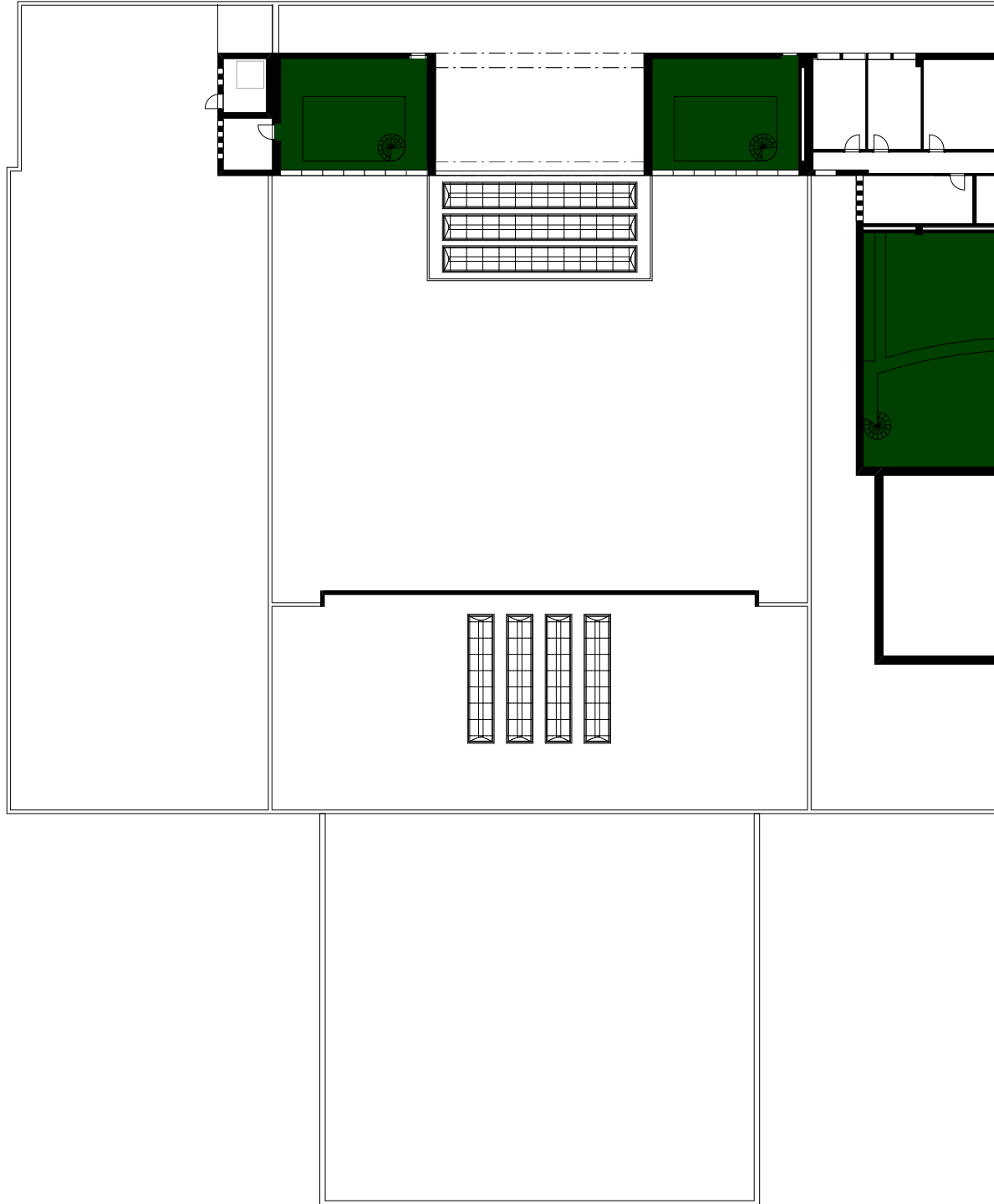
● PRIESTORY PŔVODNÉ
(drobné, reverzibilné zásahy)

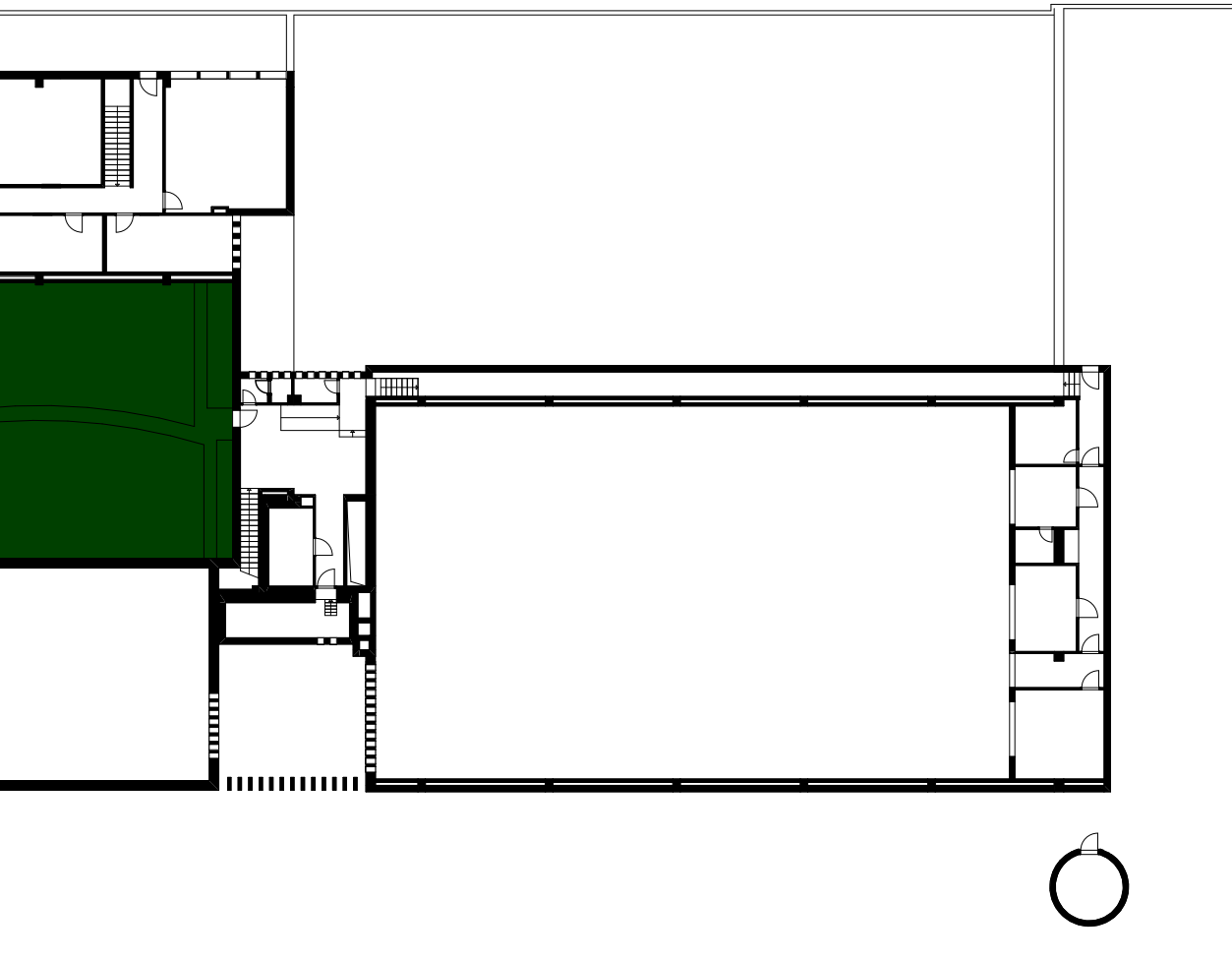
● PRIESTORY PREVAŽNE PŔVODNÉ
(väčšie, častokrät nezvratné zásahy)

● PRIESTORY PREVAŽNE NEPŔVODNÉ
(výrazné, nezvratné zásahy, úplne
meniace charakter)

● PRIESTORY NEPŔVODNÉ
(absolútna premena)

○ PRIESTORY NEPRÍSTUPNÉ PRE SHP

● PRIESTORY PŮVODNÉ
(drobné, reverzibilné zásahy)

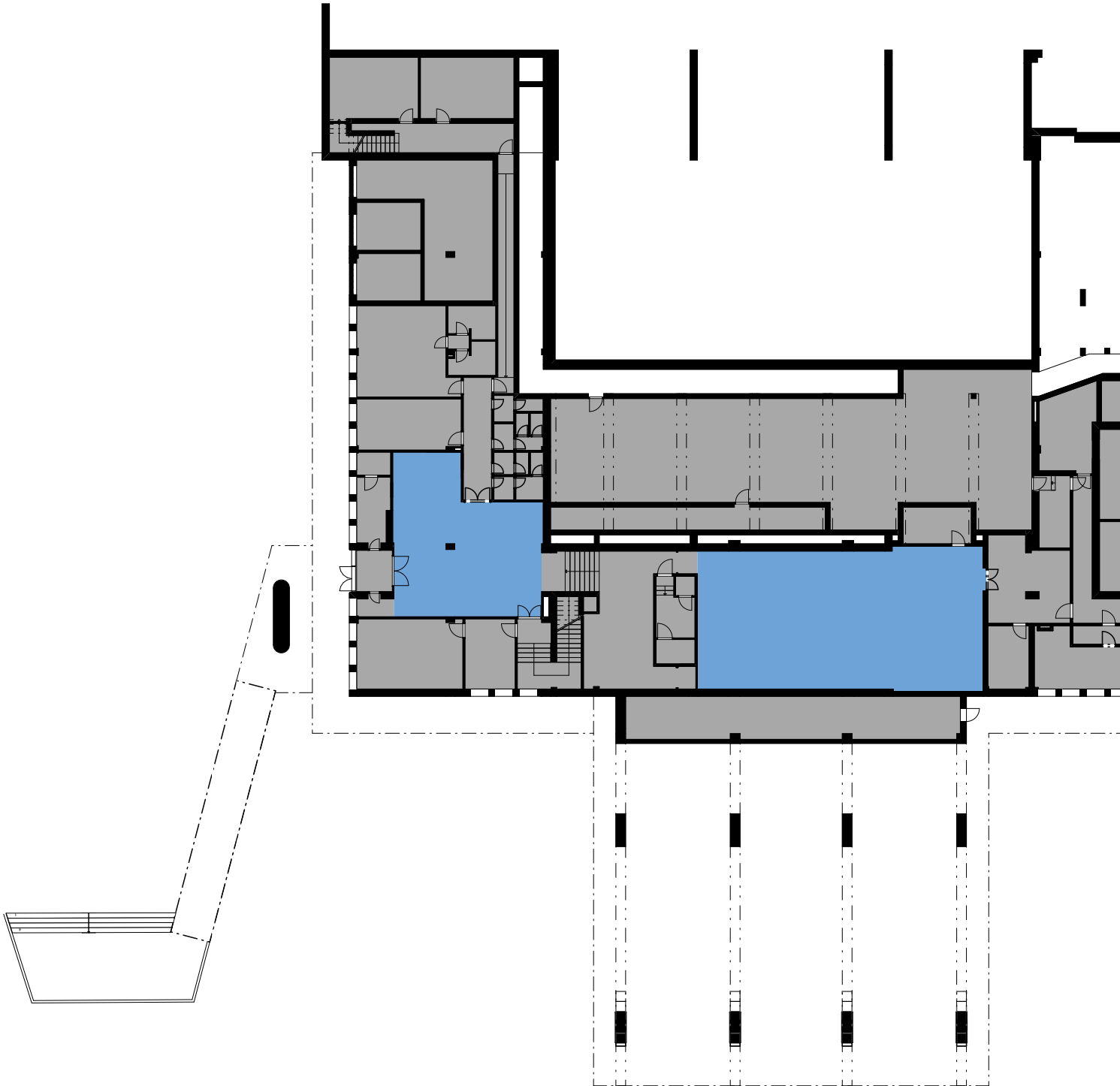
● PRIESTORY PREVAŽNE PŮVODNÉ
(väčšie, častokrát nezvratné zásahy)

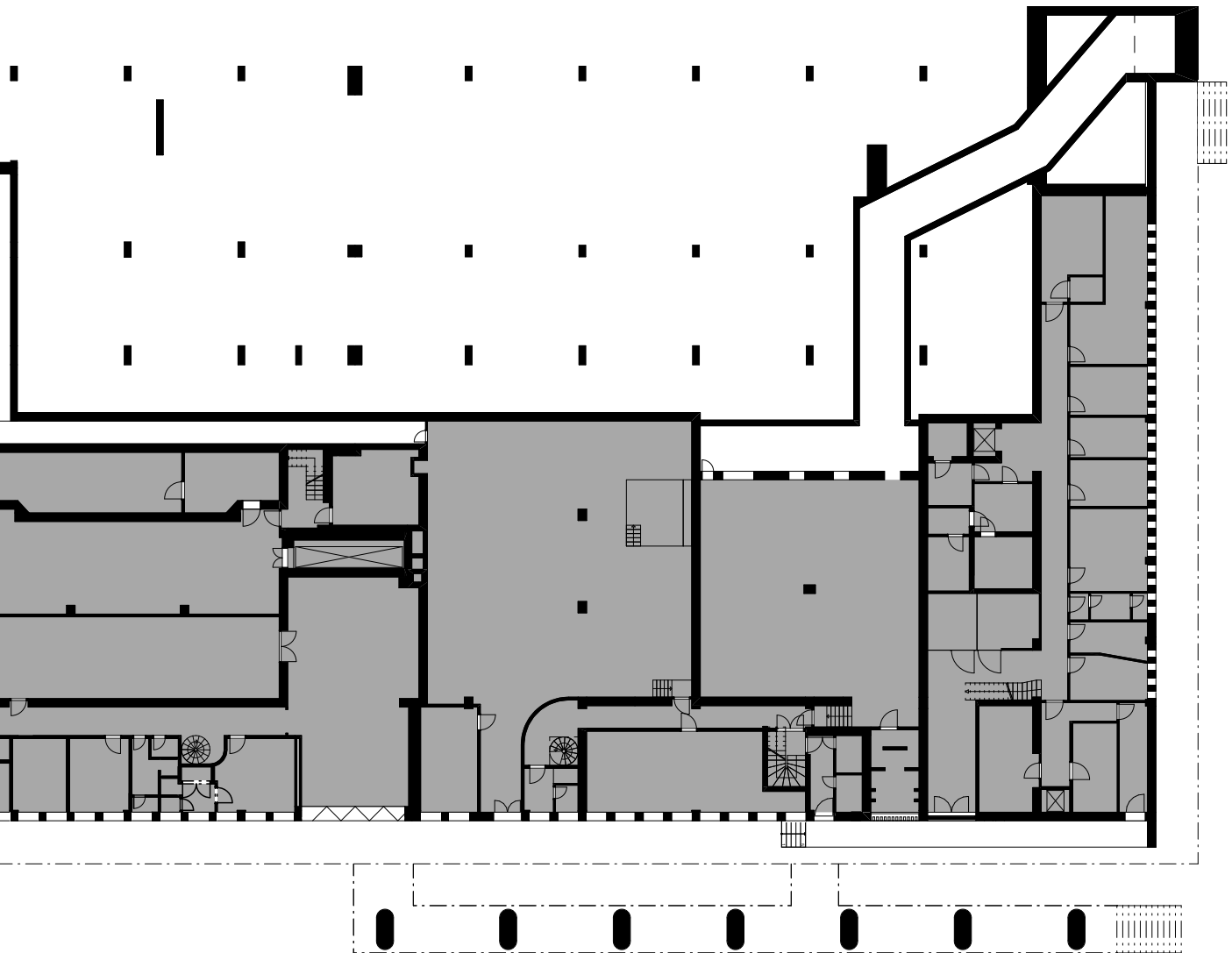
● PRIESTORY PREVAŽNE NEPŮVODNÉ
(výrazné, nezvratné zásahy, úplne
meniace charakter)

● PRIESTORY NEPŮVODNÉ
(absolútna premena)

○ PRIESTORY NEPRÍSTUPNÉ PRE SHP

HODNOTA PRIESTOROV

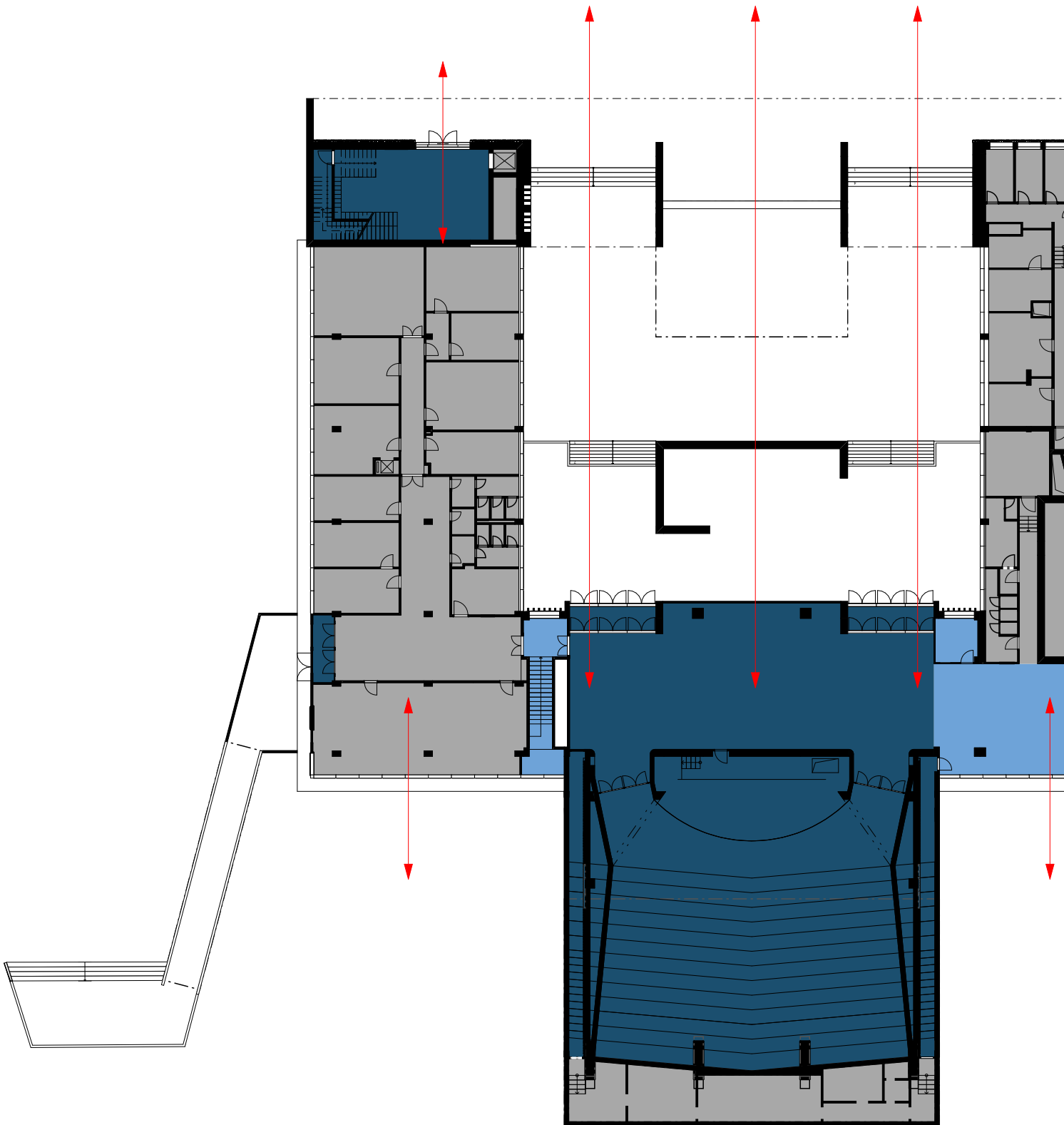

● PRIESTORY TVORIACE PODSTATU OBJEKTU

● PRIESTORY HODNOTNÉ

● PRIESTORY NEUTRÁLNE A DOPLNKOVÉ

↔ POHLADY / VÝHLADY

HODNOTA PRIESTOROV

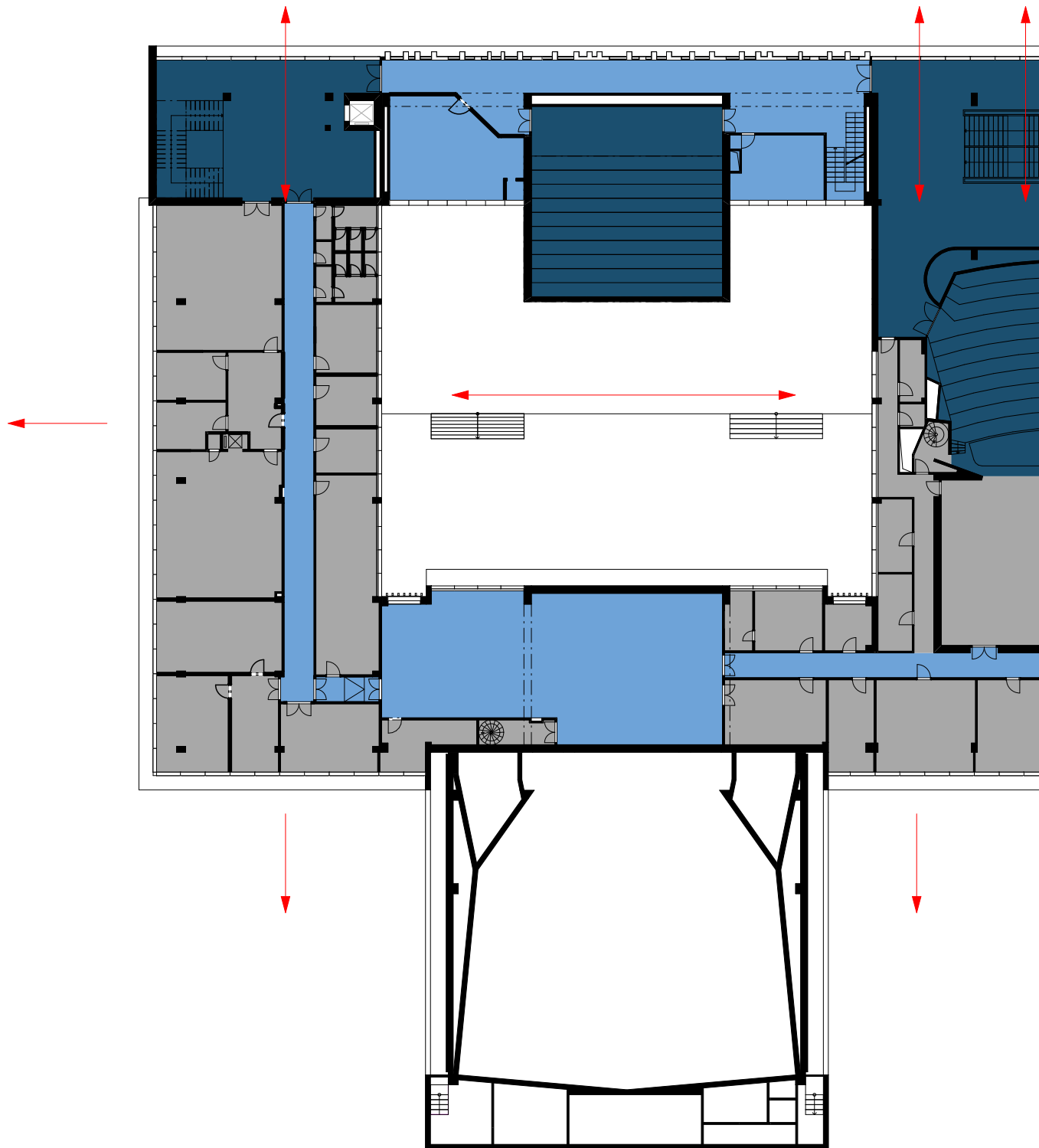

● PRIESTORY TVORIACE PODSTATU OBJEKTU

● PRIESTORY HODNOTNÉ

● PRIESTORY NEUTRÁLNE A DOPLNKOVÉ

↔ POHLADY / VÝHLADY

HODNOTA PRIESTOROV

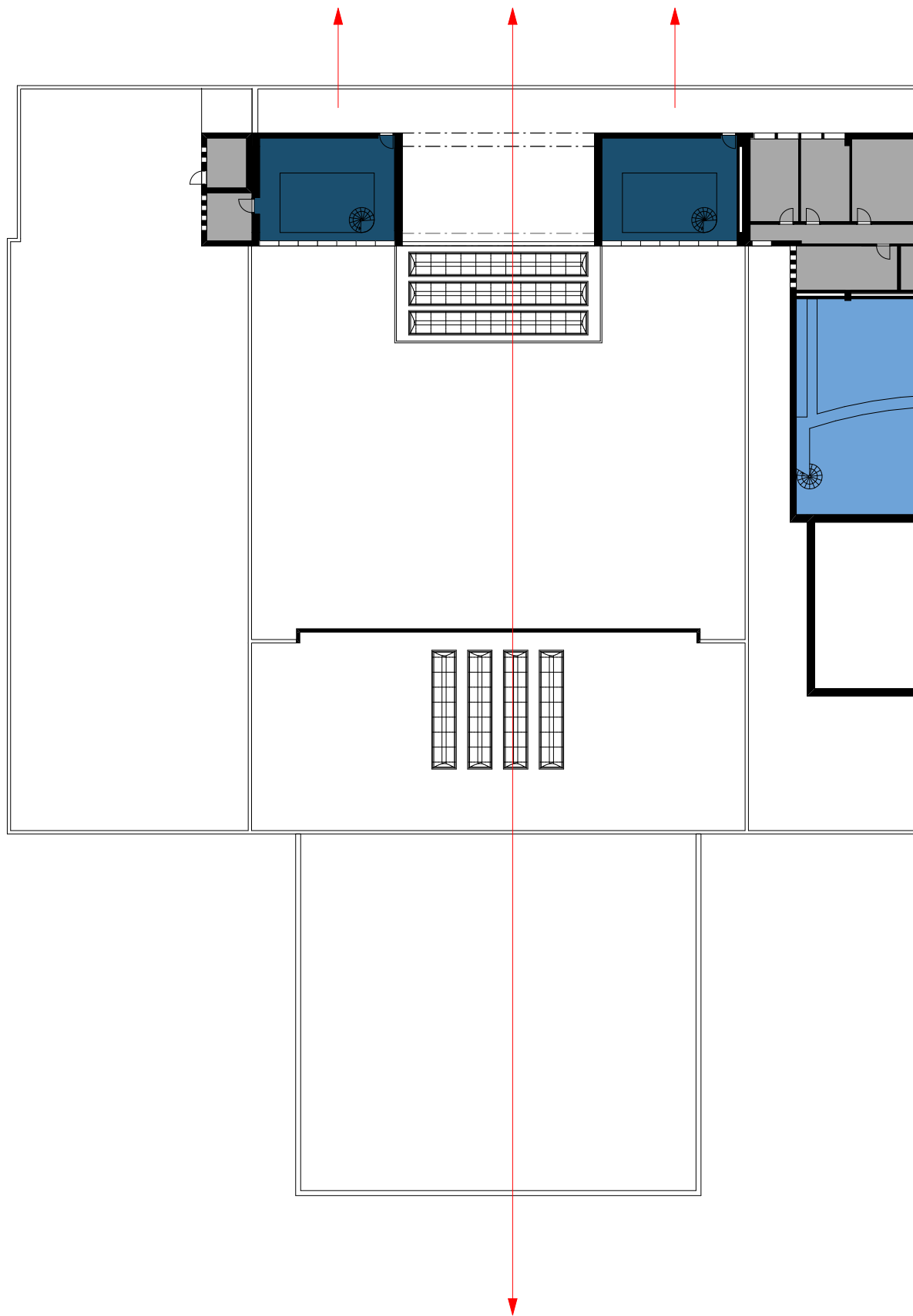

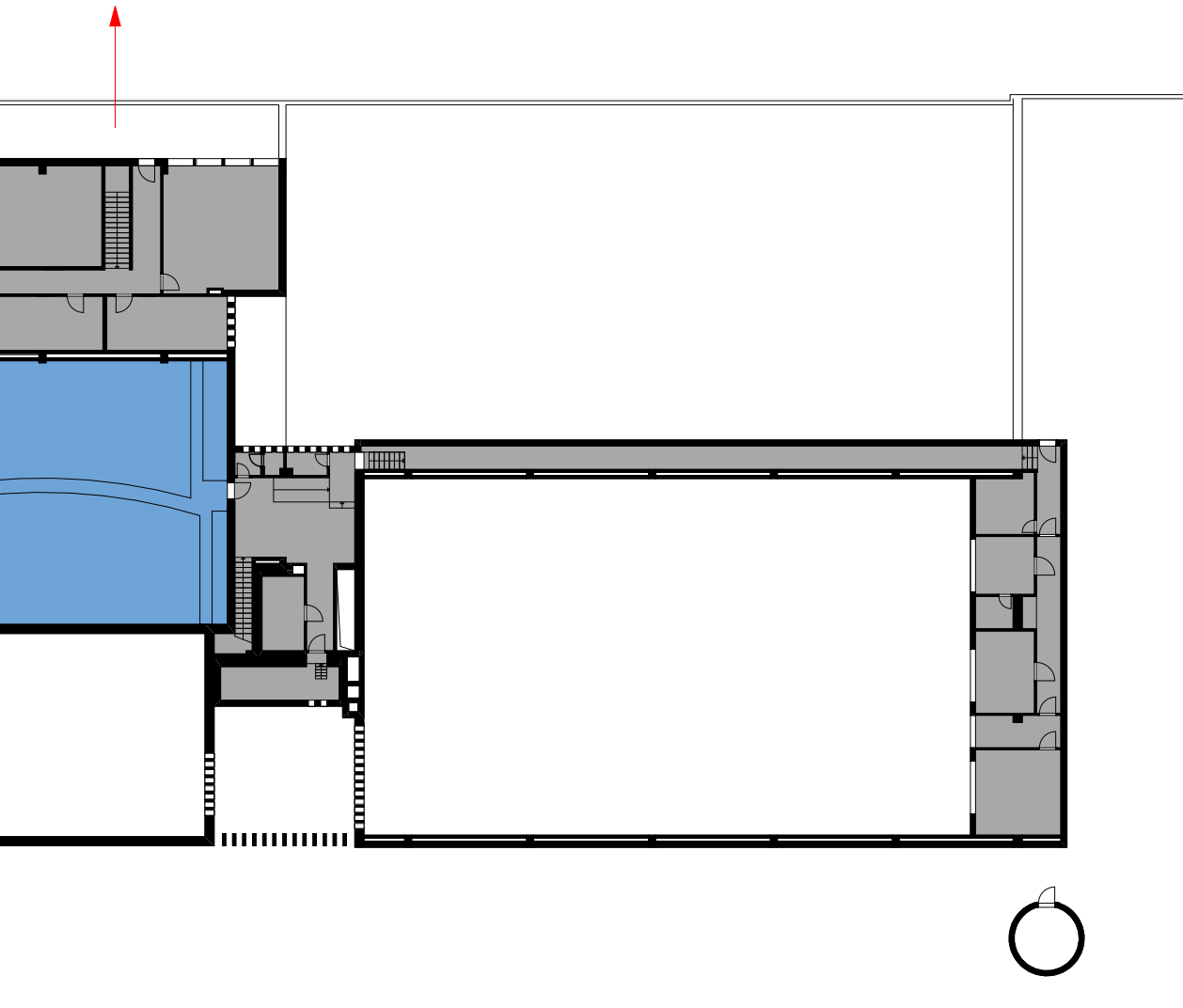
● PRIESTORY TVORIACE PODSTATU OBJEKTU

● PRIESTORY HODNOTNÉ

● PRIESTORY NEUTRÁLNE A DOPLNKOVÉ

↔ POHLADY / VÝHLADY

● PRIESTORY TVORIACE PODSTATU OBJEKTU

● PRIESTORY HODNOTNÉ

● PRIESTORY NEUTRÁLNE A DOPLNKOVÉ

↔ POHLADY / VÝHLADY

PPRÍLOHA

Výber z dobovej plánovej a dobovej aj súčasnej
fotografickej dokumentácie

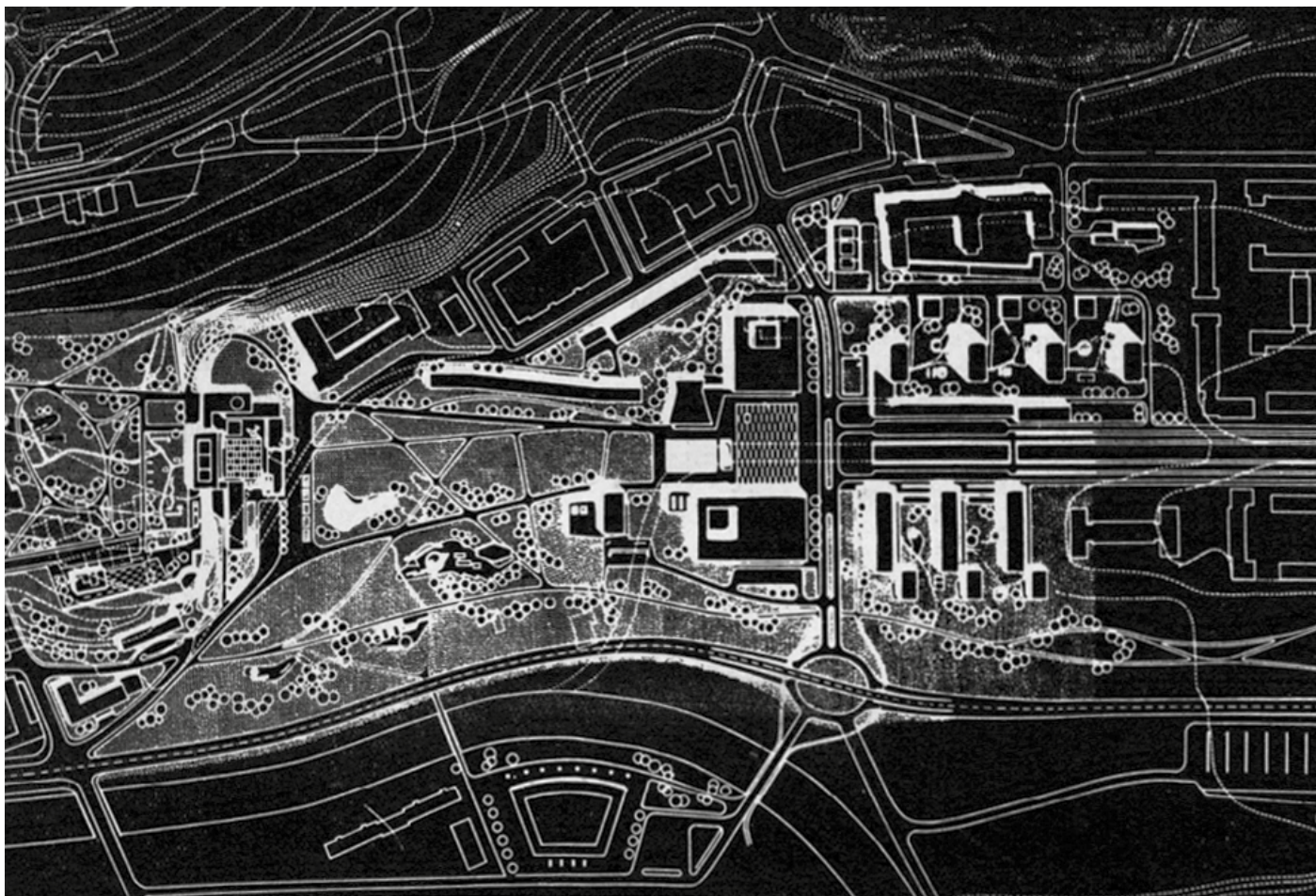

Fig.1 Urbanistický návrh E. Hrušky a kol.

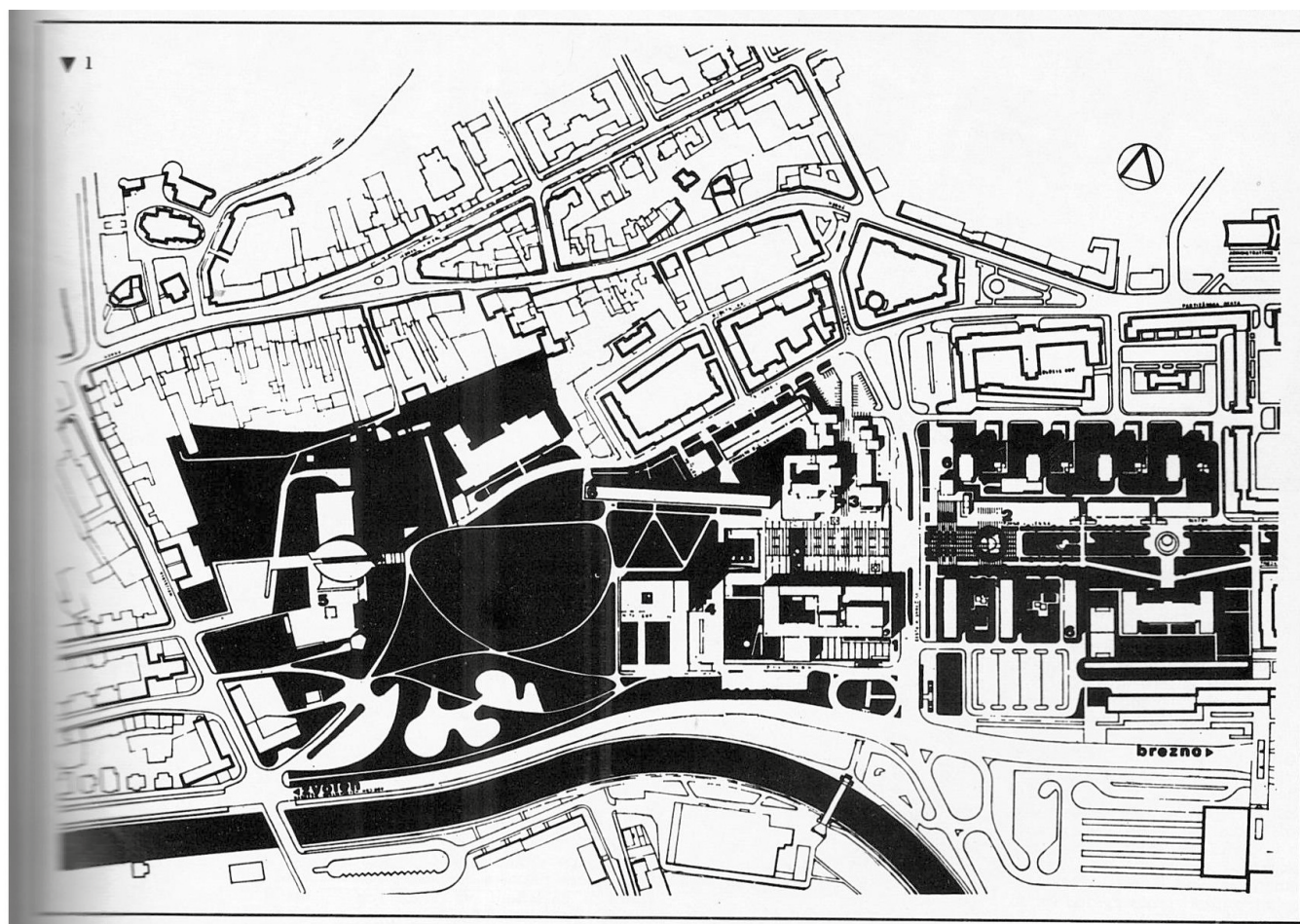

Fig.2 Situácia Domu kultúry, návrh J. Chrobáka

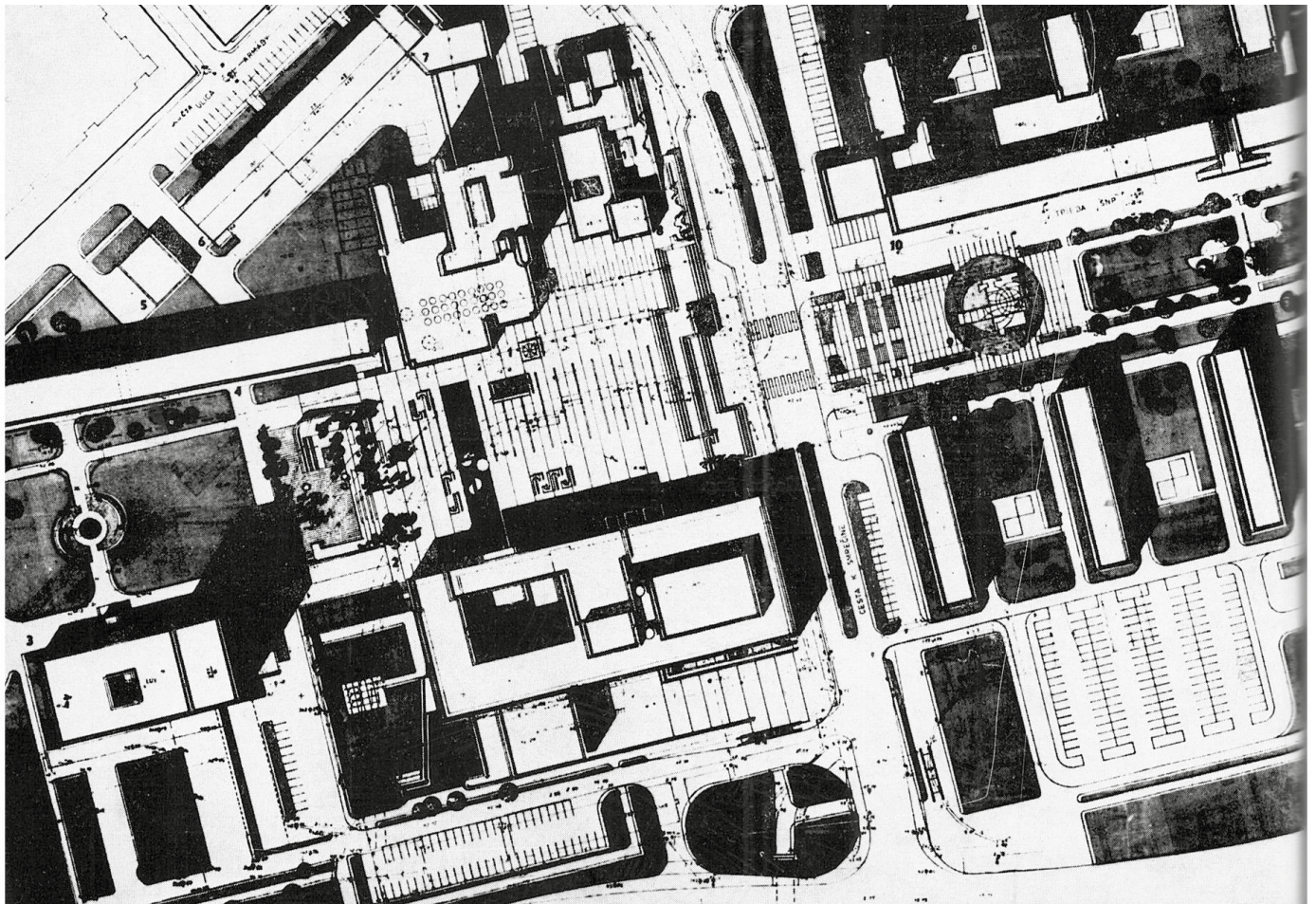

Fig.3 Situácia návrhu na nové námestie

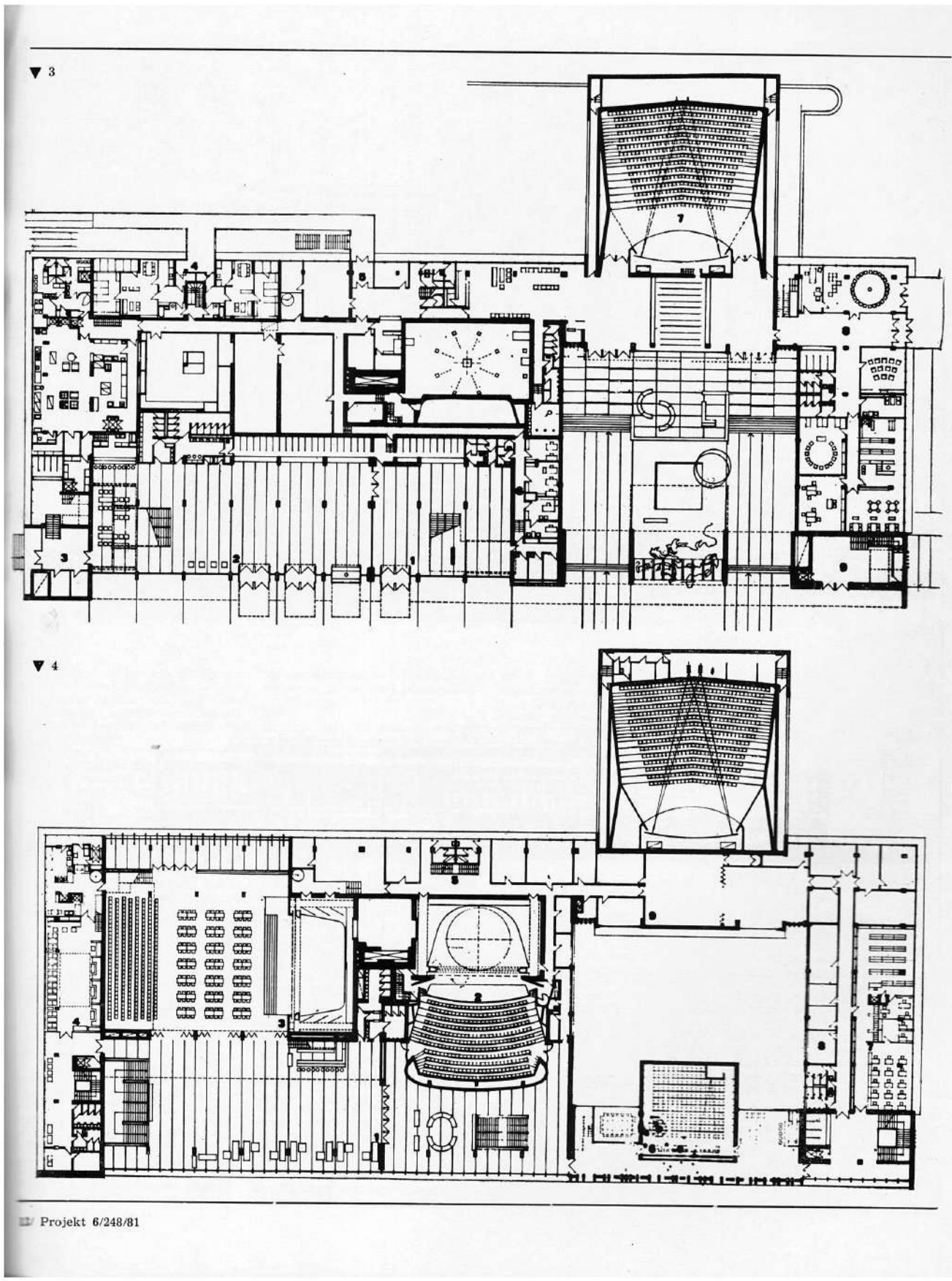

Fig.4 Archívna dokumentácia 1.NP
Fig.5 Archívna dokumentácia 2.NP

▼ 5

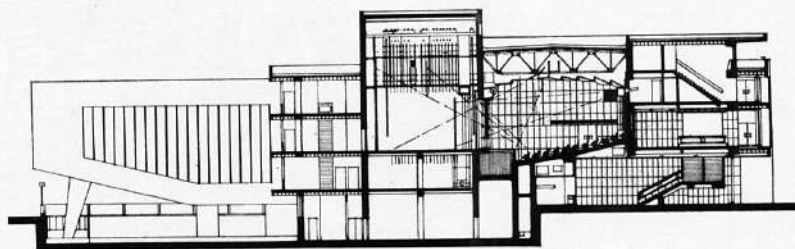
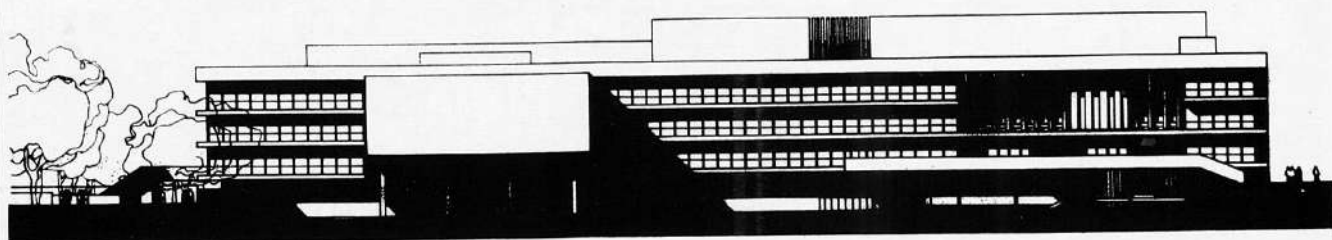

Fig.6 Priečny rez, archívna dokumentácia

▼ 6

▼ 7

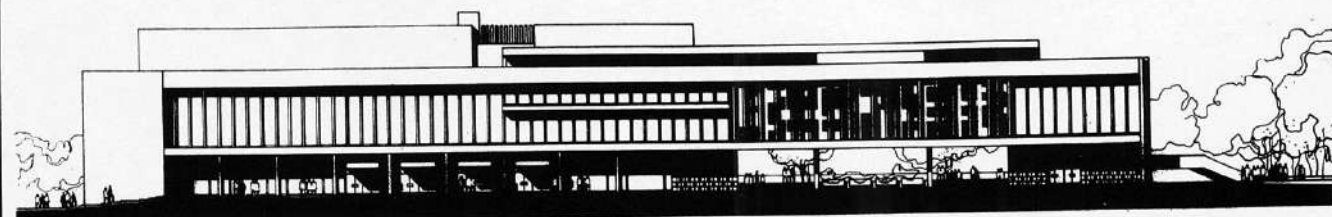
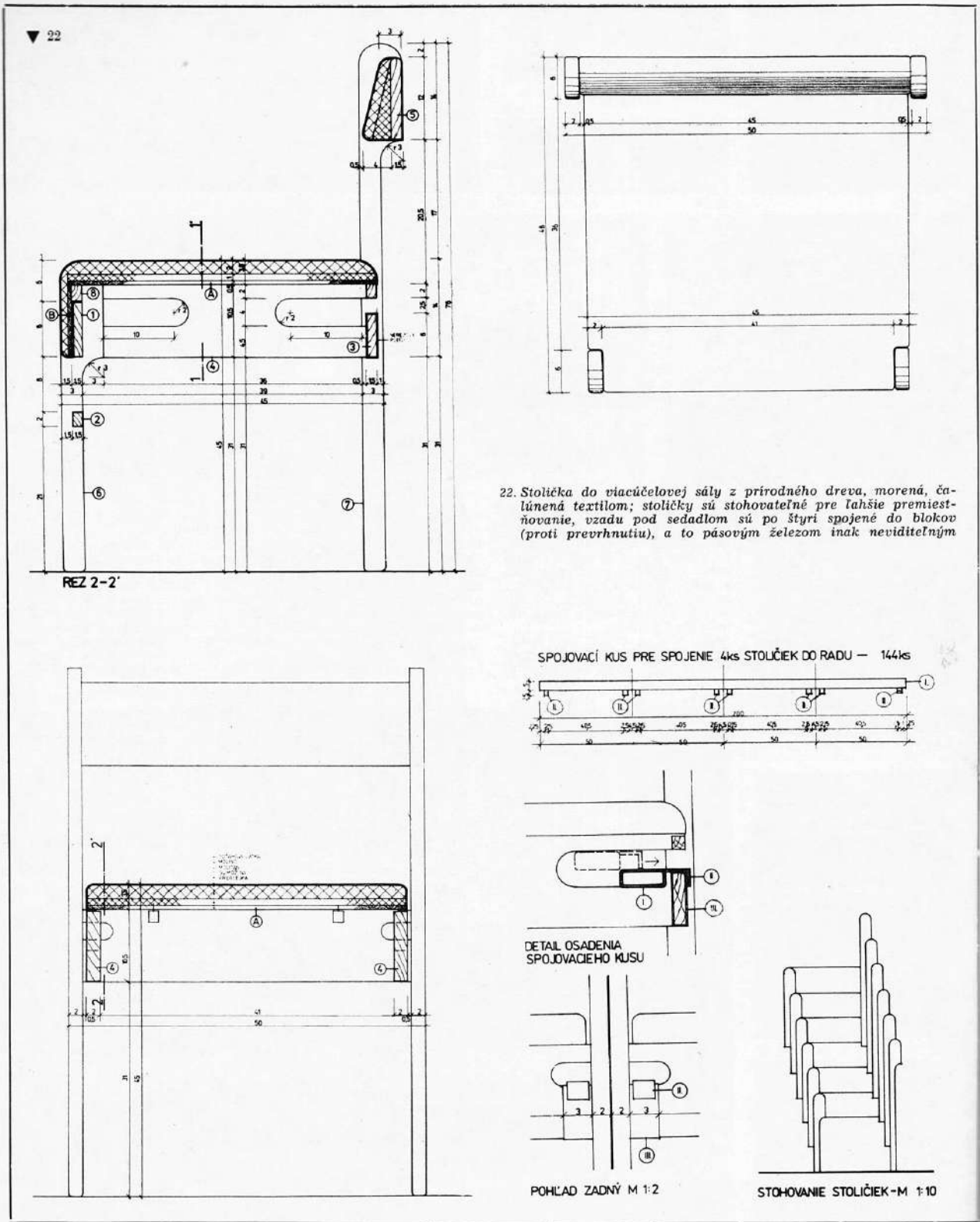

Fig.7 Južný pohľad, archívna dokumentácia
Fig.8 Severný pohľad, archívna dokumentácia

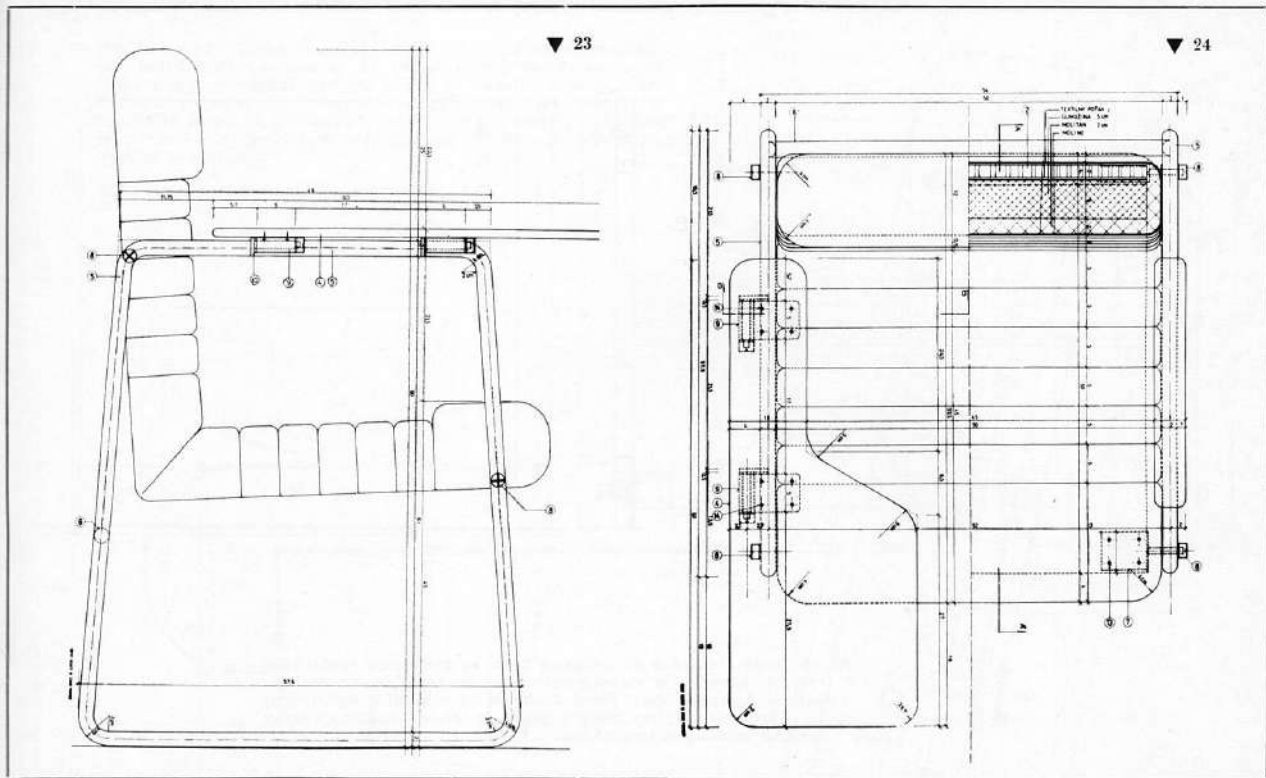
VÝCHODNÉ PRIECHELIE

Fig.9 Východný pohľad, archívna dokumentácia

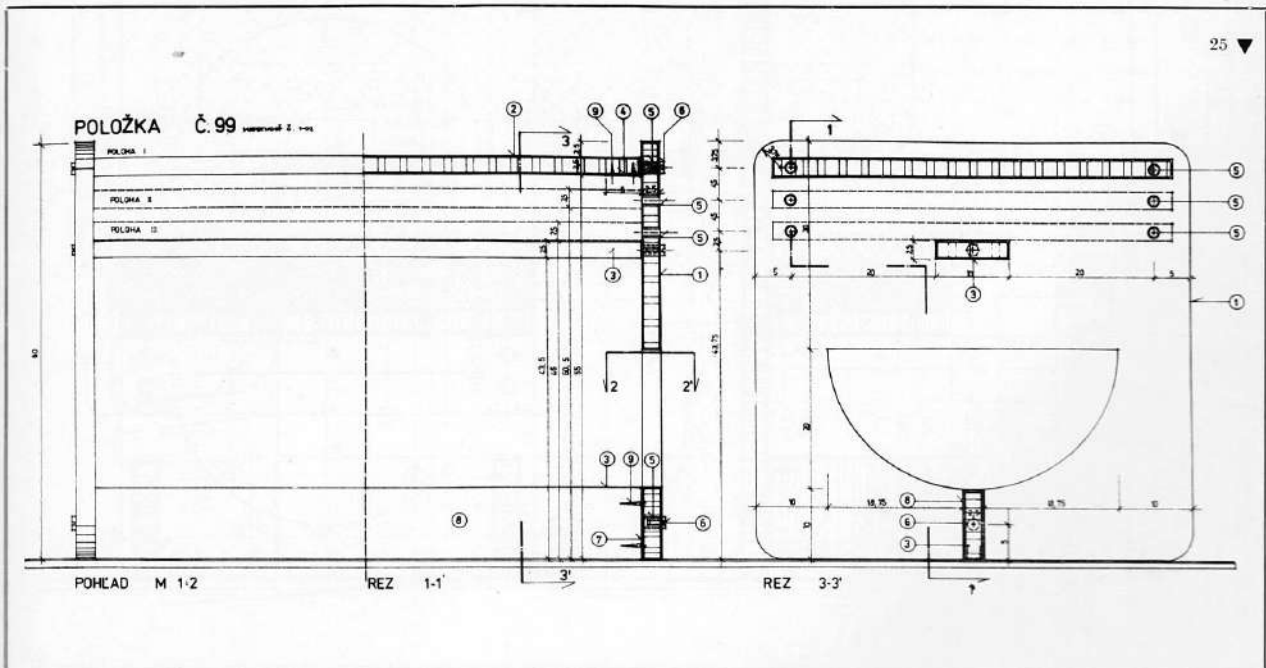

22. Stolička do viacúčelovej sály z prírodného dreva, morená, čalúnená textíлом; stoličky sú stohovateľné pre ľahšie premiestňovanie, vzadu pod sedadlom sú po štyri spojené do blokov (proti prevrhnutiu), a to pásovým železom inak neviditeľným

Fig.10 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia

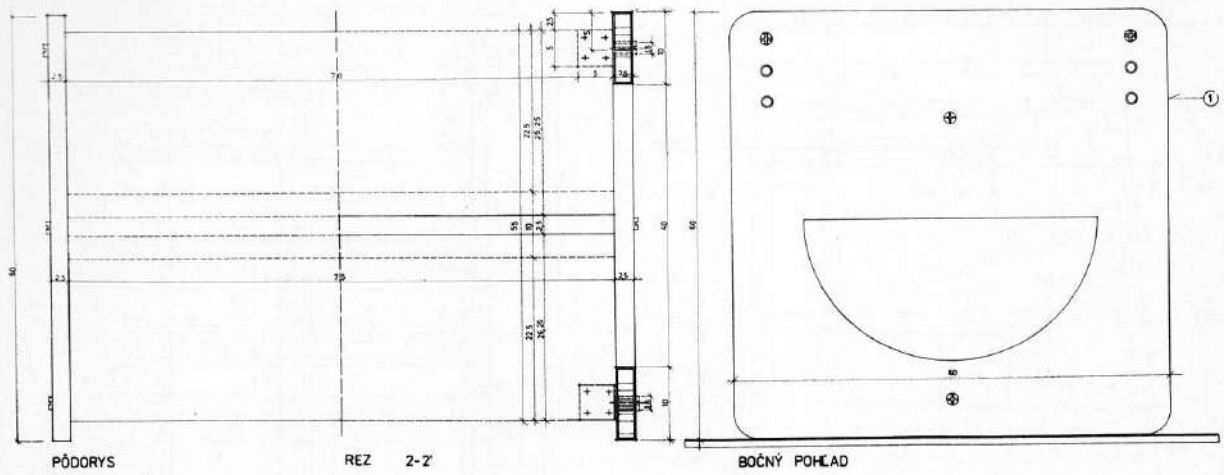

23., 24. Stolička s písacou plochou do malých prednáškových miestností; základný korpus je vytvorený z pochrómovanej ocelevej rúrky podobne ako vo všetkých klubových priestoroch, na korpus je uchytená čalúnená sedacia časť; textilný potah je červený

19/ Projekt 6/248/81

Fig.11 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia

▲ 25

▼ 26

25., 26. Stolička a stolička do detských herní sa vyznačujú zaoblenými tvarmi; nábytok je riešený variabilne so zreteľom na rozličné vekové kategórie detí, ktoré do herní prichádzajú; vyhotovený je z laťovky natretej celoplastovým náterom oranžovej farby, textilné sedačky sú tmavohnedé

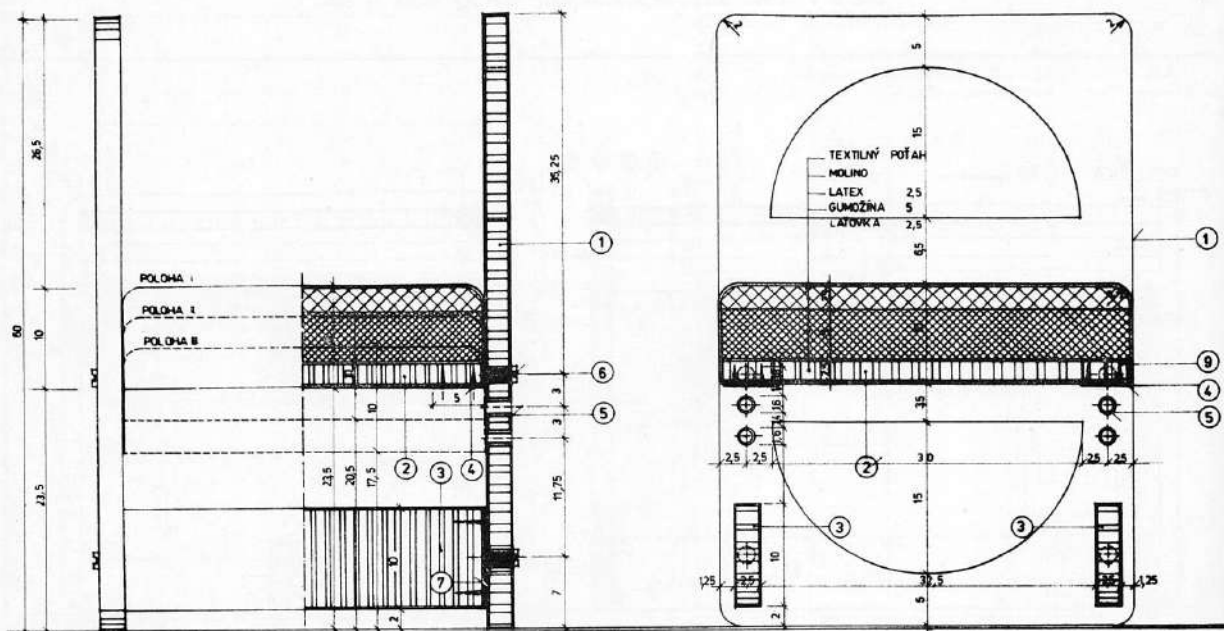
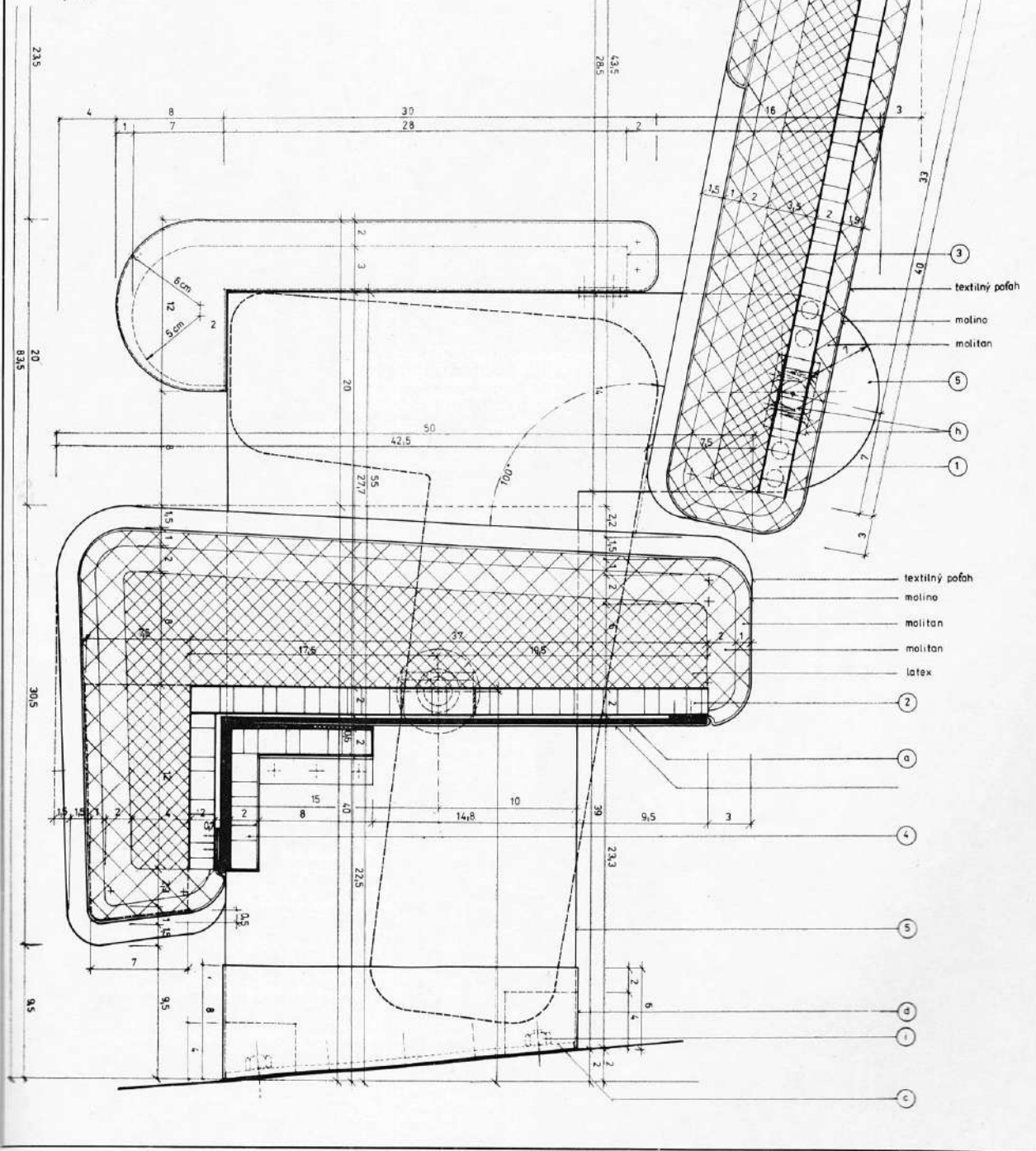

Fig.12 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia

27. Kreslo do bábkového divadla ráta i s najmenšími návštevníkmi; bežná výška sedáka sa dá zvýšiť jeho preklopením o 90 stupňov a konštruktívna časť, na ktorej je sedadlo uložené, slúži v tomto prípade ako opierka pre nohy; kreslá sú spojené a upevnené pomocou osobitných osadzovacích elementov; korpus je drevený s celoplastovým náterom, sedacie časti sú potiahnuté oranžovou textíliou.

▼ 27

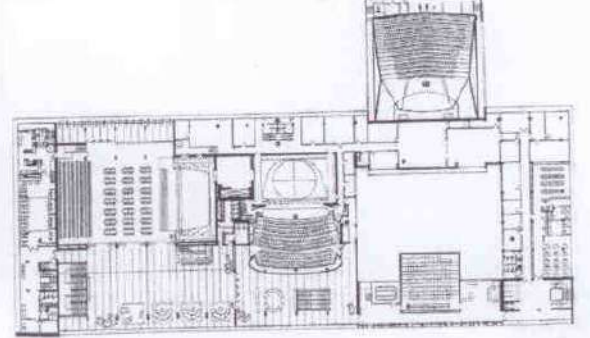
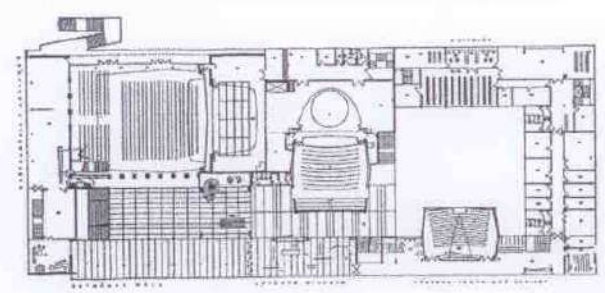
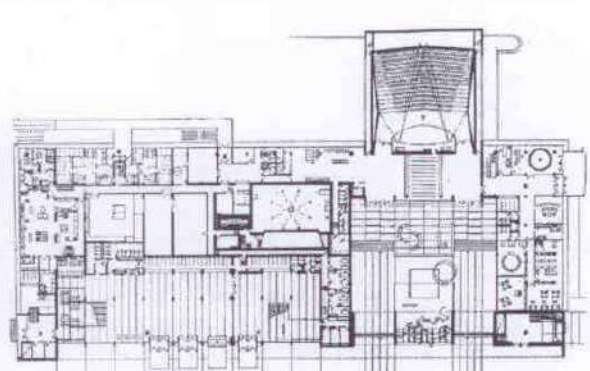
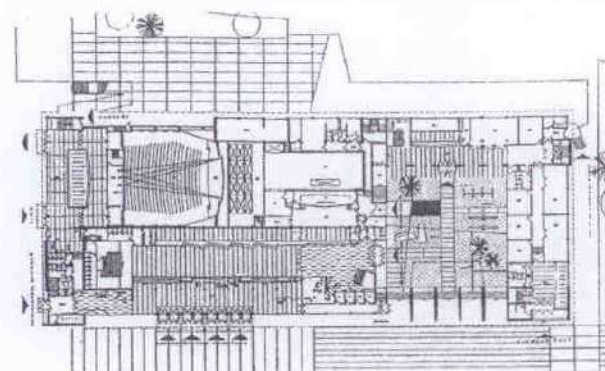

21/ Projekt 6/248/81

Fig.13 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia

názov diela: Všeodborový klub KOR v Banskej Bystrici (potom Dom kultúry ROH, teraz Europa Culture Center)
 stupne: súťažný návrh (najvyššie ocenený) a úvodný projekt
 autor: Ing. arch. Jozef Chrobák
 apolupráca: Ing. arch. Jozef Pálka, Ing. arch. Karol Tisovčík

Jozef Chrobák 1

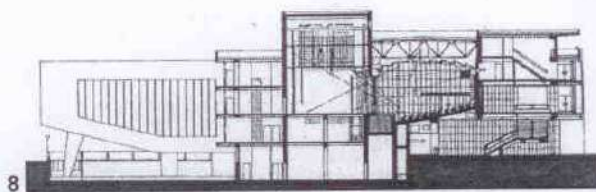

3

7

súťažný návrh
 1 situácia
 2 prízemie
 3 I. poschodie

projekt
 4 širšie vzťahy
 5 situácia
 6 prízemie
 7 I. poschodie
 8 rez komorným divadlom

8

Fig.14 Situácia, pôdorysy, rez, archívna dokumentácia

Fig.15 Západný pohľad, výstavba

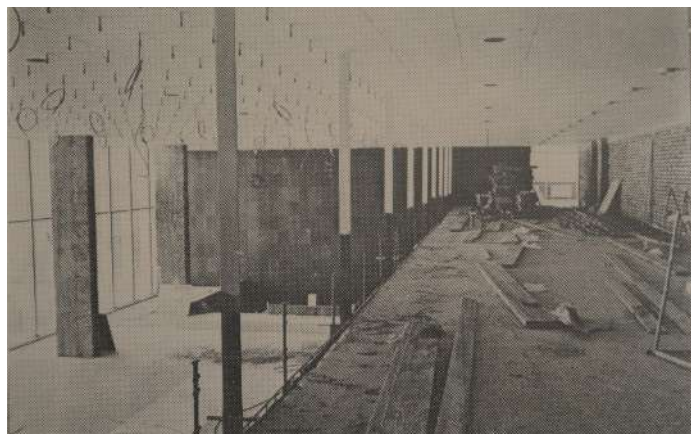

Fig.16 Galéria foyer estrády, výstavba

Fig.17 Pohľad na severnú fasádu, archívny záber

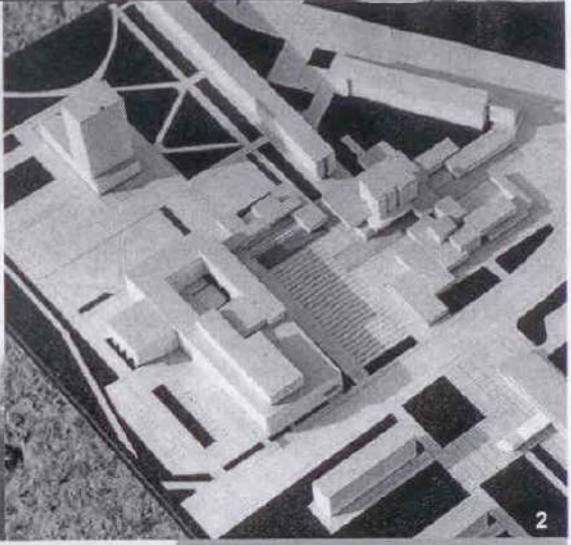
Fig.18 Pohľad do átria, archívny záber

Fig.19 Pohľad na južnú fasádu, bez kina, archívny záber

názov diela: Všeodborový klub KOR v Banskej Bystrici (potom Dom kultúry ROH, teraz Europa Culture Center)
 stupeň: realizácia
 autor: Ing. arch. Jozef Chrobák
 spolupráca: Ing. arch. Jozef Pálka, Ing. arch. Karol Tisovčík

Jozef Chrobák 2

- 1 severný pohľad z námestia
- 2 model Námestia slobody
- 3 vstup do átria a do kina
- 4 pohľad z juhovýchodu
- 5 detail nárožia

Fig.20 Archívne zábery, fotografie exteriéru

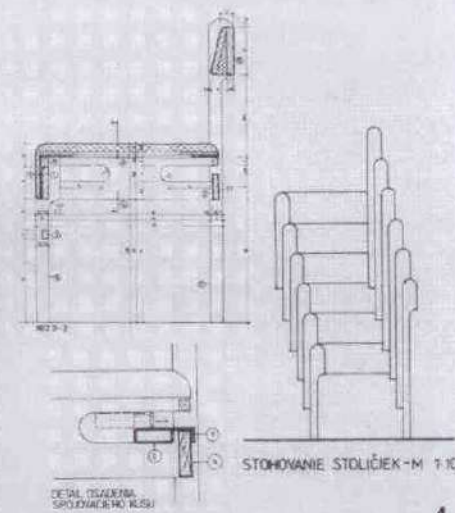
názov diela: Všeodborový klub KOR v Banskej Bystrici (potom Dom kultúry ROH, teraz Europa Culture Center)
 stupeň: realizácia
 autor: Ing. arch. Jozef Chrobák
 spolupráca: Ing. arch. Jozef Pálka, Ing. arch. Karol Tisovčík

Jozef Chrobák 3

1 2

- 1 priehľad do foyeru komorného divadla
- 2 foyer komorného divadla s priehľadom do foyeru viacúčelovej sály
- 3 foyer viacúčelovej sály
- 4 stohovateľná stolička pre viacúčelovú sálu
- 5 stropný podhľad vo viacúčelovej sále

4

3

5

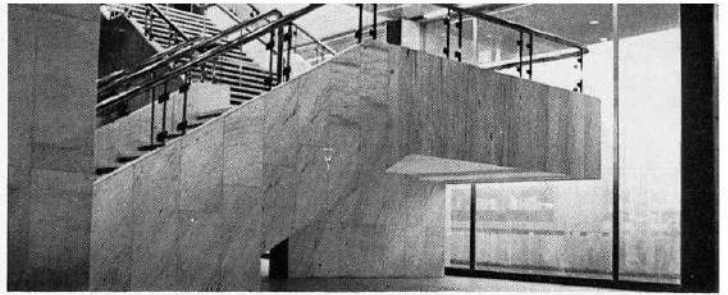
Fig.21 Archívne zábery, fotografie interiéru

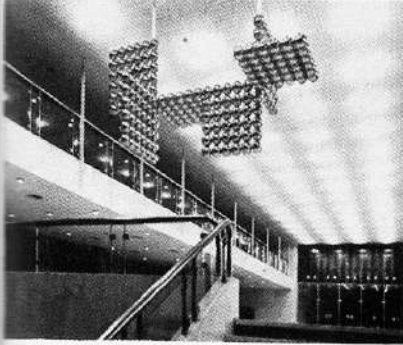
▲ 12

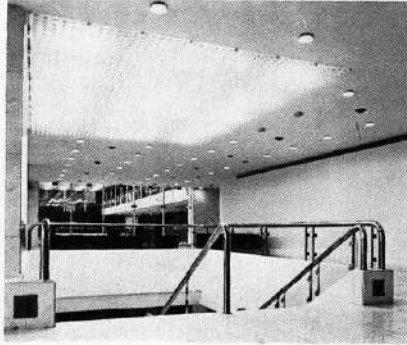
▲ 13

▲ 14

▲ 15

▲ 16

▲ 17

▲ 18

sme z hľadiska dnešného pohľadu nemali zrušiť dopravnú komunikáciu, ktorá veľkoryso realizovaný zámer prerušuje práve v priestore východnej časti námestia, a tým vylučuje z dobrej väzby na tento celok pomník V. I. Lenina i pokračujúcu pešiu trasu sídliska Pred stanicou. Akosi sme si zvykli byť veľkorysí pri urbanizovaní priestoru, no ako účastníci dopravnej premáv-

ky by sme s autom najradšej vošli až do predsiene svojho bytu. Pri formovaní peších trás v našich mestách platia dnes výraznejšie kritériá diferenciacie dopravy a peších, tu sa musí stať dominantným človek, a nie jeho dopravný prostriedok. Uplatnenie tejto zásady pri spomínanej pešej trase by znamenalo zásluhný konkrétny počin, ktorý by mohol byť vzorom i pre iné naše mestá a niekdajšej

konceptii by ešte pridal na príťažlivosť. Stálo by to za úvahu už aj preto, že celému tomuto úsiliu predchádzala predvídajúca prekládka koryta Hrona i železničnej trate, a tak sa vlastne v povojnovom období vytvorili prvé predpoklady pre vznik účinného urbanisticko-architektonického celku, v rámci ktorého dnes vnímame a hodnotíme i kvality Domu odborov ROH.

Virgil Droppa

▲ 19

20 ▼

21 ▶

Fig.22 Archívne zábery, fotografie interiéru, článok

Fig.23 Archívny záber, sochársky stvárnené priečelie

Fig.24 Archívny záber, obrazy M. Láluha

Fig.25 Archívny záber, umelecká inštalácia

Fig.26 Archívny záber, južná fasáda, bez kina

Veľká prednášková sála

Fig.27 Veľká prednášková sála

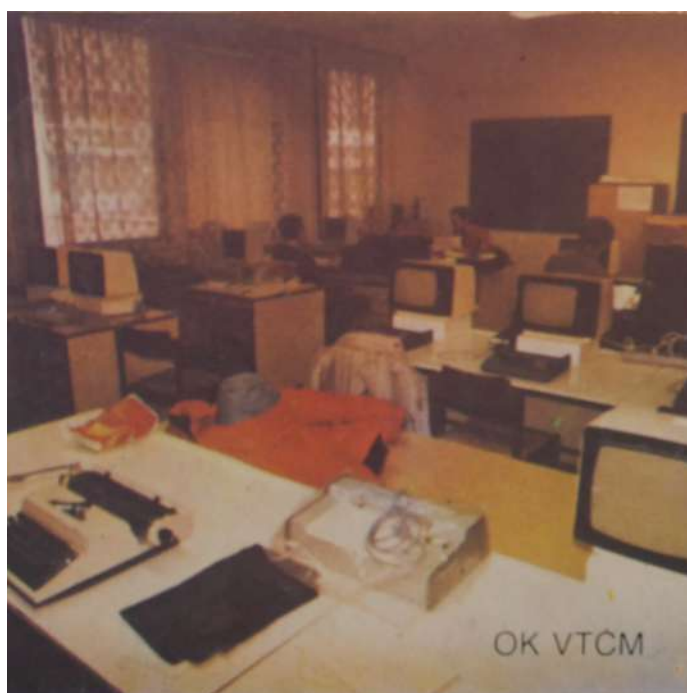
Kino Odbora

Fig.28 Kino Odbora

Klub mládeže

Fig.29 Klub mládeže

OK VTCM

Fig.30 Neurčená miestnosť

Baletná sála

Fig.31 Baletná sála

Fig.32 Malá prednášková sála

Fig.33 Estráda

Fig.34 Foyer Komorného divadla

Fig.35 Foyer estrádnej sály

Fig.36 Komorné divadlo, javisko

SEVERNÁ FASÁDA

Fig.37 Severozápadný pohľad, námestie

Fig.38 Vstup do komorného divadla

Fig.39 Hlavné vstupy

Fig.40 Vstup do severného krídla

Fig.41 Pohľad na severnú fasádu

Fig.42 Pohľad na severnú fasádu

Fig.43 Pohľad na severnú fasádu a nový vstup kaviarne

Fig.44 Pohľad na severnú fasádu z parkoviska

SEVERNÁ FASÁDA

Fig.45 Pohľad kľučku hlavných dverí

Fig.46 Pohľad kľučku hlavných dverí

Fig.47 Pokladňa

Fig.48 Konzola pokladne

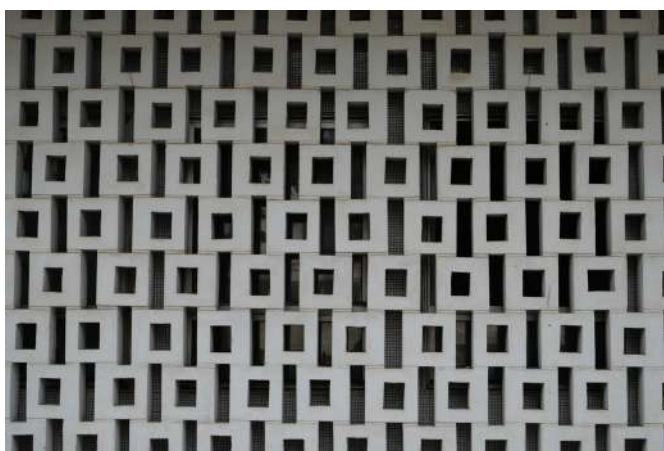

Fig.49 Dekoratívna predstena

Fig.50 Nápis na severnej fasáde

Fig.51 Stret materiálov, dilatačná spára

SEVERNÁ FASÁDA

ÁTRIUM

Fig.52 Pohľad na fasádu a prechod do átria

Fig.53 Átrium

Fig.54 Átrium, vstup vo východnej časti

Fig.56 Átrium, vstup do západnej časti

Fig.55 Zakrytý prechod do átria

ÁTRIUM

Fig.57 Átrium, lampa

Fig.58 Átrium, lampa

Fig.59 Pohľad na konzolu posluchárne

Fig.62 Pohľad na vstup do kina

Fig.60 Pohľad na priečle v rohu átria

Fig.63 Pohľad na priečle v rohu átria

Fig.61 Odvod dažďa v átriu

ÁTRIUM

ZÁPADNÁ FASÁDA

Fig.64 Juhozápadný pohľad

Fig.65 Severozápadný pohľad

Fig.66 juhozápadný pohľad s kinom

Fig.68 Západná fasáda s rampou

Fig.67 Vstup do trafostanice

Fig.69 Okno do chodby z 1.PP na 2.NP

Fig.70 Pohľad na kino

Fig.71 Vstup do bunkra

Fig.72 Priestor pod kinom

Fig.75 Priestor pod kinom

Fig.73 Priestor pod kinom

Fig.76 Priestor pod kinom

Fig.74 Podhľad pod kinom

Fig.77 Podhľad pod kinom

JUŽNÁ FASÁDA

Fig.78 Južná fasáda, západné krídlo

Fig.79 Pohľad na západnú fasádu kina

Fig.80 Južná fasáda, rampa a stĺpky

Fig.81 Južná fasáda, rampa a stĺpky

Fig.82 Južná fasáda, časť komorné divadlo

Fig.83 Južná fasáda, rampa

Fig.84 Juhovýchodný roh

Fig.85 Pohľad na východnú fasádu kina

JUŽNÁ FASÁDA

Fig.86 Vstup na rampu

Fig.87 Lodžia bytu 2

Fig.88 Vstup zamestnancov

Fig.89 Prístupová rampa

Fig.90 Lodžia bytu 1

Fig.91 Slnolamy

Fig.92 Mreže na odtok vody z rampy

JUŽNÁ FASÁDA

VÝCHODNÁ FASÁDA

Fig.93 Východná fasáda

Fig.94 Vstup do reštaurácie

Fig.95 Opadnutý keramický obklad mozaiky

Fig.98 Úprava okna

Fig.96 Panelová fasáda

Fig.99 Panelová fasáda

Fig.97 Okná do 1.PP

Fig.100 Informačná tabuľka

STRECHA

Fig.101 Balkón na streche

Fig.102 Pohľad na 4.NP, ateliéry

Fig.103 Balkón na streche, severná strana

Fig.106 Balkón na streche, pohľad na západ

Fig.104 Svetlíky nad baletnou sálou

Fig.107 Strecha kina

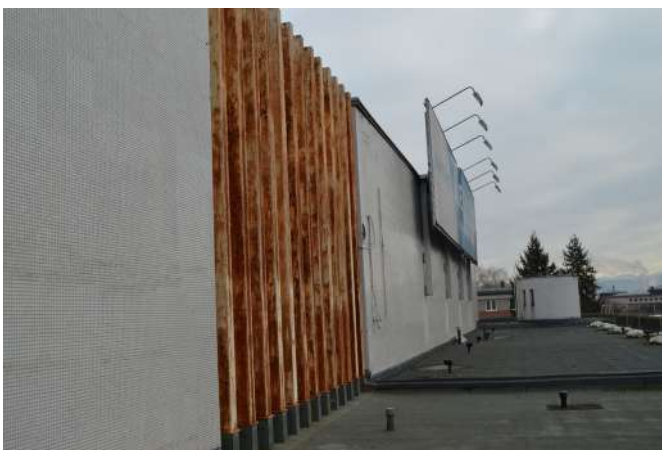

Fig.105 Priečle medzi technickým priestorom estrády a divadla

Fig.108 Pohľad na výstup na strechu z reštauračnej časti

STRECHA

A - GASTRONÓMIA

Fig.109 0-8 prázdna miestnosť, trhlina v strope

Fig.110 0-12 sklad, okná do ulice Námestia Slobody - cesta

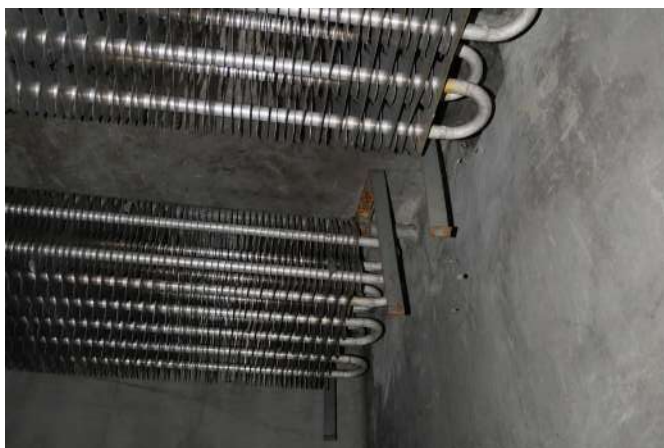

Fig.111 0-23 bývalá chladiareň

Fig.113 0-5 nová prípojka vody

Fig.112 0-1 príjem, obslužná časť, juh

Fig.114 0-2 sklad na obaly, vstavané kovové kóje

A - GASTRONÓMIA

Fig.115 1-1, vestibul reštaurácie a vstupné schody

Fig.122 1-1 luster vo vestibule

Fig.116 1-8 prázdna miesnosť, trhlina v strope

Fig.123 1-17 manipulačný priestor a zostup do 1.PP

Fig.117 1-12 kuchyňa zo zbytkami zariadenia

Fig.121 1-18 výťahy V2 V3 V4

Fig.118 1-20 sprcha

Fig.119 1-21 sprcha

Fig.120 1-21 chýbajúce umývadlo

A - GASTRONÓMIA

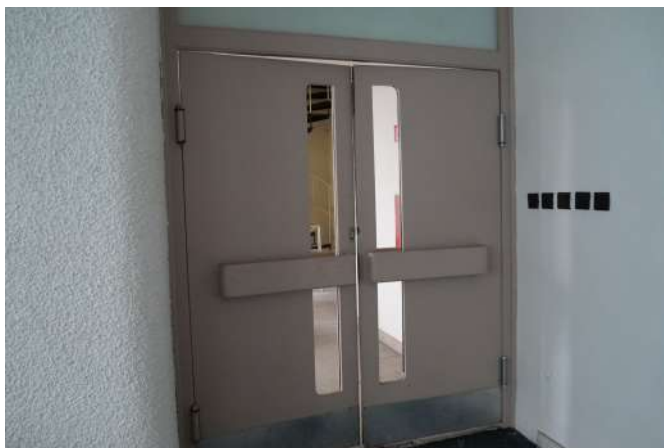

Fig.124 Pôvodné obojstranne kyvné dvere

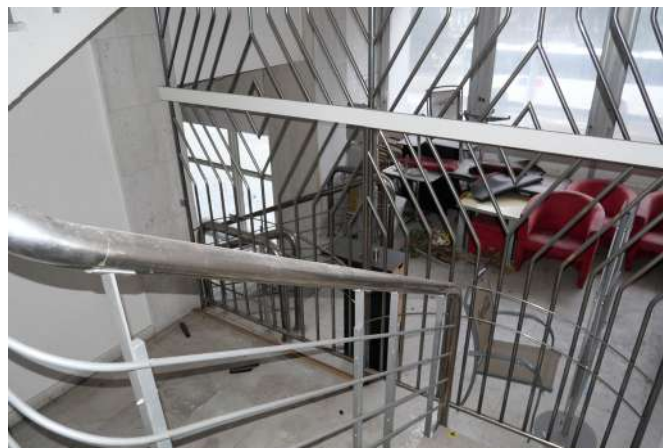

Fig.129 Schodisko s diamantovo tvarovanou mrežou

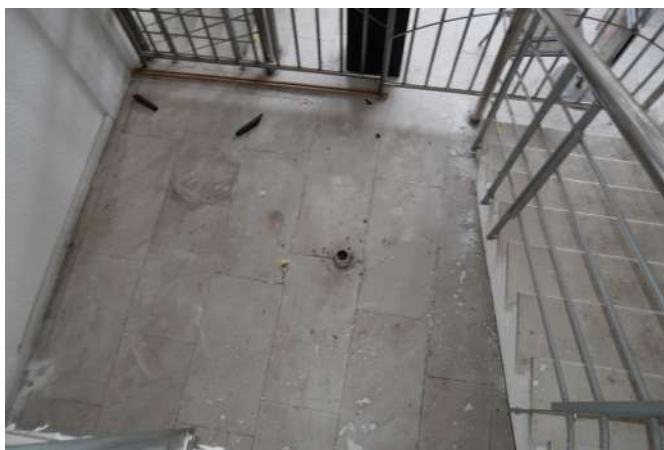

Fig.125 Schodisko, chýbajúca skulptúra, zostatok kotvenia

Fig.130 Vetranie reštauračného priestoru, nové osvetlenie

Fig.126 Priestor reštaurácie

Fig.128 Dámske toalety, kamenný obklad

Fig.127 Priestory pre obsluhu reštaurácie

A - GASTRONÓMIA

Fig.131 3-4 prípravňa s výťahmi, stále funkčné (01/2024)

Fig.132 3-2 priestory kaviarne, pohľad smerom na bar

Fig.133 3-2 schodisko do reštaurácie, oblé rohy

Fig.135 3-2 priestory kaviarne, pohľad smer vstup. schodisko

Fig.134 3-5 spojovacia chodba, pôvodné dvere a lampa

Fig.136 3-3 veľmi úzke schody do reštaurácie

B - ESTRÁDA

Fig.137 0-45 strojovňa vzduchotechniky

Fig.143 0-45 strojovňa vzduchotechniky

Fig.138 0-41 meranie a deregulovanie, zachované rozvody

Fig.139 0-41 meranie a deregulovanie, zachované rozvody

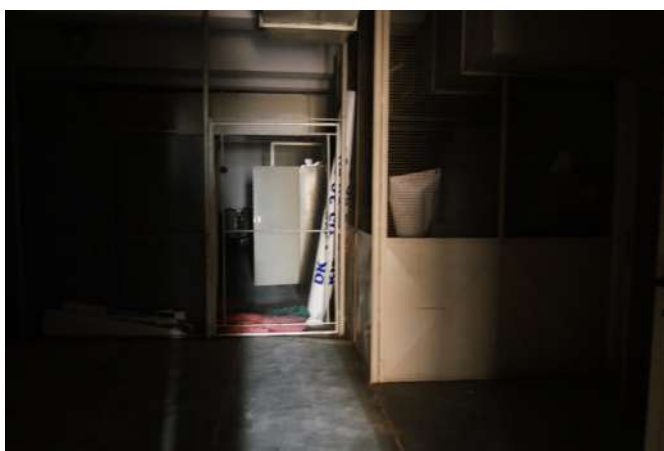

Fig.140 0-40 sklad so vstavanými kójami

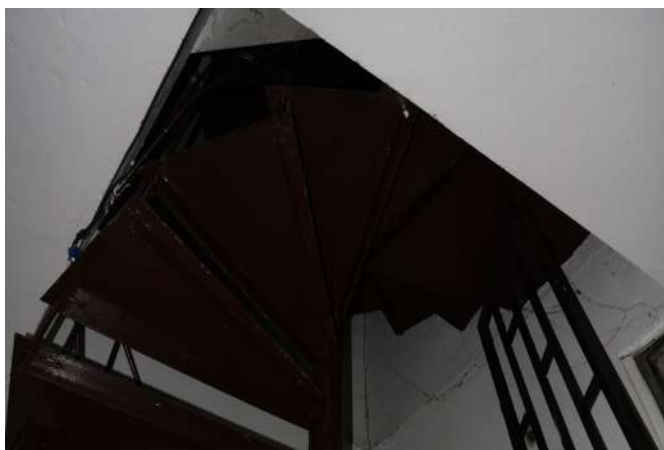

Fig.141 0-44 točité schodisko

Fig.142 0-44 nástup na točité schodisko

B - ESTRÁDA

Fig.144 1-25 prvý pohľad zo vstupu do vestibulu

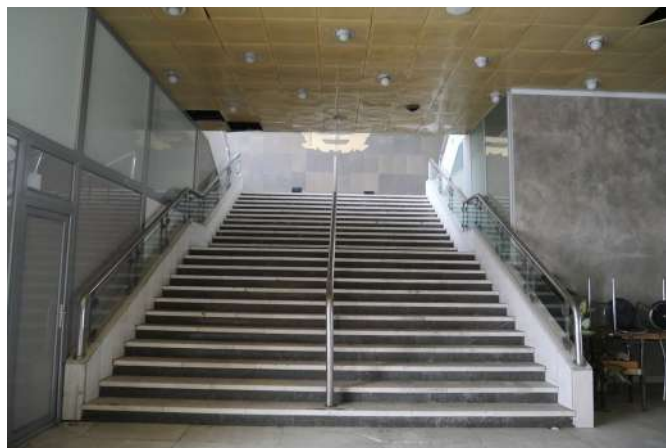

Fig.145 1-25 pohľad na hlavné schodisko

Fig.146 1-25 pohľad skrz obidva vestibuly, estrády aj divadla

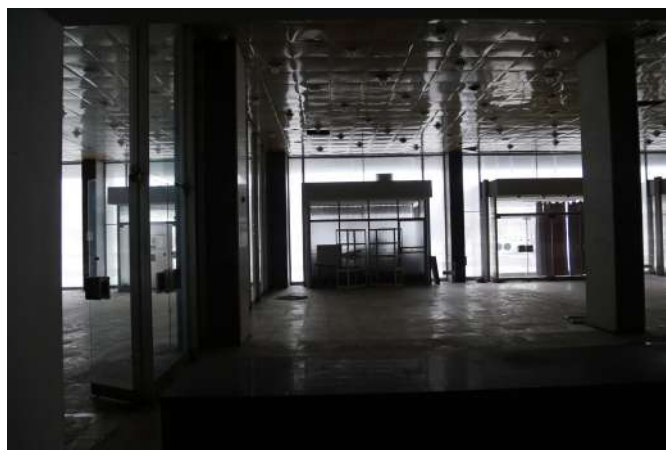

Fig.149 1-25 pohľad zo šatne, na pokladňu a vstup

Fig.148 1-25, pohľad na šatne a obklad so svetlami

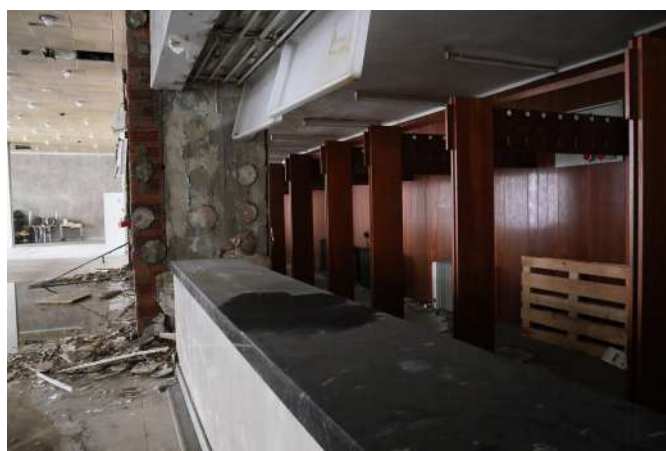

Fig.151 1-26, pult u šatní

Fig.147 1-26, ovládanie

Fig.150 1-26, šatňa, háčiky na zavesenie kabátov

B - ESTRÁDA

Fig.152 1-32 sklad s kójami

Fig.153 1-31 rozvod vzduchotechniky

Fig.154 1-43 prázdny priestor, pôvodne šatňa hudobníkov

Fig.157 1-64 byt, obývacia izba

Fig.156 1-65 byt, spálňa

Fig.155 1-67 byt, kúpeľňa, prázdny priestor po vane

Fig.158 1-61 byt, závetrie, vstupné dvere

B - ESTRÁDA

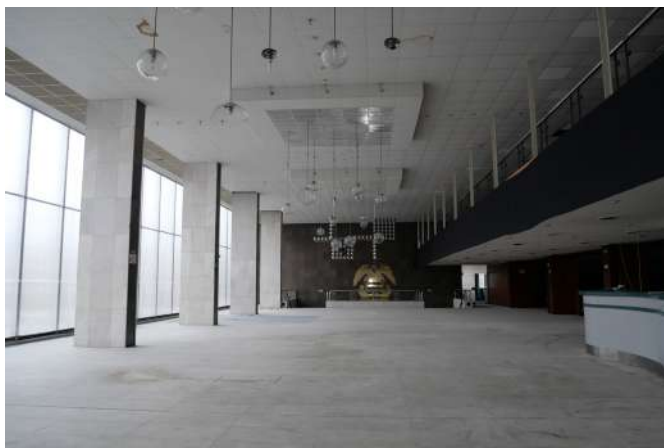

Fig.159 Foyer estrádnej sály, bez sochárskej výzdoby

Fig.160 Foyer estrádnej sály, chýbajúce sochy

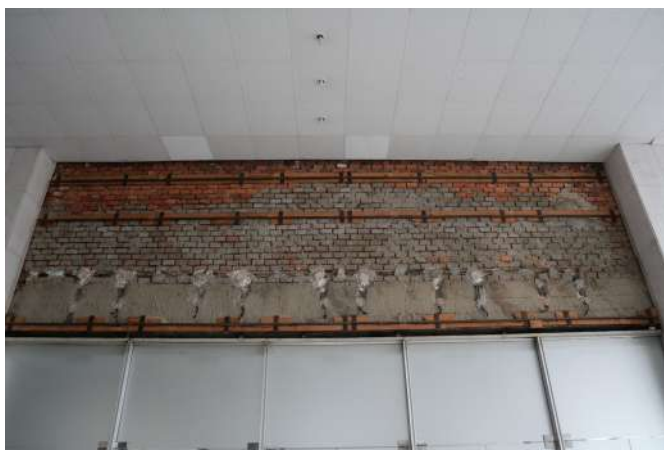

Fig.161 Absencia obrazov od Laluhu

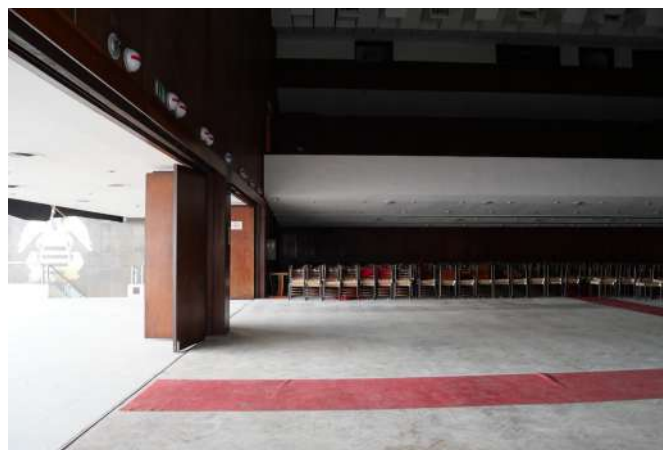

Fig.164 Estrádna sála, posuvná skladacia stena

Fig.163 Estráda, prepojenie priestorov

Fig.166 Javisko estrádnej sály, pôvodné parkety

Fig.162 Javisko, bohlád do bočného priestoru

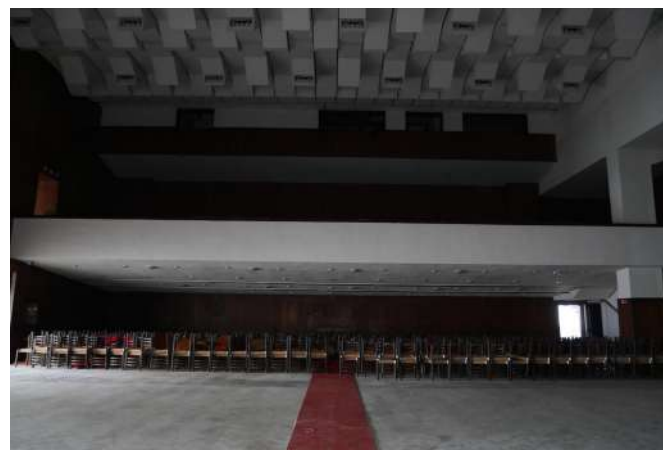

Fig.165 Upraténe stoličky, balkón, pôvodný akustický podhľad

B - ESTRÁDA

Fig.167 Vstup na lodžiu estrády, vstupné dvere so žaluziami

Fig.168 Presklenná stena lodžie

Fig.169 Mechanické posuvné stolamy

Fig.171 Slnolamy, horná lišta

Fig.170 Lodžia, pohľad na východnú stranu

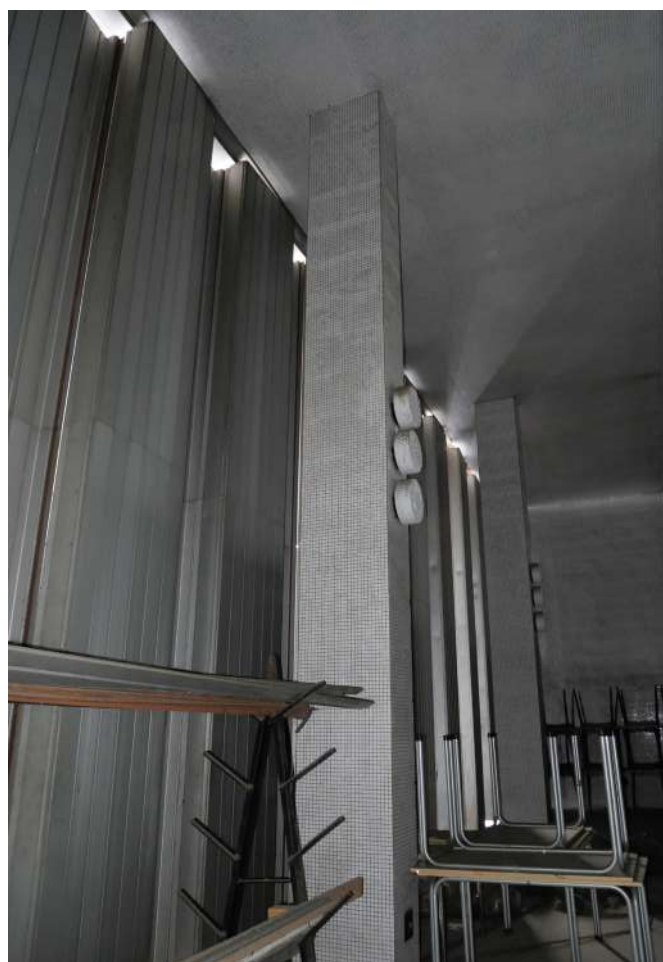

Fig.172 Lodžia, pohľad na západnú stranu

C - DIVADLO

Fig.173 0-25 manipulácia prúsu kuľis

Fig.179 0-28 sklad strojov na cvičenie a zvyškov z kancelárií

Fig.174 0-26 sklad pod javiskom divadla

Fig.175 0-29, kancelária, radiatory na stene

Fig.176 0-31, trhľina v stene

Fig.177 0-30, bývalá dielňa, zvyšok náradia

Fig.178 0-26, javiskový výťah na kuľisy

C - DIVADLO

Fig.183 1-36, šatňa komorného divadla

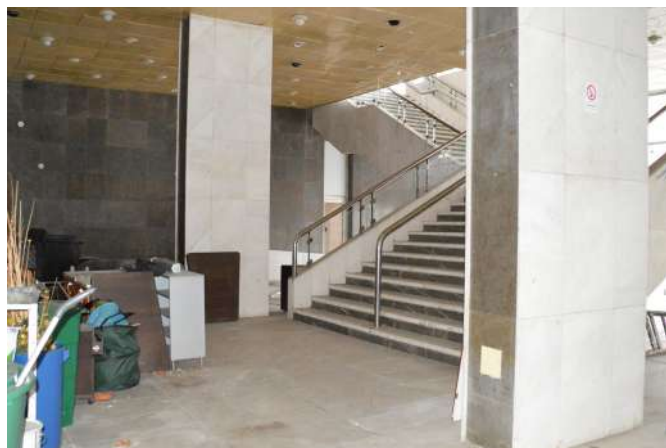

Fig.181 1-34, vestibul komorného divadla

Fig.182 1-47, zavesenie, rozbité sklo na obidvoch dverách

Fig.180 1-80, vrátnica

Fig.185 1-40, nájdené sochy z foyer estrády

Fig.186 1-87, chodba s vstavaným barom

Fig.184 1-40, podjavigový priestor, výťah

Fig.187 1-40, podjavigový priestor, sklenená vata

C - DIVADLO

Fig.188 Foyer komorného divadla, prepojenie do estrády

Fig.195 Schodisko na foyer komorného divadla

Fig.189 Pôvodné zábradlie, rozbité výplne

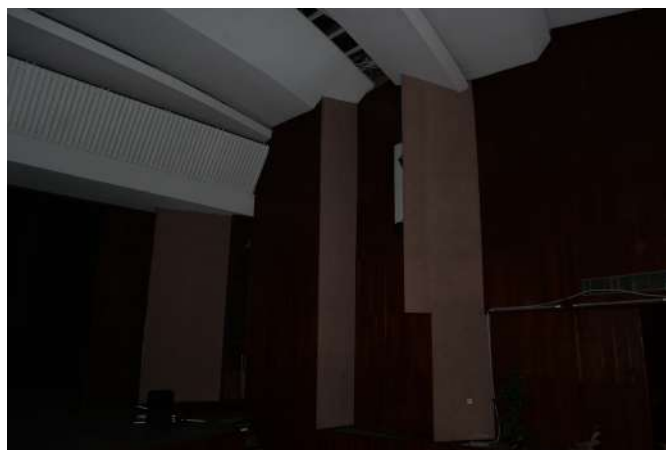

Fig.190 Bočné drevené panely, hľadisko

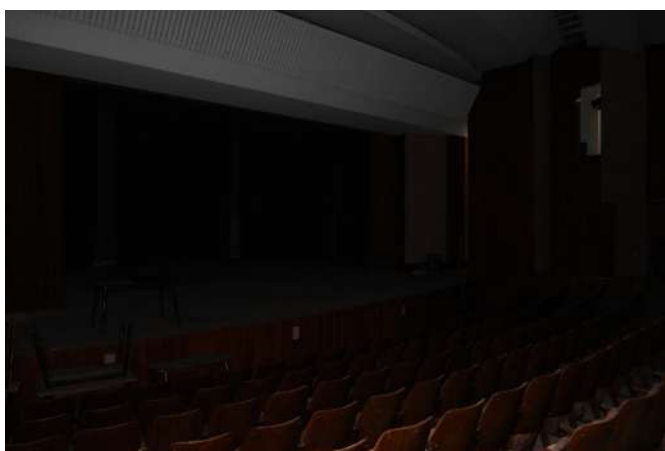

Fig.191 Javisko divadla, drevené sedačky

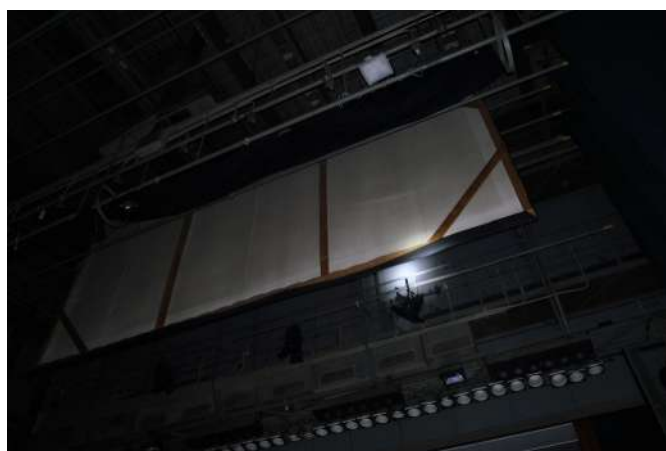

Fig.192 Technika javiska

Fig.193 Pohľad z hľadiska na javisko divadla

Fig.194 Bočná obslužná miestnosť, pre divadlo a estrádu

C - DIVADLO

Fig.196 3-60, sklad všetkého možného, učebnice

Fig.197 3-57, spojovacia chodba, zvnútra lexan pred sklom

Fig.198 3-21, zvuková réžia, okno do divadla

Fig.200 3-21, vzduchotechnika zvukovej réžie

Fig.199 3-52, prázdny loftový priestor

Fig.201 3-29, reflektor do komorného divadla

D - POSLUCHÁREŇ A ATELIÉRY

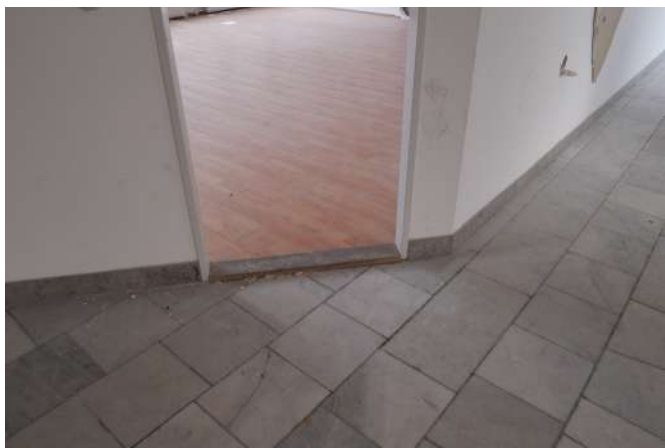

Fig.202 Prepiečkový priestor pri posluchárni

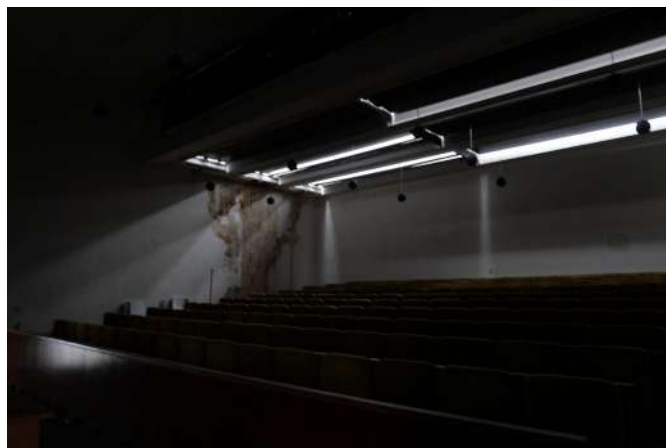

Fig.208 Pohľad do posluchárne, zatiahnuté tienidlá

Fig.203 Pôvodné sedačky

Fig.204 Pohľad zo sedenia, kriedová tabuľa

Fig.205 Kladka na mechanické otáčanie tienidiel, vlhkosť

Fig.207 Vzduchotechnika v podlahe medzi sedačkami

Fig.206 Zatiahnuté tienidlá a lampy

D - POSLUCHÁREŇ A ATELIÉRY

Fig.209 3-61, prirodzené a umelé osvetlenie ateliéru

Fig.210 3-61, vetrание v stene

Fig.211 3-61, točité schodisko na galériu

Fig.213 3-61, vlhkosť na stene a pri vstupe na vonkajší balkón

Fig.212 3-64, spojovacia chodba

Fig.214 3-62, schodisko v sochárskom ateliéri

E - KLUBOVÁ ČASŤ

Fig.215 0-67, vstupná hala, vrátnica/pokladňa

Fig.221 0-67, pôvodný obklad steny

Fig.216 0-61, nová kotolňa

Fig.217 0-66, rozbité vstupné dvere

Fig.218 0-84, pôvodné označenie priestoru, maľba na stene

Fig.219 0-84, chodba na 1. NP

Fig.220 0-67, označenie prenajatého priestoru

E - KLUBOVÁ ČASŤ

Fig.224 1-109, vestibul, pohľad na výťah V7

Fig.223 1-95, vestibul, zakrytý vstup

Fig.222 1-109, umelecká svetelná inštalácia v schodisku

Fig.226 1-106, prázdny priestor, modulové delenie

Fig.227 1-102, nové vstupné dvere, zakryté okná

Fig.225 1-101, novovytvorený druhotný vstup

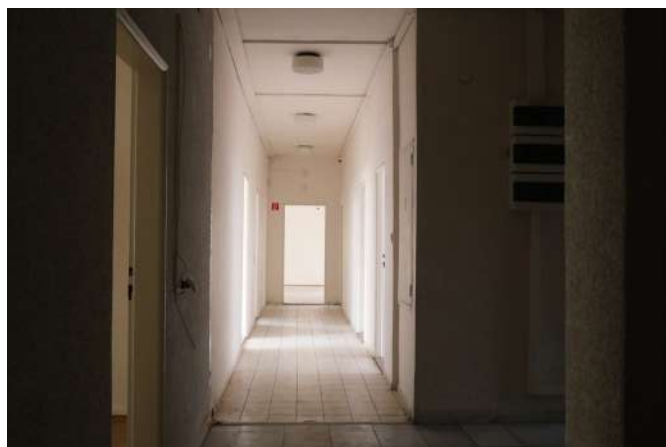

Fig.228 1-108, chodba, osvetlené prirodzeným svetlom

E - KLUBOVÁ ČASŤ

Fig.229 Vstup do prenajímateľných priestorov

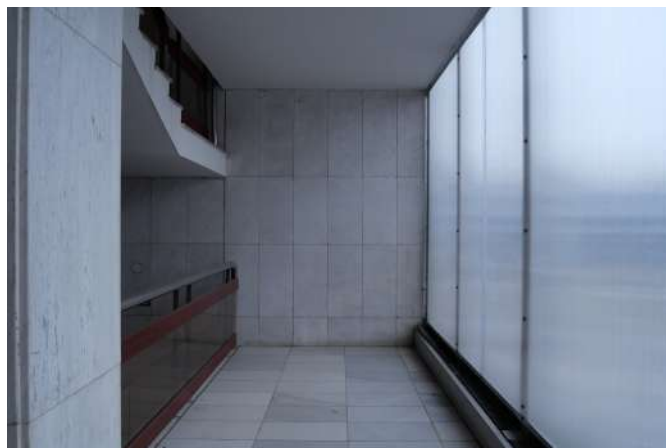

Fig.235 Mramorový obklad, vykurovanie pod oknami

Fig.230 Schodisko s osvetľovacou skulptúrou

Fig.231 Modulová miestnosť

Fig.232 Svetlíky osvetľujúce chodbu denným svetlom

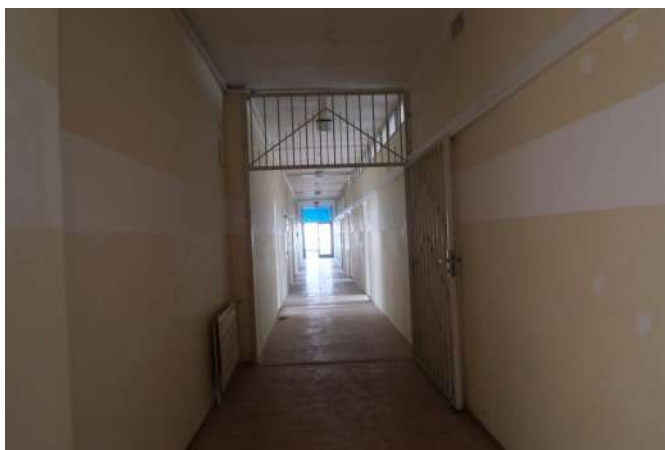

Fig.233 Chodba s mrežovými dverami

Fig.234 Vykurovacie teleso ako dekoratívny prvok

E - KLUBOVÁ ČASŤ

Fig.236 3-65, vstup do chodby k posluchárne, výťah V8

Fig.237 3-65, dekoratívne obložená stena odlievarne

Fig.238 3-65, horné upevnenie skupltúry

Fig.240 3-71, pôvodné okná, so stiahnutými žalúziami

Fig.239 3-70, modulovo rozdelené priestory

Fig.241 3-73, osvetlenie cez nadsvetlíky prirodzeným svetlom

F - BÁBKOVÉ DIVADLO

Fig.242 0-74, pohľad do sály, vzduchotechnika v podhlade

Fig.249 0-74, nový podhlad

Fig.243 0-74, pôvodný strop so svetlami

Fig.244 0-73, pôvodný, drevený čierny obklad

Fig.245 0-74, pôvodné obloženie báb. divadlo a VZT

Fig.246 0-73, vlhkosť na stene schodiska

Fig.247 0-73, zvyšky pôvodného obloženia

Fig.248 0-54, vzduchotechnika

F - BÁBKOVÉ DIVADLO

Fig.252 1-84, vstupné dvere do átria, zamknuté

Fig.253 1-84, zavesené trámy na podhlade, vstupný priestor

Fig.251 1-85, vstup, čalúnené dvere, pôdodné značenie

Fig.250 1-85, zaštróbované dvere do premietarň kina

Fig.254 1-85, otvárateľné dvere do átria

Fig.255 1-85, voľne rozmiestnený nábytok

F - BÁBKOVÉ DIVADLO

Fig.256 Rozbité zrkadlá a baletné madlá

Fig.262 Divadelné sedačky, parkety sály

Fig.257 Degradované prirodzené a umelé osvetlenie sály,

Fig.258 Sedenie, pôvodné svetlá a vzduté parkety od vody

Fig.259 Vstup do baletnej sály

Fig.260 Izba hneď pri baletnej sále

Fig.261 Schodisko do šatní tanečníkov

F - BÁBKOVÉ DIVADLO

Fig.263 3-45, lino žltá podlaha v hyg. časti a koberec na chodbe

Fig.264 3-51, balkónik v baletnej sále s roletami

Fig.265 3-56, vstup do bývalých zázemí tanečníkov

Fig.267 3-43, pôvodné drev. panely zvnútra pod oknami

Fig.266 3-45, osvetlenie svetlíkom a svetidlom

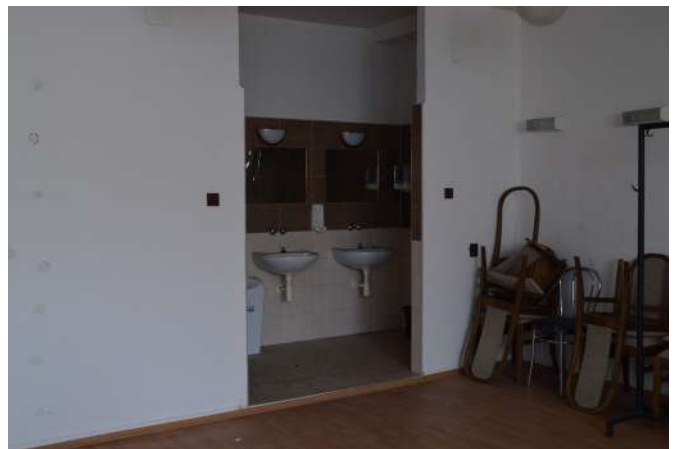

Fig.268 3-43, otvorená umýváreň, bez dverí

Fig.269 3-43, hygienický kút s toaletou

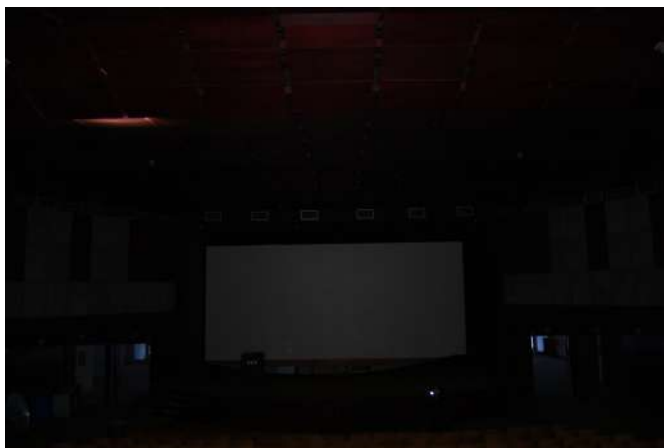

Fig.270 Pohľad na premietacie plátno

Fig.277 Pohľad do hľadiska

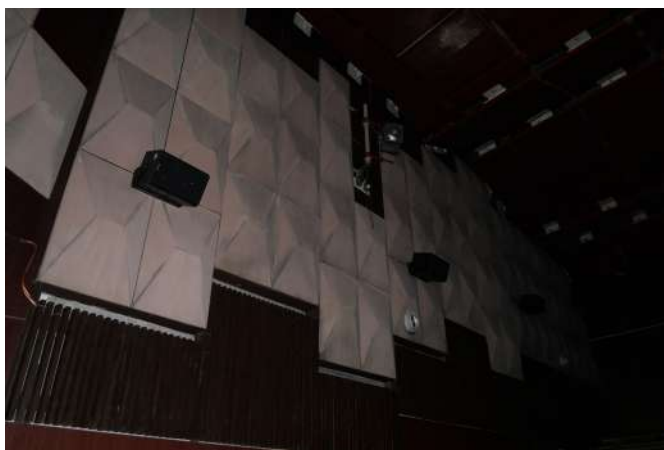

Fig.271 Akustické obloženie steny a skrytie radiátorov

Fig.272 Zakryté radiatory dreveným rastrom

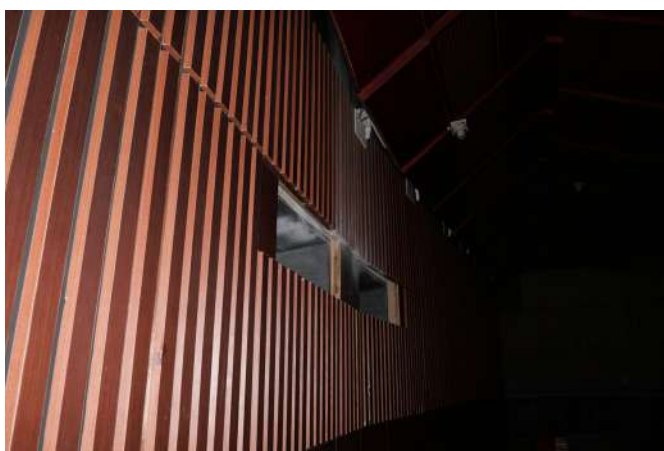

Fig.273 Drevené pásové lamelové obloženie premietarne

Fig.274 Očíslovanie sedenia

Fig.275 Staré osvetlenie a schody hľadiska

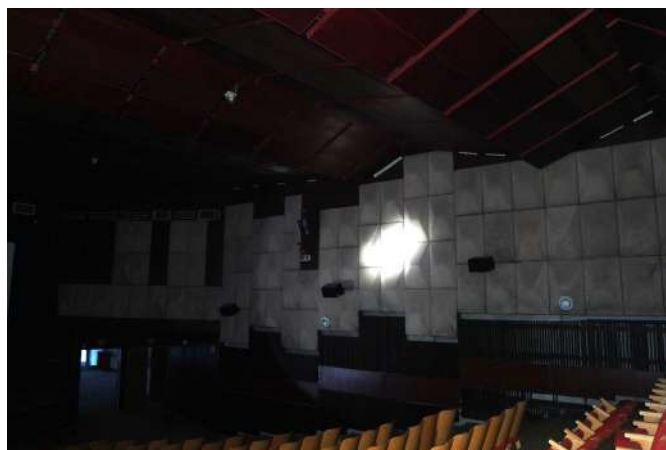

Fig.276 Akustický červený drevený podhľad a obklad stien

Výber z dobovej plánovej a dobovej fotografickej
kontextuálnej dokumentácie

Fig.278 Pohľad z Urpínu na pôvodný meander

Fig.284 ZUŠ, bývalý meander Hronu

Fig.279 Zrušená ulica, dnes neexistujúce obytné domy

Fig.280 Ulica Československej armády, zachované budovy

Fig.281 Pôvodné členenie ulíc, zrušená Nová a Mäsiarska ulica

Fig.285 Zrušená ulica, zrušená cesta pri rieke

Fig.282 Pôvodný prechod mostom cez rieku Hron, zrušený

Fig.283 Juhozápadný pohľad na Hotel Lux

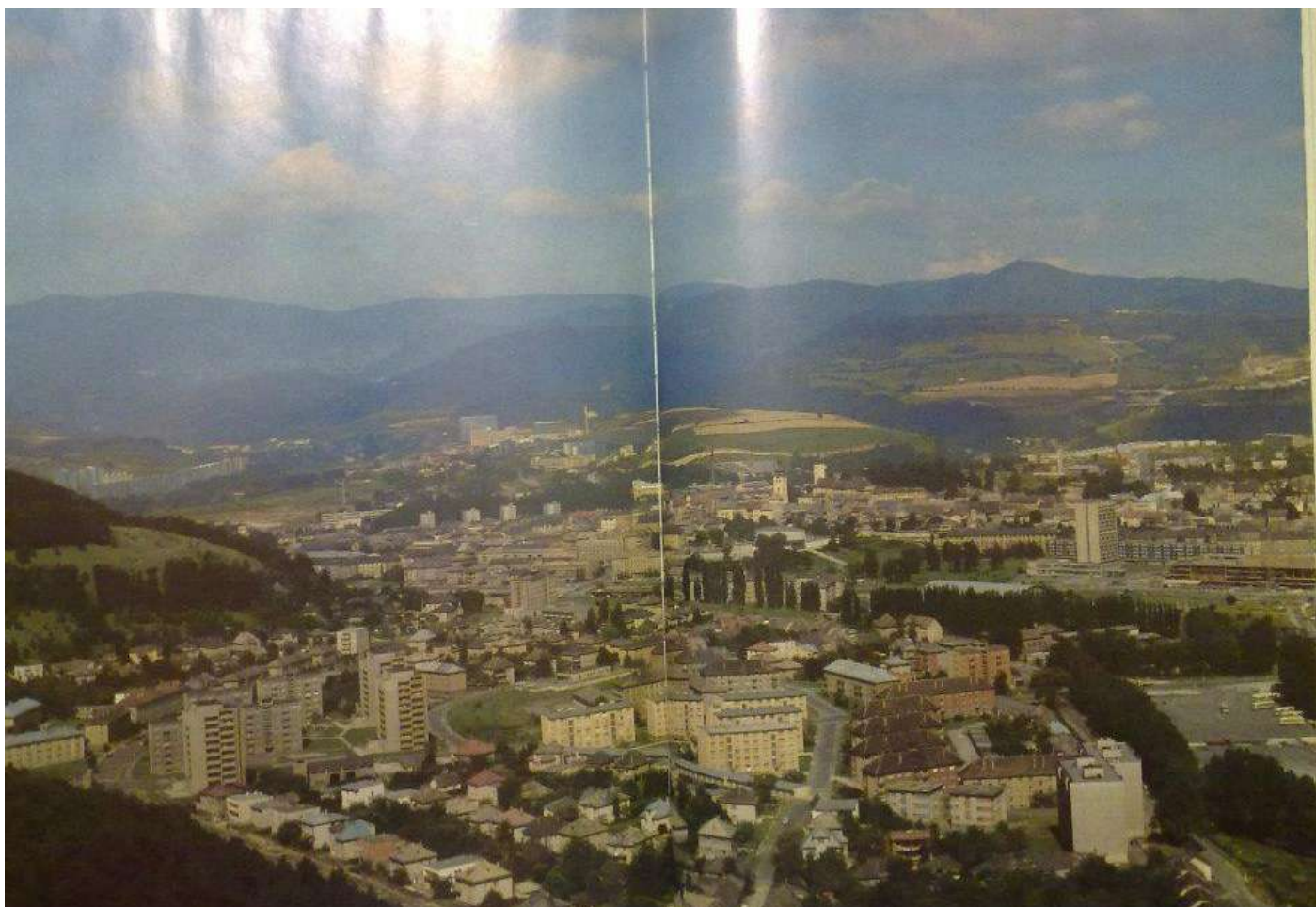

Fig.286 Pohľad z vrchu Stará Kopa smerom na západ, na časť Mičiná, vpravo na obrázku rozostavaný Dom kultúry

Fig.290 Park SNP, pohľad na pamätník

Fig.288 3-43, Záplavy

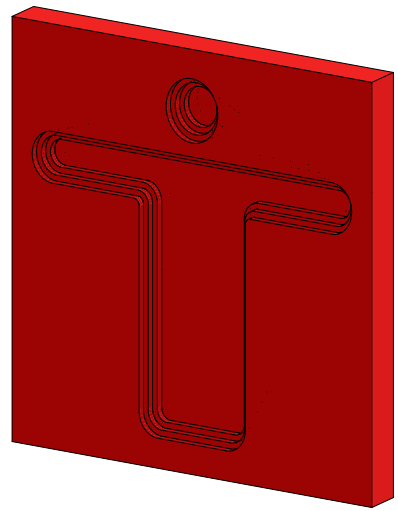

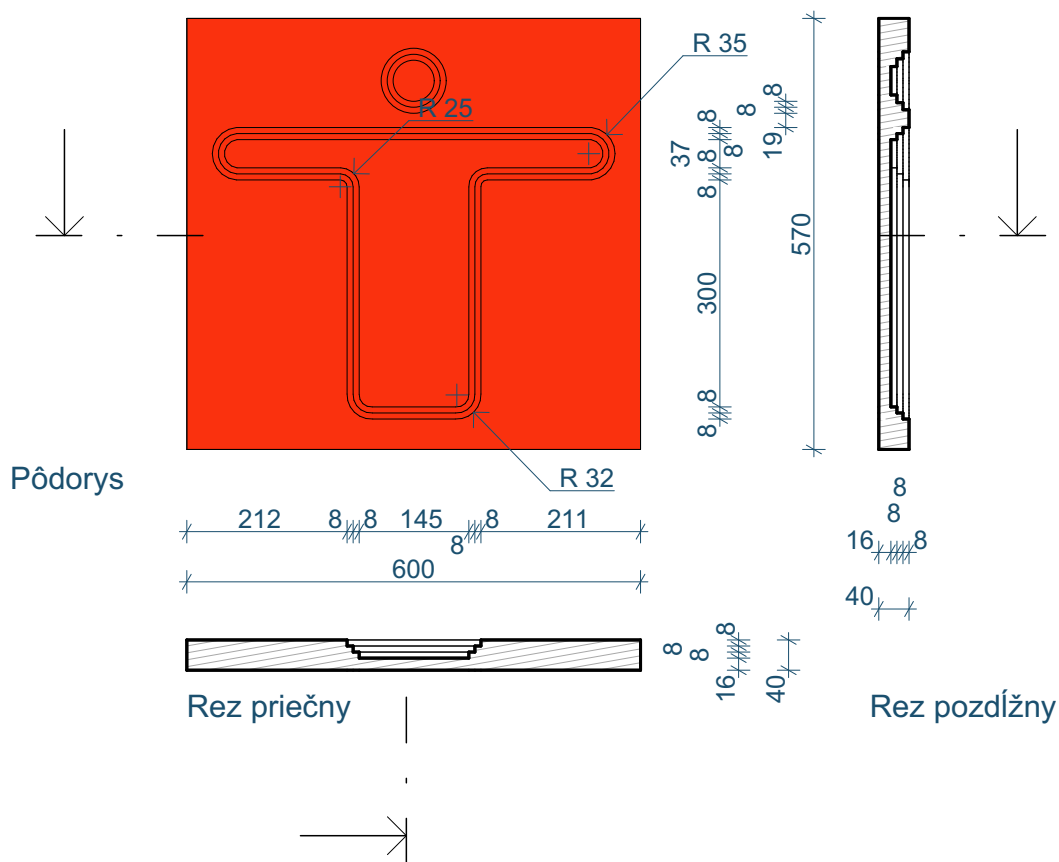
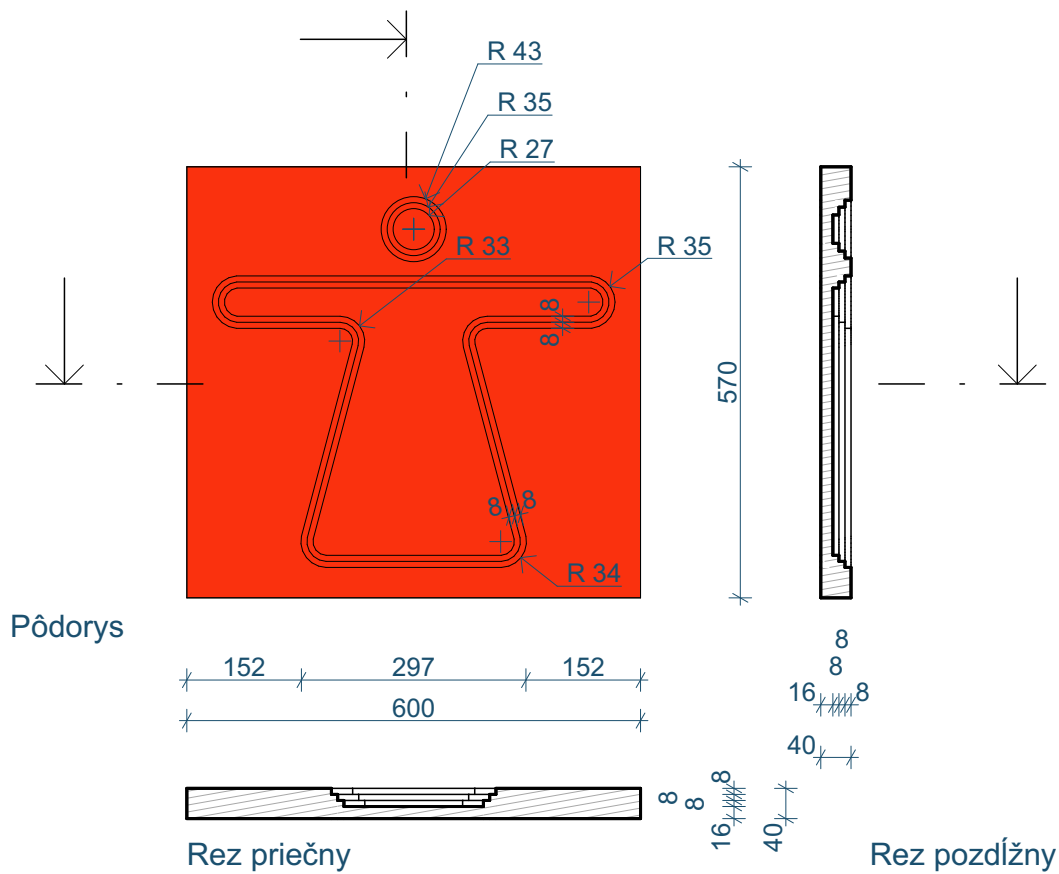
Fig.287 Pôvodné drevené ihrisko, pohľad na Hotel Lux z parku

Fig.289 Pohľad z parku na Lux, v pozadí Dom kultúry

ZAMERANIE DREVENÉHO OBKLADU

M 1:10

OBKLAD VSTUPNEJ HALY BÁBKOVÉHO DIVADLA

Fig.291Contents		Zdroje
Fig.1 Urbanistický návrh E. Hrušky a kol.	48	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.2 Situácia Domu kultúry, návrh J. Chrobáka	48	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.3 Situácia návrhu na nové námestie	49	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.4 Archívna dokumentácia 1.NP	50	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.5 Archívna dokumentácia 2.NP	50	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.6 Priečny rez, archívna dokumentácia	51	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.7 Južný pohľad, archívna dokumentácia	51	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.8 Severný pohľad, archívna dokumentácia	51	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.9 Východný pohľad, archívna dokumentácia	51	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.10 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia	52	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.11 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia	53	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.12 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia	54	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.13 Výkres návrhu stoličky, archívna dokumentácia	55	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.14 Situácia, pôdorys, rez, archívna dokumentácia	56	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.15 Západný pohľad, výstavba	57	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.17 Pohľad na severnú fasádu, archívny záber	57	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.18 Pohľad do átria, archívny záber	57	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.16 Galéria foyer estrády, výstavba	57	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.19 Pohľad na južnú fasádu, bez kina, archívny záber	57	CHROBÁK, Jozef – DROPPA, Virgil: Dom kultúry ROH v Banskej Bystrici. Projekt 23, 1981, 6, s. 11 – 21
Fig.20 Archívne zábery, fotografie exteriéru	58	https://www.komarch.sk/dielo/53-dom-kultury-roh-banska-bystrica
Fig.21 Archívne zábery, fotografie interiéru	59	https://www.komarch.sk/dielo/53-dom-kultury-roh-banska-bystrica
Fig.22 Archívne zábery, fotografie interiéru, článok	60	https://www.komarch.sk/dielo/53-dom-kultury-roh-banska-bystrica
Fig.23 Archívny záber, sochársky stvárnené priečelie	61	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.24 Archívny záber, obrazy M. Lалуha	61	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.26 Archívny záber, južná fasáda, bez kina	61	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.25 Archívny záber, umelecká inštalácia	61	https://www.archinfo.sk/diskusie/blog/diela/neskora-moderna-reflexia-vybranych-diel-dom-kultury-v-banskej-bystrici.html
Fig.27 Veľká prednášková sála	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.29 Klub mládeže	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.31 Baletná sála	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.28 Kino Odbora	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.30 Neurčená miestnosť	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.32 Malá prednášková sála	62	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.33 Estráda	63	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.35 Foyer estrádnej sály	63	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.34 Foyer Komorného divadla	63	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.36 Komorné divadlo, javisko	63	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.37 Severozápadný pohľad, námestie	64	Brožúra 10. rokov Domu Kultúry ROH ZVT š.p. Banská Bystrica
Fig.39 Hlavné vstupy	64	autorská fotografia
Fig.41 Pohľad na severnú fasádu	64	autorská fotografia
Fig.43 Pohľad na severnú fasádu a nový vstup kaviarne	64	autorská fotografia
Fig.38 Vstup do komorného divadla	64	autorská fotografia
Fig.40 Vstup do severného krídla	64	autorská fotografia
Fig.42 Pohľad na severnú fasádu	64	autorská fotografia
Fig.44 Pohľad na severnú fasádu z parkoviska	64	autorská fotografia
Fig.45 Pohľad kľučku hlavných dverí	65	autorská fotografia
Fig.47 Pokladňa	65	autorská fotografia
Fig.49 Dekoratívna predstena	65	autorská fotografia
Fig.51 Stret materiálov, dilatačná spára	65	autorská fotografia
Fig.46 Pohľad kľučku hlavných dverí	65	autorská fotografia
Fig.48 Konzola pokladne	65	autorská fotografia
Fig.50 Nápis na severnej fasáde	65	autorská fotografia
Fig.52 Pohľad na fasádu a prechod do átria	66	autorská fotografia
Fig.54 Átrium, vstup vo východnej časti	66	autorská fotografia
Fig.55 Zakrytý prechod do átria	66	autorská fotografia
Fig.53 Átrium	66	autorská fotografia
Fig.56 Átrium, vstup do západnej časti	66	autorská fotografia
Fig.57 Átrium, lampa	67	autorská fotografia
Fig.59 Pohľad na konzolu posluchárne	67	autorská fotografia

Fig.60 Pohľad na priečle v rohu átria	67		autorská fotografia
Fig.61 Odvod dažďa v átriu	67		autorská fotografia
Fig.58 Átrium, lampa	67		autorská fotografia
Fig.62 Pohľad na vstup do kina	67		autorská fotografia
Fig.63 Pohľad na priečle v rohu átria	67		autorská fotografia
Fig.64 Juhozápadný pohľad	68		autorská fotografia
Fig.66 juhozápadný pohľad s kinom	68		autorská fotografia
Fig.67 Vstup do trafostanice	68		autorská fotografia
Fig.65 Severozápadný pohľad	68		autorská fotografia
Fig.68 Západná fasáda s rampou	68		autorská fotografia
Fig.69 Okno do chodby z 1.PP na 2.NP	68		autorská fotografia
Fig.70 Pohľad na kino	69		autorská fotografia
Fig.72 Priestor pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.73 Priestor pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.74 Podhľad pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.71 Vstup do bunkra	69		autorská fotografia
Fig.75 Priestor pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.76 Priestor pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.77 Podhľad pod kinom	69		autorská fotografia
Fig.78 Južná fasáda, západné krídlo	70		autorská fotografia
Fig.80 Južná fasáda, rampa a snolamy	70		autorská fotografia
Fig.82 Južná fasáda, časť komorné divadlo	70		autorská fotografia
Fig.84 Juhovýchodný roh	70		autorská fotografia
Fig.79 Pohľad na západnú fasádu kina	70		autorská fotografia
Fig.81 Južná fasáda, rampa a snolamy	70		autorská fotografia
Fig.83 Južná fasáda, rampa	70		autorská fotografia
Fig.85 Pohľad na východnú fasádu kina	70		autorská fotografia
Fig.86 Vstup na rampu	71		autorská fotografia
Fig.88 Vstup zamestnancov	71		autorská fotografia
Fig.90 Lodžia bytu 1	71		autorská fotografia
Fig.92 Mreže na odtok vody z rampy	71		autorská fotografia
Fig.87 Lodžia bytu 2	71		autorská fotografia
Fig.89 Prístupová rampa	71		autorská fotografia
Fig.91 Snolamy	71		autorská fotografia
Fig.93 Východná fasáda	72		autorská fotografia
Fig.95 Opadnutý keramický obklad mozaiky	72		autorská fotografia
Fig.96 Panelová fasáda	72		autorská fotografia
Fig.97 Okná do 1.PP	72		autorská fotografia
Fig.94 Vstup do reštaurácie	72		autorská fotografia
Fig.98 Úprava okna	72		autorská fotografia
Fig.99 Panelová fasáda	72		autorská fotografia
Fig.100 Informačná tabuľka	72		autorská fotografia
Fig.101 Balkón na streche	73		autorská fotografia
Fig.103 Balkón na streche, severná strana	73		autorská fotografia
Fig.104 Svetlíky nad baletnou sálou	73		autorská fotografia
Fig.105 Priečle medzi technickým priestorom estrády a divadla	73		autorská fotografia
Fig.102 POhľad na 4.NP, ateliéry	73		autorská fotografia
Fig.106 Balkón na streche, pohľad na západ	73		autorská fotografia
Fig.107 Strecha kina	73		autorská fotografia
Fig.108 Pohľad na výstup na strechu z reštauračnej časti	73		autorská fotografia
Fig.109 0-8 prázdna miesnosť, trhlina v strope	74		autorská fotografia
Fig.111 0-23 bývalá chladiareň	74		autorská fotografia
Fig.112 0-1 príjem, obslužná časť, juh	74		autorská fotografia
Fig.110 0-12 sklad, okná do ulice Námestia Slobody - cesta	74		autorská fotografia
Fig.113 0-5 nová prípojka vody	74		autorská fotografia
Fig.114 0-2 sklad na obaly, vstavané kovové kóje	74		autorská fotografia
Fig.115 1-1, vestibul reštaurácie a vstupné schody	75		autorská fotografia
Fig.116 1-8 prázdna miesnosť, trhlina v strope	75		autorská fotografia
Fig.117 1-12 kuchyňa zo zbytkami zariadenia	75		autorská fotografia
Fig.118 1-20 sprcha	75		autorská fotografia
Fig.119 1-21 sprcha	75		autorská fotografia
Fig.122 1-1 luster vo vestibule	75		autorská fotografia
Fig.123 1-17 manipulačný priestor a zostup do 1.PP	75		autorská fotografia
Fig.121 1-18 výťahy V2 V3 V4	75		autorská fotografia
Fig.120 1-21 chýbajúce umývadlo	75		autorská fotografia
Fig.124 Pôvodné obojstranne kyvné dvere	76		autorská fotografia
Fig.125 Schodisko, chýbajúca skulptúra, zostatok kotvenia	76		autorská fotografia
Fig.126 Priestor reštaurácie	76		autorská fotografia
Fig.129 Schodisko s diamantovo tvarovanou mrežou	76		autorská fotografia
Fig.130 Vetrание reštauračného priestoru, nové osvetlenie	76		autorská fotografia
Fig.128 Dámske toalety, kamenný obklad	76		autorská fotografia
Fig.127 Priestory pre obsluhu reštaurácie	76		autorská fotografia
Fig.131 3-4 prípravná s výťahmi, stále funkčné (01/2024)	77		autorská fotografia
Fig.133 3-2 schodisko do reštaurácie, oblé rohy	77		autorská fotografia
Fig.134 3-5 spojovacia chodba, pôvodné dvere a lampa	77		autorská fotografia
Fig.132 3-2 priestory kaviarne, pohľad smerom na bar	77		autorská fotografia
Fig.135 3-2 priestory kaviarne, pohľad smerom vstup. schodisko	77		autorská fotografia
Fig.136 3-3 veľmi úzke schody do reštaurácie	77		autorská fotografia
Fig.137 0-45 strojovňa vzduchotechniky	78		autorská fotografia
Fig.138 0-41 meranie a deregulovanie, zachované rozvody	78		autorská fotografia

Fig.140 0-40 sklad so vstavanými kójami	78		autorská fotografia
Fig.141 0-44 točité schodisko	78		autorská fotografia
Fig.143 0-45 strojovňa vzduchotechniky	78		autorská fotografia
Fig.139 0-41 meranie a deregulovanie, zachované rozvody	78		autorská fotografia
Fig.142 0-44 nástup na točité schodisko	78		autorská fotografia
Fig.144 1-25 prvý pohľad zo vstupu do vestibulu	79		autorská fotografia
Fig.146 1-25 pohľad skrz obidva vestibuly, estrády aj divadla	79		autorská fotografia
Fig.148 1-25, pohľad na šatne a obklad so svetlami	79		autorská fotografia
Fig.147 1-26, ovládanie	79		autorská fotografia
Fig.145 1-25 pohľad na hlavné schodisko	79		autorská fotografia
Fig.149 1-25 pohľad zo šatne, na pokladňu a vstup	79		autorská fotografia
Fig.151 1-26, pult u šatní	79		autorská fotografia
Fig.150 1-26, šatňa, háčiky na zavesenie kabátov	79		autorská fotografia
Fig.152 1-32 sklad s kójami	80		autorská fotografia
Fig.154 1-43 prázdny priestor, pôvodne šatňa hudobníkov	80		autorská fotografia
Fig.156 1-65 byt, spálňa	80		autorská fotografia
Fig.155 1-67 byt, kúpeľňa, prázdny priestor po vane	80		autorská fotografia
Fig.153 1-31 rozvod vzduchotechniky	80		autorská fotografia
Fig.157 1-64 byt, obývací izba	80		autorská fotografia
Fig.158 1-61 byt, závetrie, vstupné dvere	80		autorská fotografia
Fig.159 Foyer estrádnej sály, bez sochárskej výzdoby	81		autorská fotografia
Fig.161 Absencia obrazov od Lалуhy	81		autorská fotografia
Fig.163 Estráda, prepojenie priestorov	81		autorská fotografia
Fig.162 Javisko, bohlád do bočného priestoru	81		autorská fotografia
Fig.160 Foyer estrádnej sály, chýbajúce sochy	81		autorská fotografia
Fig.164 Estrádna sála, posuvná skladacia stena	81		autorská fotografia
Fig.166 Javisko estrádnej sály, pôvodné parkety	81		autorská fotografia
Fig.165 Upraté stoličky, balkón, pôvodný akustický podhľad	81	81	autorská fotografia
Fig.167 Vstup na lodžiu estrády, vstupné dvere so žaluziami	82		autorská fotografia
Fig.169 Mechanické posuvné sňolamy	82		autorská fotografia
Fig.170 Lodžia, pohľad na východnú stranu	82		autorská fotografia
Fig.168 Presklenná stena lodžie	82		autorská fotografia
Fig.171 Sňolamy, horná lišta	82		autorská fotografia
Fig.172 Lodžia, pohľad na západnú stranu	82		autorská fotografia
Fig.173 0-25 manipulácia prúsu kulis	84		autorská fotografia
Fig.174 0-26 sklad pod javiskom divadla	84		autorská fotografia
Fig.176 0-31, trhlina v stene	84		autorská fotografia
Fig.177 0-30, bývalá dielňa, zvyšok náradia	84		autorská fotografia
Fig.179 0-28 sklad strojov na cvičenie a zvyškov z kancelárií	84		autorská fotografia
Fig.175 0-29, kancelária, radiatory na stene	84		autorská fotografia
Fig.178 0-26, javiskový výťah na kulis	84		autorská fotografia
Fig.183 1-36, šatňa komorného divadla	85		autorská fotografia
Fig.182 1-47, závetrie, rozbité sklo na obidvoch dverách	85		autorská fotografia
Fig.185 1-40, nájdené sochy z foyer estrády	85		autorská fotografia
Fig.184 1-40, podjaviskový priestor, výťah	85		autorská fotografia
Fig.181 1-34, vestibul komorného divadla	85		autorská fotografia
Fig.180 1-80, vrátnica	85		autorská fotografia
Fig.186 1-87, chodba s vstavaným barom	85		autorská fotografia
Fig.187 1-40, podjaviskový priestor, sklenená vata	85		autorská fotografia
Fig.188 Foyer komorného divadla, prepojenie do estrády	86		autorská fotografia
Fig.189 Pôvodné zábradlie, rozbité výplne	86		autorská fotografia
Fig.191 Javisko divadla, drevené sedačky	86		autorská fotografia
Fig.193 Pohľad z hľadiska na javisko divadla	86		autorská fotografia
Fig.195 Schodisko na foyer komorného divadla	86		autorská fotografia
Fig.190 Bočné drevené panely, hľadisko	86		autorská fotografia
Fig.192 Technika javiska	86		autorská fotografia
Fig.194 Bočná obslužná miestnosť, pre divadlo a estrádu	86		autorská fotografia
Fig.196 3-60, sklad všetkého možného, učebnice	87		autorská fotografia
Fig.198 3-21, zvuková réžia, okno do divadla	87		autorská fotografia
Fig.199 3-52, prázdny loftový priestor	87		autorská fotografia
Fig.197 3-57, spojovacia chodba, zvnútra lexan pred sklom	87		autorská fotografia
Fig.200 3-21, vzduchotechnika zvukovej rézie	87		autorská fotografia
Fig.201 3-29, reflektor do komorného divadla	87		autorská fotografia
Fig.202 Prepriečkovaný priestor pri posluchárni	88		autorská fotografia
Fig.203 Pôvodné sedačky	88		autorská fotografia
Fig.205 Kladka na mechanické otáčanie tienidiel, vlhkosť	88		autorská fotografia
Fig.206 Zatiahnuté tienidlá a lampy	88		autorská fotografia
Fig.208 Pohľad do posluchárne, zatiahnuté tienidlá	88		autorská fotografia
Fig.204 Pohľad zo sedenia, kriedová tabuľa	88		autorská fotografia
Fig.207 Vzduchotechnika v podlahe medzi sedačkami	88		autorská fotografia
Fig.209 3-61, prirodzené a umelé osvetlenie ateliéru	89		autorská fotografia
Fig.211 3-61, točité schodisko na galériu	89		autorská fotografia
Fig.212 3-64, spojovacia chodba	89		autorská fotografia
Fig.210 3-61, vetranie v stene	89		autorská fotografia
Fig.213 3-61, vlhkosť na stene a pri vstupe na vonkajší balkón	89	89	autorská fotografia
Fig.214 3-62, schodisko v sochárskom ateliéri	89		autorská fotografia
Fig.215 0-67, vstupná hala, vrátnica/pokladňa	90		autorská fotografia
Fig.216 0-61, nová kotolňa	90		autorská fotografia
Fig.218 0-84, pôvodné označenie priestoru, maľba na stene	90	90	autorská fotografia
Fig.219 0-84, chodba na 1. NP	90		autorská fotografia

Fig.221 0-67, pôvodný obklad steny	90		autorská fotografia
Fig.217 0-66, rozbité vstupné dvere	90		autorská fotografia
Fig.220 0-67, označenie prenajatého priestoru	90		autorská fotografia
Fig.224 1-109, vestibul, pohľad na výťah V7	91		autorská fotografia
Fig.223 1-95, vestibul, zakrytý vstup	91		autorská fotografia
Fig.226 1-106, prázdny priestor, modulové delenie	91		autorská fotografia
Fig.225 1-101, novovytvorený druhotný vstup	91		autorská fotografia
Fig.222 1-109, umelecká svetelná inštalácia v schodisku	91		autorská fotografia
Fig.227 1-102, nové vstupné dvere, zakryté okná	91		autorská fotografia
Fig.228 1-108, chodba, osvetlené prirodzeným svetlom	91		autorská fotografia
Fig.229 Vstup do prenajímateľných priestorov	92		autorská fotografia
Fig.230 Schodisko s osvetľovacou skulptúrou	92		autorská fotografia
Fig.232 Svetlíky osvetľujúce chodbu denným svetlom	92		autorská fotografia
Fig.233 Chodba s mrežovými dverami	92		autorská fotografia
Fig.235 Mramorový obklad, vykurovanie pod oknami	92		autorská fotografia
Fig.231 Modulová miestnosť	92		autorská fotografia
Fig.234 Vykurovacie teleso ako dekoratívny prvok	92		autorská fotografia
Fig.236 3-65, vstup do chodby k posluchárne, výťah V8	93		autorská fotografia
Fig.238 3-65, horné upevnenie skulptúry	93		autorská fotografia
Fig.239 3-70, modulovo rozdelené priestory	93		autorská fotografia
Fig.237 3-65, dekoratívne obložená stena odlievarne	93		autorská fotografia
Fig.240 3-71, pôvodné okná, so stiahnutými žalúziami	93		autorská fotografia
Fig.241 3-73, osvetlenie cez nadsvetlíky prirodzeným svetlom	93	93	autorská fotografia
Fig.242 0-74, pohľad do sály, vzduchotechnika v podhlade	94		autorská fotografia
Fig.243 0-74, pôvodný strop so svetlami	94		autorská fotografia
Fig.245 0-74, pôvodné obloženie báb. divadlo a VZT	94		autorská fotografia
Fig.247 0-73, zvyšky pôvodného obloženia	94		autorská fotografia
Fig.249 0-74, nový podhlád	94		autorská fotografia
Fig.244 0-73, pôvodný, drevený čierny obklad	94		autorská fotografia
Fig.246 0-73, vlhkosť na stene schodiska	94		autorská fotografia
Fig.248 0-54, vzduchotechnika	94		autorská fotografia
Fig.252 1-84, vstupné dvere do átria, zamknuté	95		autorská fotografia
Fig.251 1-85, vstup, čalúnené dvere, pôvodné značenie	95		autorská fotografia
Fig.254 1-85, otvárateľné dvere do átria	95		autorská fotografia
Fig.253 1-84, zavesené trámy na podhlade, vstupný priestor	95	95	autorská fotografia
Fig.250 1-85, zaštróbované dvere do premietarň kina	95		autorská fotografia
Fig.255 1-85, voľne rozmiestnený nábytok	95		autorská fotografia
Fig.256 Rozbité zrkadlá a baletné madlá	96		autorská fotografia
Fig.257 Degradované prirodzené a umelé osvetlenie sály,	96		autorská fotografia
Fig.259 Vstup do baletnej sály	96		autorská fotografia
Fig.260 Izba hneď pri baletnej sále	96		autorská fotografia
Fig.262 Divadelné sedačky, parkety sály	96		autorská fotografia
Fig.258 Sedenie, pôvodné svetlá a vzduté parkety od vody	96		autorská fotografia
Fig.261 Schodisko do šatní tanečníkov	96		autorská fotografia
Fig.263 3-45, lino žltá podlaha v hyg. časti a koberec na chodbe	97	97	autorská fotografia
Fig.265 3-56, vstup do bývalých zázemí tanečníkov	97		autorská fotografia
Fig.266 3-45, osvetlenie svetlíkom a svietidlom	97		autorská fotografia
Fig.264 3-51, balkónik v baletnej sále s roletami	97		autorská fotografia
Fig.267 3-43, pôvodné drev. panely zvnútra pod oknami	97		autorská fotografia
Fig.268 3-43, otvorená umývareň, bez dverí	97		autorská fotografia
Fig.269 3-43, hygienický kút s toaletou	97		autorská fotografia
Fig.270 Pohľad na premietacie plátno	98		autorská fotografia
Fig.271 Akustické obloženie steny a skrytie radiátorov	98		autorská fotografia
Fig.273 Drevené pásové lamelové obloženie premietarne	98		autorská fotografia
Fig.275 Staré osvetlenie a schody hladiska	98		autorská fotografia
Fig.277 Pohľad do hladiska	98		autorská fotografia
Fig.272 Zakryté radiatory dreveným rastrom	98		autorská fotografia
Fig.274 Očíslovanie sedenia	98		autorská fotografia
Fig.276 Akustický červený drevený podhlád a obklad stien	98		autorská fotografia
Fig.278 Pohľad z Urpinu na pôvodný meander	102		autorská fotografia
Fig.279 Zrušená ulica, dnes neexistujúce obytné domy	102		autorská fotografia
Fig.281 Pôvodné členenie ulíc, zrušená Nová a Mäsiarska ulica	102	102	autorská fotografia
Fig.282 Pôvodný prechod mostom cez rieku Hron, zrušený	102	102	autorská fotografia
Fig.284 ZUŠ, bývalý meander Hronu	102		autorská fotografia
Fig.280 Ulica Československej armády, zachované budovy	102		autorská fotografia
Fig.285 Zrušená ulica, zrušená cesta pri rieke	102		autorská fotografia
Fig.283 Juhozápadný pohľad na Hotel Lux	102		autorská fotografia
Fig.286 Pohľad z vrchu Stará Kopa smerom na západ, na časť Mičiná, vpravo na obrázku rozostavaný Dom kultúry	103		autorská fotografia
Fig.290 Park SNP, pohľad na pamätník	103		autorská fotografia
Fig.287 Pôvodné drevené ihrisko, pohľad na Hotel Lux z parku	103	103	autorská fotografia
Fig.288 3-43, Záplavy	103		autorská fotografia
Fig.289 Pohľad z parku na Lux, v pozadí Dom kultúry	103		autorská fotografia

